P. Emil

Ofensiva democrației,

Ion HALMAGHI

pe care o pregătește lumea americană, este de mari proporții, și vizează direct regimurile comuniste, în structura lor ideologică și politică. Această ofensivă va fi lansată, în curând, de către Fundația Națională pentru Democrație, întemeiată prin legi, ca o corporație privată, al cărei obiectiv principal este suportul tuturor elementelor componente ale luptei pentru libertăți și drepturi naționale și umane în țările comuniste. Aceste elemente componente ar fi: partidele politice, asociațiile de afaceri, mișcările muncitorești libere, presa liberă, asociațiile de apărare a drepturilor omului, precum și orice grupare care promovează dezvoltarea unei societăți și a unei culturi pluralistice.

Fundația națională pentru democrație va fi sprijinită financiar de către Congresul american, prin legea S.1342, și toate activitățile sale vor fi desfășurate de sectoare particulare, două institute politice ale celor două partide americane, sindicatele muncitorești, împreună cu alte asociații care vor fi afiliate.

Această ofensivă a democrației americane însemnează o confruntare masivă, directă și radicală cu toate formele și regimurile comuniste, din orice parte a lumii. Este o ofensivă ideologică, de susținere și promovare a forțelor organice, sănătoase și naționale, care luptă împotriva presiunilor, constrângerilor și abuzurilor guvernelor comuniste. O ofensivă totală, pentru destrămarea regimurilor dictatoriale și tiranice ale comunismului.

Această ofensivă a fost anunțată de presedintele Reagan în vorbirea lui din Iunie 1982, în Parlamentul britanic, și a prins chiag în urma înțelegerii dintre cele două mari partide americane, cu sindicatele muncitorești și cu corporațiile de afaceri din Statele Unite. Deci, este vorba de un consesns general, pe care Congresul american îl va sprijini politic, moral și financiar; este o ofensivă generală, care deschide calea către înfrângerea comunismului, în dimensiunea lui militantă și mondială.

Este o altă alternativă a lumii libere americane, față de cea militară sau de cea a organizațiilor secrete care susțineau, până acum, forțele de rezistență împotriva regimurilor și penetrațiilor comuniste. O alternativă pașnică, o confruntare a spiritualității creștine cu ideologia marxistă, ca un resort moral de lichidare a comunismului mondial. (Acum vreo doi ani, o minte lucidă a exilului românesc, propunea conducătorilor politici americani, o astfel de alternativă pașnică, prin care se înlătură neliniștile contemporanilor în fața unei perspective de război nuclear).

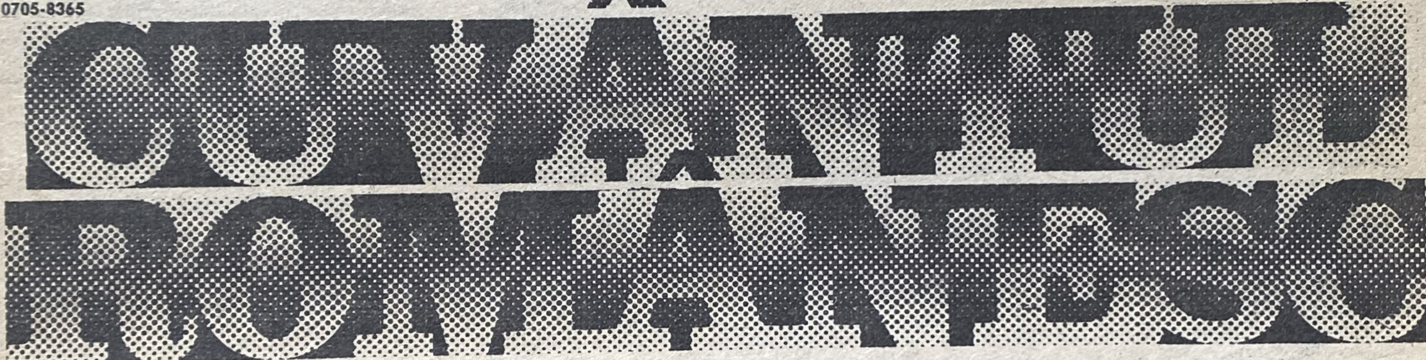
Ofensiva democrației americane este o întremare spirituală formidabilă a tuturor forțelor anti-comuniste, căci deschide platforme noi și solide pentru bătălia finală împotriva marxismului și comunismului, tocmai în domeniul și structura lor cea mai articulată: ideologia materialismului dialectic și dictatura proletariatului.

Lumea americană a revenit la pozițiile morale firești și imperative, la înțelegerea și cuprinderea fenomenului comunist și la dreptul de a-și apăra valorile proprii, identitatea națională, și la datoria de a ajuta pe cei năpăstuiți și împilați de Soviete și de sateliții lor politici, unde au ajuns fără voia lor.

La reeducarea din Aiud, prin 1964 directorul închisorii le spunea deținuților politici că Americanii nu se interesează de soarta lor, deoarece ar fi putut ajunge în România, cu carul cu boi, dacă ar fi vrut să-i ajute. Carul cu boi va ajunge și în România.

ISSN 0705-8365

Printed in Canada
Imprime au Canada

CUVÂNTUL ROMÂNESC

THE ROMANIAN VOICE

THE LARGEST ROMANIAN NEWSPAPER IN THE FREE WORLD

ANUL 8 Nr. 91 -NOEMBRIE 1983- | PUBLICAȚIE LUNARĂ | DIRECTOR: GEORGE BĂLAȘU

CIRCULATIE IN AFARA CANADEI: AFRICA DE SUD, ARGENTINA, ANGLIA, AUSTRIA, AUSTRALIA, BRAZILIA, BELGIA, CHILE, DANEMARCA, ELVETIA, GERMANIA, GRECIA, FRANTA, ITALIA, MONACO, OLANDA, ROMANIA, YUGOSLAVIA, S.U.A., SUEDIA, TURCIA, NOUA ZELANDA

KREMLINUL CEL GROAZNIC

Eugen BÂRSAN

Deși s'a scurs câtva timp dela atacul monstruos săvârșit de Rusia Sovietică în contra unui avion Boeing 747 al aviației civile sud-coreene, efectele acestui atac sunt încă prezente în atmosfera internațională, atât sub aspect uman cât și sub aspect politic. Privind la acest lucru, e interesant de constatat că atacul care a avut loc în noaptea de 1 Septembrie în zona insulei Sahalin și care a dus la doborîrea unui avion și la moartea a 269 de vieți omenești, a răscolit și revoltat lumea mai mut decât alte întreprinderi mai mari din galeria crimelor rusești. Oprobriul față de acest atac a fost și este încă mare. Stigmatizările lui sunt pe bună dreptate extrem de severe. E vorba în ele: de un act barbaric de ucidere în massă, de comiterea unui masacru, de paranoia și inumanitatea sovietică și de alte calificări asemănătoare.

E greu de spus dacă Kremlinul a încercat vreodată să pozeze mai mult decât în 1983 ca iubitor de pace. Natural, nu fără scop. Acesta este, împiedicarea instalării rachetelor americane în Europa. Si drept surpriză, tocmai în timpul marilor lui eforturi de a arăta moderație și iubire de pace, vine cu lovitura bombă: doborîrea avionului sud-corean și uciderea a 269 de civili. Un act prin care Kremlinul și-a arătat adevărata lui față. Si în chip indiscutabil cu aceasta este vorba de ceva mai mult decât monstruozitate și sete de sânge. Istoria ne arată că, Kremlinului îi place să confrunte lumea cu surprize tari în vederea scopului de a folosi groaza și înspăimântarea create de acestea, ca un important factor în politica lui nesățioasă de permanentă acaparare și expansiune. O politică foarte stabilă și mereu activă, fără de nici o deosebire între Rusia țarilor albi și a țarilor roșii.

Mai cu seamă din secolul al XVII-lea, începând cu domnia lui Petru cel Mare, Ducatul de Moscova a stimulat o politică de expansiune în toate direcțiile. Această politică de expansiune, cu care s'a persistat mai apoi mereu și mereu, a ajuns în acest secol la o culme. Tarii roșii au preluat politica expansionistă a țarilor albi și sunt foarte activi la aplicarea ei într'o

Continuare în pag.3

DE UNDE SE NAȘTE CONTRADICȚIA

Sandu DIACONU

Printr'o analiză obiectivă a realităților din societatea românească contemporană, se pot distinge contradicții care nu formează obiectul de cercetare a specialiștilor din țară sau, cel puțin, nu se observă o preocupare oficială de a se acționa pentru rezolvarea lor.

Fără a lua în considerare realitatea, se proclamă iluzoriu existența unor contradicții minore, conjuncturale, negându-se în mod deliberat profunzimea unor contradicții care macină efectiv societatea. Pe acest criteriu se idealizează o societate, se propagă teoria unei păci sociale garantate de forța politică conducătoare, de o permanentă creștere a prosperității. Greșeala pornește intenționat dela factorii cu putere de decizie, iar prin decizie, directive, îndrumări sau sarcini de cercetare se urmărește direcționarea unui proces de cercetare-dacă se poate numi astfel-pornindu-se nu dela realitate ci dela teorie. Este un proces invers al analizei menit să fundamenteze în mod artificial teorii și viziuni oficiale și propagate pentru scopuri politice si nu sociale. Prezentarea, intenționat falsificată a realului, este asociată cu critica aspră a altor sisteme politice și economice, căutându-se originea tarelor socialiste nu în propria țară ci în curțile vecinilor.

Existența contradicțiilor și în socialism reprezintă însăși sursa dezvoltării-ca în orice societate-dar se ignoră, se ascund, cauzele care generează fenomenul și, din păcate, nici nu se întreprinde nimic pentru rezolvarea lor în mod practic.

Partidul adoptă multe măsuri-de multe ori chiar ele contradictorii-căutând să repare azi ce a stricat ieri-să evite rezolvarea conflictuală a contradicțiilor, dar în fața neputinței acțiunii se impune forța pentru străvilirea conflictului. Se vorbește mult de măsuri pentru conștientizarea acțiunii sociale, participarea maselor la conducere, înțelegerea fenomenelor sociale, dar nu se arată în mod critic dece masele populare trebue să admită situații critice, să suporte o realitate contradictorie și tot ele să le rezolve.

In societatea românească se poate vorbi de rolul factorului politic ca generator de contradicții pe care să le rezolve cine poate, partidul situându-se pe poziția ucenicului vrăjitor. Numai că răul ce se dezlănțuie este suportat de popor care este silit să accepte fatalist și constrâns rolul conducerii de către partid a procesului, cu indulgență numit dezvoltare.

Când a fost semnat Tratatul dela Helsinki, conducerea țării noastre a considerat ca un drept al său să interpreteze capitolul drepturile omului și să acuze alte state-evident capitaliste-că acestea ar încălca cel mai important drept al omului: dreptul la muncă. Si chiar așa fiind, șomajul în Vest este o realitate cunoscută și recunoscută, nu trebue să căutăm păcatele la alții în timp ce la noi-tot din păcate-există dar nu se văd. Si chiar șomajul.

Incepând cu anul 1980 au fost aruncați pe drumuri mii de șoferi profesioniști pentrucă autocamioanele au fost casate, din pricina consumului mare de carburant. In mod abuziv, șoferii, macaragiii, tractoriștii și toți cei ce au refuzat să lucreze "voluntar" la Canal, s'au trezit cu contractul de muncă desfăcut și rămași pe drumuri (Pitești, Craiova, Roman, Suceava). Prin introducerea sistemului obligatoriu de contractări de animale și produse agricole, mai ales pentru muncitorii proveniți din mediul rural, pentru cei ce nu au acceptat un astfel de act, s'au restructurat posturile și li s'a desfăcut contractul de muncă.

Din lipsă de materii prime, energie, combustibil și supraproducție, muncitorii nu au de lucru sau lucrează cu program redus. Când s'au terminat concursurile de șah, table, sau ședințele și marșurile pentru pace, muncitorii au fost trimiși acasă -fără a fi plătiți- și siliți să facă cerere pentru concediu fără plată. In alte părți (Năvodari), specialiști în chimie și mecanică au fost repartizați să lucreze ca hamali în portul Constanța sau la munci agricole; care a refuzat a fost dat afară din întreprindere.

Dacă mai adăugăm și marele batalion de profesori fără post, - observați ce se întâmplă în Septembrie la inspectoratele școlare-veți trage concluzia că într'un stat în care dreptul la muncă este sfânt, chiar statul practică arma șomajului - ca mijloc de constrângere- și șomajul există. Dacă ne gândim cum se va aplica noul sistem de retribuire, propus spre dezbatere publică de curând, numărul celor fără loc de muncă va fi mai mare dar oficial nu va fi nici un șomer!

Continuare în pag.3

editorial

ÎNDEMNUL NOSTRU

Broşura lui Traian Golea "TRANSYLVANIA", publicată în limba engleză (Miami Beach, Romanian Studies, 1982) este un răspuns prompt, documentat şi necesar, faţă de ingerinţele maghiare în sânul Congresului american. Un articol al lui John Lukacz, a fost introdus în "Congressional Record" de către senatorul Moynihan, din New York. Actul de complezenţă al lui Moynihan este îngrijorător pentrucă denotă lipsa de discernământ în problemele delicate ale raporturilor dintre naţiuni şi naţionalităţi. Acest act denotă de asemenea o ignoranţă totală în problemele politice şi în domeniul dreptului internaţional. Altfel, senatorul Moynihan n'ar fi fost în stare să abuzeze de influenţa sa, şi să dea curs solicitărilor maghiare în legătură cu pretinsele lor "persecuţii" din Transilvania, şi cu pretinsele lor "drepturi" asupra acestei provincii româneşti. Intregul popor român este persecutat.

Publicaţia lui Golea aduce documentele concludente şi clarificările necesare, prin care tezele lui Lukacz se destramă şi devin nule. Meritul broşurii este faptul de a fi accesibilă celor preocupaţi de subiect din lumea americană, căci este scrisă în limba engleză. Această broşură rămâne ca un punct de referinţă trainică, în viitor. Deci, este bine venită, ca ori ce reacţiune românească, în faţa campaniilor maghiare, desfăşurate în mai multe părţi ale globului.

Astfel de reacţiuni româneşti s'au întâmplat şi în alte împrejurări, şi se vor mai întâmpla şi de acum încolo. Si aş menţiona faptul că tezele promovate de Maghiari sunt şubrede în ţesătura lor, şi lipsite de orice fel de validitate juridică.

Acţiunea lui Traian Golea de a răspunde fasificărilor istorice asupra trecutului Transilvaniei şi "pretenţiilor" neîntemeiate ale Maghiarilor asupra Transilvaniei este un efort personal, lăudabil şi constructiv.

Deoarece campaniile ungureşti continuă cu oarecare perseverenţă, agitate de minorităţi active, deci ele nu reprezintă majorităţile comunităţilor maghiare libere, Românilor din lumea liberă li se oferă o şansă de reacţiune solidă, la 1 Decembrie anul acesta, când se vor împlini 65 de ani dela Unirea Transilvaniei cu România Mare.
Unire care s'a făcut prin voinţa liberă, majoritară, exprimată în cuprinsul Transilvaniei, care se găsea sub dominaţia Austro-Ungară la vremea aceea.

Această aniversare a celor 65 de ani dela Unirea Transilvaniei cu Tara Mamă, este o ocazie bine venită de a strânge rândurile în comunităţile româneşti, şi de a programa manifestări naţionale, care să demonstreze trăinicia solidarităţii româneşti şi determinarea Românilor din exil de a lupta pentru drepturile naţiunii române, în structura căreia Transilvania istorică a fost leagăn de naştere şi formare a primelor sale începuturi de existenţă, în planul istoriei.

Nu există neam românesc, fără pământul începutului, care a fost Transilvania, şi, Românii, oriunde se vor găsi ei, se găsesc mereu identificaţi, integral şi fără rezerve, cu spiritul, valorile şi drepturile la existenţă românească ale Transilvaniei.

Pentru a evidenţia această identificare, vă îndemnăm pe toţi să organizaţi şi programaţi manifestări în toate comunităţile româneşti, ca să răsune glasul nostru unit, puternic, peste toate mascaradele politice ale celor ce se visează stăpâni peste pământul altora. Spuneţi tuturor, că Românii au fost şi vor fi întotdeauna stăpânii Transilvaniei istorice.

George BĂLAŞU

CĂTRE CITITOR

SPRE CUNOSTINŢĂ: Ţinem să facem cunoscut că -REDACŢIA ACESTUI ZIAR- nu împărtăşeşte totdeauna ideile şi punctele de vedere ale colaboratorilor din articolele semnate.

ŢARA

Radu BUDIŞTEANU

Ajuns în cursul unei vieţi, trăită în atât de contradictoria ei varietate, la epoca sintezelor, lăsaţi-mă să supun reflexiunii cititorilor unele din gândurile mele rezultate din experienţa mea.

Nu pierdeţi nici o clipă din vedere că sunteţi Români. Că sunteţi produsul eredităţii noastre specifice şi al mediului în care cu toţii am trăit.

Chiar dacă unii şi-au înjghebat familii de sânge mixt, cu copii care (în unele cazuri) nu ştiu, deci nu vorbesc româneşte, sângele tatălui nu se pierde, nici destinul său naţional.

Inconjuraţi Biserica cu credinţă şi respect.

In toată activitatea voastră publică sau privată, aşezaţi ţara în centrul preocupărilor voastre, chiar dacă ostilitatea împrejurărilor vă va ţine mai departe în afara graniţelor ei.

Nu aduceţi resentimente personale în lupta naţională. O slăbiţi. Dar nu confundaţi esenţele şi lăsaţi comuniştii şi agenţii, indiferent de etichete, să trăiască, izolaţi, în spiritul lor, care nu poate, în nici un domeniu, fi al nostru.

Lăsaţi ambiţiile personale; ele duc la fracţionare şi ură. O singură ambiţie: ţara.

Feriţi-vă de falşii prieteni personali sau naţionali. Intre voi evitaţi poziţiile extreme şi exclusiviste.

Nu perseveraţi în principii şi metode inadecvate epocii în care trăim. Reflectaţi la înţelepciunea pe care o oferă societatea antică, Atena şi Roma.

Pătrundeţi-vă de adevărul că violenţa nu e creatoare. Că de esenţa oricărei colectivităţi umane e gravitatea. dar nu tragicul. Că supra-tensiunea permanentă nu poate constitui elementul natural al trăirii.

Nici o acţiune n'a reuşit niciodată în afara principiilor de armonie şi unitate, de libertate şi justiţie. □

CĂTRE REDACŢIE

*WASHINGTON, USA - In avionul sud-corean de pasageri Boeing 747 doborît mârşav de Ruşi la 1 Septembrie, se afla şi deputatul american de Georgia, Larry MacDonald, unul din cei mai anticomunişti oameni politici din congresul Statelor Unite. Un bărbat impozant, între două vârste, de profesie medic, elegant, sobru şi gânditor, era unul dintre puţinii legislatori americani deplin conştienţi de primejdia apocaliptică prin care trec Statele Unite şi întreaga omenire. Din nenorocire, avea puţini prieteni între compatrioţii săi, fiind considerat mult prea extremist şi nerealist. Avea într'adevăr convingeri ferme şi profunde cărora le era în întregime dăruit. Acestea, împreună cu cumpătarea şi politeţea care îl caracterizau, i-au făcut până şi pe adversarii săi să-l respecte. A murit subit la 1 Septembrie 1983 în zborul 007 în plenitudinea carierei, iar susţinătorii săi cred că doborîrea avionului corean a fost un complot menit tocmai să-l elimine din viaţa politică.

L-am întâlnit personal de două ori pe deputatul MacDonald. I-am fost prezentat de un prieten comun american din New York şi curând după aceasta deputatul mi-a inserat în lucrările congresului două articole despre Basarabia. Domnul MacDonald susţinea de altfel orice acţiune anti-comunistă şi anti-sovietică genuină. De moartea sa, se bucură însă nu numai Kremlinul, dar şi guvernul dela Bucureşti.

Deputatul avea mulţi prieteni refugiaţi unguri, şi aceştia au reusit să-l antreneze în lupta pentru promovarea libertăţilor maghiare în Transilvania. In anii 1975 şi 1976, deputatul a făcut declaraţii în cadrul audierilor pentru acordarea şi prelungirea clauzei naţiunii celei mai favorizate pentru România. De fiecare dată a apărat interesele ungureşti. Nemulţumit de afirmaţiile evident incomplete şi distorsionate pe care i le puseseră la dispoziţie evident unele cercuri maghiare, l-am acostat pur şi simplu pe un coridor şi mi-am permis să-i spun că a fost prins într'un joc delicat şi primejdios. El a tăcut, fiind surprins de intervenţia mea, dar asistentul său, Fred Smith, mi-a cerut să-i prezint ceva în scris. Am scris două articole bine documentate pe această temă pe care i le-am prezentat şi pe care le-am şi publicat de altfel. Nu mi-a răspuns niciodată la ele, dar în depoziţiile făcute ulterior în congres pe marginea clauzei comerciale acordate României, am observat o schimbare de atitudine şi ton în depoziţiile domnului MacDonald. Domnia sa continua să se opună prelungirii avantajelor economice acordate României de Statele Unite, acuzând ferm Bucureştiul de încălcarea drepturilor omului, dar vorbea pe un ton mult mai rezervat despre Unguri şi alte minorităţi. Larry MacDonald a murit împreună cu alte 268 de persoane, victime ale monstruozităţii sovietice; iar exilul Est European şi din altă ţări bântuite de plaga comunistă a pierdut un mare prieten.

Nicolae DIMA

*LOS ANGELES, USA - Din iniţiativa şi grija Dl. Ion Cepoi, preş. Soc. Viitorul Român şi a! Dnei Stela Cepoi, un grup de membri ai societăţii precum şi membri ai bisericii Sf. Treime din Los Angeles au făcut o vizită fraţilor români dela parohia Sf. Ioan Botezătorul din Phoenix Arizona înfiinţată cu opt luni în urmă. Cei 30 de excursionişti au participat la serviciul divin ţinut în parcul "So. Mountain Park", fără ziduri şi icoane, strane şi candelabre, de către preotul Costică Maftei. Demn de menţionat este perseverenţa şi victoria creştinească a unei mâini de Români ortodocşi din Phoenix, sub îndrumarea neobositului preot Costică Maftei şi a preotesei Mioara Maftei, de a înfiinţa o parohie românească a lor, sub jurisdicţia Episcopiei condusă de Preasfinţitul Episcop Valerian.

UN PARTICIPANT

* CAPUA, ITALIA – Sunt unul dintre cei mulţi care mi-am părăsit ţara lăsând mamă, soră, copil, casă şi necazuri. Am ajuns în Italia după ce am făcut 30 zile puşcărie în Iugoslavia anul trecut. Nu am plecat de acasă cu gândul că aici voi fi întâmpinat cu flori şi cu fanfară, am fost conştient că voi întâmpina multe greutăţi. Dar aceste greutăţi sunt cam egale dacă că nu şi mai mari decât cele din ţara mea.

Nu trebue să ne mire nici faptul că noi suntem şi cam sensibili, adică în ţară fiind în continuu terorizaţi, minţiţi, batjocoriţi, fără ca să ne putem apăra, observăm foarte repede când apar asemenea fenomene şi reacţionăm imediat, sau cum se spune în româneşte, "ni se urcă sângele în cap". Suntem asemenea unor epave, pe care noi, ca şi marinarii, plutim fără să ştim cum se va sfârşi acest drum plin de necunoscut, fără nici un ajutor, nici măcar moral.

Viaţa noastră în lagăr începe la ora 5 dimineaţa, când ne îndreptăm spre poartă, cu speranţa că găsim ceva de lucru; la poartă vin cei pe care îi numim "patroni", şi care caută muncitori pentru diferite munci. Ei ne promit o sumă de bani, pe care, după 8-10-12 ore de muncă, nu vor s'o plătească, sau încep să o scadă. Când lucrăm, în majoritatea zilelor pierdem masa de dimineaţă şi pe cea de prânz; despre mâncarea ce o primim în lagăr nici nu putem vorbi; este suborice critică. Trebue să complectăm hrana cu mâncarea pe care ne-o cumpărăm noi din banii câştigaţi cu trudă. Haine nu primim deloc; ni se dă câte un săpun, două pachete de detergent pentru o lună. Strictul necesar - pastă de dinţi, lame de ras, pastă de bărbierit, plicuri şi timbre - trebue să le cumpărăm din banii noştri, dacă avem. Suntem priviţi ca nişte animale înrăite de un "mareşal" şi câţiva carabinieri, care ne sfidează, aşteptând momentul să intervină dacă îndrăznim să ridicăm capul şi să protestăm de cum suntem trataţi.

Toate cele ce v'am scris sunt adevărate şi se pot verifica la faţa locului. Am scris această scrisoare singur, fără semnăturile colegilor de frică să nu se afle, deoarece nu aş vrea să ni se taie şi ultima speranţă de a emigra. Si în acest fel ne zbuciumăm zi de zi fără speranţe sau ajutorul cuiva, zbucium care de multe ori crează în noi o stare sufletească care ne conduce la disperare. Unii dintre noi au ajuns să ceară "azil politic" în ţara din care am venit.

Am transmis S.O.S.-ul nostru; încă nu ştim cine îl va auzi şi dacă vom fi ajutaţi.

SPERAM!

*PLOIESTI, ROMANIA - ... Despre ţară ce să vă spun - situaţia cu totul dezastruoasă; totală lipsă de carne şi chiar de cea de pasăre, cozi nesfârşite pentru toate, apucându-te jalea când le vezi. Ceauşescu e un nebun, un despot şi cultul personalităţii lui depăşeste tot ce se poate imagina. Seceta este cumplită şi se refuză carburantul necesar spre a se putea iriga bogatele plaiuri ale Dunării, potrivit hotărîrii acestui nebun. Oamenii nu mor de foame, pentrucă înghit ce se poate găsi cu preţul unor sacrificii foarte aspre. O adevărată jale! Cafeaua nu există, zahărul este raţionat, ca şi untdelemnul, brânza - care numai foarte rar se găseşte. Se consumă carne din conserve, fabricate în ţară, în Rusia sau în Bulgaria...

LA ÎNCHIDEREA EDIŢIEI

CONSUL ROMÂN-DUBLU AGENT

Un consul român al cărui nume nu îl putem deocamdată divulga joacă dela un timp rolul de dublu agent furnizând informaţii atât României cât şi ţării în care a fost trimis. De remarcat că el a dat liste cu toţi "bunii români" şi "prieteni" pe care i-a vizitat, sau l-au vizitat, şi rapoarte asupra discuţiilor purtate.

Vom reveni cu amănunte în numerele viitoare, în cazul că nu va fi clasificat drept strict secret de oficialităţile ţării în care intenţionează să ceară azil politic.

DELA NOMADISM LA SEDENTARISM

D.C. AMZAR

Emil VICAS a publicat în colecția "DRUM" (1982) comunicarea "Nomazii și Sedentarii", ținută în 1977 la Congresul Limbii Române din Montreal, Canada, în care prezintă, cum nu se putea altfel, în linii sumare și generale, evoluția omenirii dela nomadism la sedentarism pe bază de informații științifice și cu concluzii de istoria religiilor. Din ambele puncte de vedere sunt necesare câteva completări.

- 1. Din schița evoluției preistorice și istorice lipsește stilul de viață al păstorilor ca formă de tranziție dela nomadism la sedentarism, la care a trebuit să se întoarcă spre ex. poporul nostru după părăsirea Daciei de către Romani pe măsură ce, odată cu desființarea garnizoanelor, orașele au decăzut, ne mai rămânând din ele decât acel pavimentum pe care erau construite și care a devenit "una cu pământul", de unde și vocabula noastră atât pentru planeta însăși cât și pentru suprafața acesteia, împărțită în teritorii politice și proprietăți colective (devălmașe) sau particulare.

Păstorii au jucat un rol decisiv în formarea primelor state prin luarea în stăpânire a satelor înjghebate de cultivatorii "legați de glie", cărora ei le-au oferit alimente albuminoase (carne și lapte), primind dela sătenii sedentari și cultivatori de cereale alimente conținând hidrate de carbon, leguminoase și fructe. In momentul în care, din grupul păstorilor s'au desprins crescători de vite, devenind și ei sedentari, au apărut așezările mixte de țărani agricultori și totodată crescătorii de vite, de care aveau nevoie pentru o cultură mai intensă, sub forma țărănimii clasice (între 7 și 6 mii î.d.Cr.), pe văile marilor fluvii Tigru și Eufrat din Mesopotamia, a Gangelui din India, a Fluviului Galben din China și a Nilului. De atunci avem și alimentația definitivă, completă, așa cum o cunoaștem și astăzi. Păstorii practicau un nomadism limitat, întrucât numai bărbații maturi și tineri străbăteau cu turmele "în păstere" regiuni întregi, în timp ce bătrânii, tineretul pubertar și copiii rămâneau în așezări mai mult sau mai puțin stabile, ocupându-se cu creșterea păsărilor de casă și cultivarea de leguminoase pe terenurile din jurul bordeielor.

La fel își împărțiseră, cu mii de ani în urmă, și "culegătorii" îndeletnicirile, mutându-și din când în când așezările provizorii pe alte meleaguri ale regiunii îndătinate, la care reveneau dealtfel după ce natura se regenera, ocupându-se unii cu pescuitul primitiv, alții cu vânatul de animale mici și de păsări, iar bătrânii încă mobili, dar mai cu seamă femeile și tineretul puber scormonind după rădăcini, tuberculi și bulbi și culegând ciuperci și fructe comestibile.

2. A doua observație care se impune, privește ceea ce autorul numește "religia nomadismului". Nomadsimul nu este o religie, una din numeroasele religii pe care istoria le-a înregistrat până acum. Nomadismul este un stil de viață opus sedentarismului. Religia nomazilor este șamanismul: credința în spirite bune și spirite rele, de a căror putere dispun "preoții" acestei religii: șamanii, strămoșii vrăjitorilor și vrăjitoarelor din civilizația sedentară, a satelor și orașelor de mai târziu (orașele începând cu mileniul III î.d.Cr. tot pe văile marilor fluvii, unde se adunaseră cu timpul, din cauza pământurilor mănoase, mari aglomerații de populație. După cum se știe, șamanii se folosesc de spiritele bune "pentru a "scoate" pe cele "rele" din bolnavi (oameni și animale) acestea fiind cauza tuturor boalelor și accidentelor de tot felul, cauza răului în general. □

KREMLINUL CEL GROAZNIC

Urmare din pag. 1

lume scufundată într'o stare de stupiditate din care aproape că nu mai poate vedea pericolul. Inumanitatea pusă în bravura de doborîre a unui avion civil și de ucidere a 269 de vieți omenești, este ultimul avertisment dintre cele multe- vechi și mai noi - ale Kremlinului cel groaznic.

Din păcate avertismentele nu găsesc suficientă înțelegere în lumea liberă care are problemele ei cu fel de fel de idei filoxerice, cauzatoare de slăbire de vlagă. Dacă acestea contribue la o situație precară, ele rămân totuși în subsidiar. Scufundarea lumii vestice în stupiditate față de Ruși, stă în primul rând în neputința ei de a percepe că barbarismul nu poate fi rezolvat numai cu statul de vorbă și cu înțelegeri care după cum e dovedit folosesc numai barbarilor. Nu poți cuprinde pe cei din Kremlin în sistemul de gândire elegant și rațional al Vestului. Ceea ce fac Rușii din Kremlin, nu numai cu un avion ca cel din tema acestor rânduri ci cu țări și popoare - nu mai puțin cu propriul lor popor - nu încape în sens bun în absolut nici un rațional. Intre cei din Kremlin și lumea din Vest, noțiunea de rațional are însemnătăți diferite. Așa de pildă pentru Rusia Sovietică e puternic rațional să vadă în comportări umane moartea ei, și de aceea săși însușească ca temei al politicii calea vârfurilor de săbii ale celei mai cumplite inumanități.

In 1933, conducătorii din Kremlin au aplicat Ucrainei o măsură de foamete care în fond a însemnat o premeditată ucidere a circa 7 milioane de bărbați, femei și copii, al căror singur păcat a fost voința de a fi independenți și liberi. Se susține că genocidurile din Rusia roșie depășesc 40 de milioane de vieți omenești. Dacă moartea acestor milioane de cetățeni proprii nu înseamnă nimic pentru Kremlin, cu atât mai puțin poate avea pentru el o valoare moartea a 269 de străini din avionul doborît recent ori a massei de uciși din mai proaspetele teritorii anexate și țările captive, între care și România. Trecerea în revistă a acestor crime poate duce în chip normal la ideea, că cei din Kremlin sunt smintiți. Nu, ei nu sunt smintiți. Smintiți sunt cei care demonstrând pentru pace, în Germania Federală, Franța, America, Canada și alte locuri din lumea liberă, se uită la cei din Kremlin ca la niște zei ai umanității și păcii. In chip sigur, conducătorii din Kremlin nu sunt smintiți. Ei pur și simplu acționează pe o linie foarte consistentă cu politica de totdeauna a Kremlinului, care a fost și este groaznică.

Incidentul cu avionul sud-corean, o oglindă a politicii de brutalități și de crime inerente Kremlinului, a devenit o afacere internațională și este chiar văzut ca cea mai serioasă criză dintre lumea liberă și Rusia dela al doilea război mondial și până acum. In privința lui au fost în discuție diferite idei de reacțiuni care până la urmă s'au limitat practic la măsura unui boicot în traficul aerian cu Rusia. E clar că preocuparea Kremlinului s'a oprit mai mult la altceva decât la boicotul cu care a fost confruntat. Pentru el, cele mai vătămătoare represalii stau în masiva opinie mondială întoarsă contra Rusiei.

Ungaria...Cehoslovacia...Afganistan...Polonia... și mai nou ultima lovitură cu avionul. Sunt capitole care duc la o împlinire a firescului: încetul cu încetul paharul se umple.

Eugen BÂRSAN

ÎN R.S.R.

PROGRESE STRĂLUCITE CU AVANSARI ÎNAPOI!

In timp ce Cațavencu lui Caragiale protestează: "Până când să n'avem și noi faliții noștri?", tov. Nicolae Ceaușescu îi poate răspunde cu mândrie:

Azi toată țara e falită!

Ideea de a rezolva problemele economice internaționale aplicând formula: împrumută și nu plăti, este tradusă pe meridianul intern, cere omului să muncească mai mult pentru o plată mai mică.

Dela 1 Septembrie, a.c. muncitorii nu mai au salariu minim garantat.

Reforma se numește "Acord global". O numire potrivită, reduce clasa muncitoare la simple gloabe!

Muncești fără să știi cât primești, iar cât primești depinde de energia și materiile prime consumate, de vânzarea produselor finite și de toanele gestionarului, dacă s'a certat ori nu s'a certat cu nevastă-sa.

In același spirit de gândire în galop și fără potcoave, se prevede ca personalul administrativ, căruia i se mai spune și "semi-productiv" pentrucă lucrează cu creierii-- vor fi transferați ca simpli muncitori și, dacă nu-și găsesc de lucru în fabrica unde sunt, ei vor fi încadrați în "brigăzile agricole".

Ingineri, chimiști, doctori, contabili, vor culege pătlăgele, vinete și prăși cartofi alături de ceilalți agricultori: armata elevii, chivuțele, etc.

Pensiile au fost și ele infectate cu "democrație". Aceeași retribuție, indiferent dacă's scriitori, tâmplari, artiști ori chiar cizmari!

O gloată și o plată!

Si, pentru că suntem în zodia decretelor nocturne când coana Lenuța are dureri de cap, notăm ultima hotărîre parafată:

Un muncitor trebue să lucreze cinci ani la întreprinderea unde-și face formația.

Ca o garanție ca să nu-și schimbe gândul, muncitorul primește numai jumătate din salariu, sub numele de "primă". (In dicționarul Vasile Breban, 1980, primă: "Recompensa acordată de stat pentru încurajarea unei activități") cealaltă "încurajare" e depusă la CEC fără dobândă.

Dacă muncitorul părăsește întreprinderea mai înainte de a -și face stagiul de cinci ani i se confiscă banii dela CEC.

Totuși, trebue să recunoaștem, sistemul comunist înaintează; România a ajuns cu progresul la sistemul feudal.

Atunci țăranii erau țintuiți pe pământul moșierilor.

Azi, muncitorii și intelectualii sunt țintuiți prin fabrici și brigăzile agricole.

In RSR s'a întrodus iobăgia!

Stroe MOLDOVEANU

Biserică clădită în 1546, dintr'un singur pom de stejar, de către Prințesa Ancuța, fiica lui Mircea Ciobanul și a Doamnei Chiajna (Vâlcea). Foto: A.Petit

DE UNDE SE NAȘTE CONTRADICȚIA

Urmare din pag. 1

In multe cuvântări se subliniază că nu se muncește suficient, productivitatea muncii este scăzută, risipă mare și totuși, realitatea e o contradicție: nu se muncește dar totuși în rapoarte și statistici se specifică realizarea și chiar depășirea planului!

Apare întrebarea firească: dacă planul s'a făcut, s'a depășit, unde sunt produsele? Contradicția între afirmațiile oficiale și oferta pe piață este atât de evidentă încât populația pune la îndoială veridicitatea faptelor și vorbelor.

Această contradicție rămâne neexplicată atât timp cât pentru export se face chiar "absolut totul" iar pentru consumul intern minimul necesar și care pare cuiva exagerat de mare. Lipsa mărfurilor pe piață generează la scară mare specula, traficul ilegal de mărfuri, comerțul preferențial și furtul. De aproape 10 ani se tot vorbește de etică și echitate socialistă dar nimeni nu mai știe cum arată așa ceva. Corupția, traficul cu de toate, aprovizionarea pe sub tejghea, sunt realități socialiste. In fond contradicții ale unui regim ce se proclamă social și echitabil.

Se știe că atunci când Românul cântă îi este foame, iar pentru a organiza corul Românilor flămânzi s'a inițiat Cântarea României, în care se preamărește traiul bun necunoscut în țară.

Cu toate că produce mult, țara este sărăcită; cu toate că se consumă tot mai puțin și mai prost-ca în anii de după război - se țin conferințe despre combaterea obezității; cu toate că peste 20 milioane de oameni știu și spun că o duc prost, se susține că Românul o duce tot mai bine-Doamne ferește de binele de mâine!

Ca o încununare a șirului de contradicții, în această stare generală de nemulțumire, se impune populației ca în loc de critici să se aclame, să se aplaude înțelepciunea celor ce conduc atât de prost țara, se declară unitate în jurul partidului când în realitate este unitate împotriva partidului. □

Sandu DIACONU

EXILUL ŞI MENIREA SA

Partea II-a

Ion VARLAM

Lipsa unui lider capabil de a-i strânge pe Români în juru-i și desuetudinea partidelor politice fac ca reorganizarea politică a exilului să depindă de publicarea unei platforme-program.

Intr'adevăr, actualmente nu există nici o personalitate cu anvengură, a cărei statură morală și temperament politic să catalizeze constiințele și să stârnească adeziune spontană. De asemenea, depășite de evenimente și incapabile de-a face față realităților, partidele și-au pierdut audiența. Astfel stând lucrurile, este evident că unirea și mobilizarea Românilor în vederea continuării luptei pentru eliberarea țării nu se poate face decât pa baza ideilor.

Enunțarea unor principii care, motivând pe fiecare în parte, ar crea o nouă solidaritate, este singurul mod de a-i scutura pe refugiați de amorțeala individualistă, de a scoate exilul din inerție și de a pune capăt disensiunilor sectare care i-au îndepărtat pe cei mai mulți de preocupări politice.

De aceea, crearea instanțelor politice fără de care exilul este o entitate amorfă, are drept condiție punerea la punct a unui text cu valoare de doctrină. Si aceasta este cu atât mai adevărat cu cât reprezentativitatea acestor instanțe trebue să aibe un caracter național indiscutabil.

In continuarea bilanțului pe care-l propunem, vom analiza, așa cum am anunțat, chestiunile teoretice de care trebue să țină cont orice încercare serioasă de reorganizare a exilului, recte enunțarea unei doctrine (platformă) și fixarea unei strategii (program). Vom sfârși prin câteva considerații cu privire la structura instanțelor politice.

***

O platformă este un ansamblu de idei menit să justifice o politică comună. Având în vedere diversitatea concepțiilor ce au curs în rândurile exilului, reducerea acestora la același numitor comun este un imperativ. Cum nu este vorba de o platformă electorală -adică de promisiuni făcute pentru a aduna voturi- ci de o platformă ideologică, această reducere la esență presupune sinteza acelor principii care duc la depășirea tendințelor și particularismelor.

Rostul platformei este să definească relația organică a exilului cu țara, scoțând în evidență caracterul său de expresie autentică a voinței naționale. Deci, platforma este totodată un instrument de legitimitate și un mijloc de conștientizare politică.

***

Legitimitatea unei cauze reiese din contrastul dintre propria sa poziție de principiu și cea a forțelor adverse. De aceea, recunoașterea caracterului legitim al unei cauze depinde de:

- natura indiscutabilă a potențialului de dreptate cuprins în principiile pe care le proclamă, și de
- caracterul incontestabil al argumentelor prin care se justifică.

Principiile fundamentale enunțate în platformă trebue să afirme legitimitatea exilului (și a instanțelor sale politice) ca expresie a voinței naționale, este necesar să se definească în primul rând poziția sa față de țară și față de contextul contemporan. Ideile pe care această definire ar trebui să le ia în considerație se pot articula în modul următor:

A) Expunearea misiunii exilului:

(1) Asigurarea continuității naționale (într'o perioadă în care neamul este amenințat în însăși ființa sa):

a) pe plan politic, ca națiune ancorată într'un spațiu geografic;

b) pe planul spiritual, ca entitate umană dotată cu o personalitate originală, (limbă, cultură, valori proprii).

(2) Apărarea intereselor majore și permanente ale neamului românesc (cele care transcendează structurile politice).

B) Situarea exilului în materie de drept:

(1) Afirmarea primatului dreptului asupra forței:

a) în relațiile internaționale;

b) în exercitarea puterii în stat;

(2) Obligația de-a recurge la forță pentru a restaura primatul de mai sus.

C) Afirmarea poziției față de contextul internațional contemporan:

(1) Sprijinirea nemijlocită a democrației ca formă de stat (cu definirea limitată a acesteia);

(2) Condamnarea definitivă:

a) a totalitarismului, și în mod special a celei mai pernicioase forme a acestuia -totalitarismul sovietic;

b) a luptei de clasă în general și a marxism-leninismului în particular -drept cea mai gravă crimă împotriva umanității (generalizarea exterminării în massă ca urmare a discriminării sociale).

De noțiunea de legitimitate este legată și problema reprezentativității, cu alte cuvinte cea a precizării criteriilor care conferă exilului calitatea de expresie nemijlocită a voinței naționale, și instanțelor politice ale acestuia autoritatea de-a reprezenta România.

Să vedem, așadar, care sunt criteriile juridice și noțiunile de legitimitate care justifică misiunea politică a exilului.

(1) Legitimitatea "de facto". De respins "a priori" căci:

- Decurge din acceptarea sau recunoașterea unui fapt împlinit -fiind consecința unui act de violență sau de impostură.
- Nu comportă reguli de determinare a reprezentativității.
- Fiind contrarie primatului dreptului asupra forței deschide calea aventurismului și extremismului.
- Constituie întocmai modul de legitimare al totalitarismului ("legitimitatea revoluționară").

(2) Legitimitate "de jure"

Primatul dreptului asupra forței implică adoptarea unor criterii de reprezentare: Competințele sunt determinate conform unor reguli fixate în cadrul unor norme liber consimțite.

Aceste competințe pot decurge dintr'un mandat explicit, ori dintr'un mandat implicit. De aceea, orice comunitate poate fi reprezentată în două moduri:

a) Cel dintâi, bazat pe analiza cantitativă, măsoară ponderea relativă a forțelor divergente spre a conferi un mandat explicit tendinței majoritare;

b) Bazat pe sinteză, cel de-al doilea măsoară la nivelul calitativ factorii de coeziune, recunoscând celor care încarnează cele mai nobile idealuri ale comunității calitatea de reprezentanți ai săi. Cu alte cuvinte, comunitatea conferă un mandat implicit și nemijlocit celor în preocupările cărora se recunoaste spontan.

Este evident că astăzi, după 40 de ani de existență a exilului, nimeni nu se mai poate prevala de mandatul explicit pe care țara l-a conferit imediat după războipartidelor de opoziție (cu obligația de a-l exercita în mod colectiv). Prin urmare, EXILUL ESTE REPREZENTATIV NUMAI IN MASURA IN CARE SCOPURILE SALE SE CONFORMA CELOR MAI INALTE SI MAI UNANIME NAZUINTE ALE INTREG NEAMULUI ROMANESC. Deci, LEGITIMITATEA EXILULUI (SI CEA A INSTANTELOR SALE POLITICE) DEPINDE DE APTITUDINEA SA DE-A TRANSCENDA PROPRIA SA SUBSTANTA SPRE A INTRUCHIPA COMUNITATEA NATIONALA LA NIVELUL ESENTEI. Cu alte cuvinte -pentru a fi mai pe înțelesul tuturora- exilul trebue să dovedească că este la înălțimea a ceea ce țara așteaptă dela el.

***

Trimful unei cauze este legat și de conținutul ei spiritual: dârzenia luptătorilor este o funcție a crezului lor. Si să nu uităm că fanatizarea este o armă de predilecție a comunismului.

Expunearea de principii, platforma este și mijloc de conștientizare politică. Sansele de reușită ale organismului căruia îi va reveni sarcina promovării și organizării luptei românești din afara granițelor depind de calitatea argumentelor folosite spre a determina reacții ireversibile din partea celor pe-al căror sprijin contează. Este vorba de cristalizarea constiinței politice la Români -atât în țară cât și în exil- și de acreditarea legitimității cauzei românești pe tărâmul internațional.

In acest sens, rolul platformei constă în sesibilitatea opiniei publice, în clarificarea ideilor și în dezvoltarea convingerilor. Mobilizarea energiilor și angajamentul politic se bizuie pe însuflețire -de unde extrema importantă a motivării, pe care platforma trebue s'o aducă fiecăruia.

***

Rostul programului, de a cărui punere la punct depinde caracterul organizat al luptei și trecerea la acțiune, este să fixeze relația dintre obiective și mijloace -adică să prevadă strategia și tactica instrumentului de luptă a exilului.

Elaborarea programului implică respectarea anumitor ierarhii care decurg din faptul că trebue să-i aibe în vedere pe Români în ambele lor ipostaze, cea de națiune și cea de popor.

- Comunitate de destin istoric, națiunea transcendează dimensiunile spațiu și timp. Obiectivul exilului este de a-i garanta nemurirea.
- Sumă aritmetică a indivizilor aflați în viață la un moment dat, poporul este supus zbuciumului vremilor în care trăiește. Obiectivul exilului este să-i sprijine revendicările legate de lupta zilnică pentru supraviețuire.

Ierarhiile de care trebue ținut cont sunt următoarele:

a) Cea a obiectivelor permanente și punctuale. Obiectivele fundamentale și imuabile ale națiunii române au fost fixate în mod definitiv în momentul subjugării de către Uniunea Sovietică -odată cu instalarea unui regim comunist la București. Aceste obiective sunt:

(1) Redobândirea independenței naționale;

(2) Restaurarea statului suveran de drept (a prerogativelor suverane ale națiunii);

(3) Restabilirea integrității teritoriale (pe baza auto-determinării).

Promovarea lor presupune o acțiune permanentă. Obiectivele punctuale le sunt subordonate, corespunzând necesității de-a face față evenimentelor.

b) Cea a obiectivelor imediate și pe termen lung. Spre pildă:

- Crearea unor structuri politice reprezentative -un obiectiv imediat;
- Recunoașterea caracterului reprezentativ de către guvernele occidentale, un obiectiv pe termen lung.

c) Cea a nivelului de competință și a modului de intervenție.

Un organism a cărei reprezentativitate este de nivel național nu-și poate stirbi prestigiul prin inițiative de tip subaltern, având obligația de a-și limita intervențiile -fără ca această rezervă să-l împiedice a sprijini acțiunile altor grupări sau formații. Preocupările instanțelor politice ale exilului nu trebue diluate în accesoriu sau devaluate prin acțiuni de interes minor sau contestabile căci de ordin subsidiar (au drept prealabil eliberarea țării) și de natură totodată inutilă și conflictuală, cum ar fi, spre pildă:

- monarhia electivă sau regalitatea ca formă de stat;
- modul de organizare al producției;
- rolul sindicatelor în luarea deciziilor economice, etc...

In aceeași ordine de idei, este extrem de important ca acțiunile exilului să nu fie deviate către obiective secundare cum ar fi combaterea regimului dela București. Acesta este lipsit de existență proprie, fiind o simplă emanație a sistemului sovietic. A-și închipui că poate fi răsturnat, schimbat sau ameliorat înainte de anihilarea totalitarismului moscovit duce la grave erori de apreciere și la o strategie falsă.

In ceea ce privește în mod direct mijloacele, ni-se pare pentru moment lucid să ne mulțumim cu cele necesare pentru 2 tipuri de acțiune și anume: formarea și informarea, recte posesia unor organe de presă scrisă și vorbită, și accesul la mediaurile din lumea liberă.

Dispunerea de asemenea mijloace implică:

a) sume de bani care nu există, dar care s'ar putea aduna repede dacă s'ar admite ideea unei "taxe" obligatorii (orice refugiat poate da 1 % din venitul său, adică 3,65 zile din bugetul anual).

b) dezvoltarea relațiilor personale și cultivarea afinităților politice cu personalități occidentale din lumea politicii, a presei, sau cu grupări politice, sindicate, etc...

Formarea și informarea trebue să furnizeze, i.a.,

- Românilor: un instrument de analiză politică care să-i emancipeze de carcanele gândirii marxiste ce le-a fost inculcată, și un minimum de cultură istorico-politic;
- opiniei publice internaționale: o bună cunoaștere a problemelor românești și a metodelor politice comuniste.

Din slăbiciunea mijloacelor rezultă și caracterul restrâns al axurilor pe care se poate sprijini elaborarea unei strategii.

Realizarea principalului obiectiv strategic al exilului -recunoașterea treptată a reprezentativității instanțelor sale politice de către partidele și guvernele lumii libere, și, mai apoi, de către organismele internaționale -se poate bizui pe următoarele 3 idei directoare:

(1) Reciprocitatea.

Reciprocitatea este o exigență a relațiilor lumii libere cu țările blocului sovietic.

Uniunea Sovietică dispune de-un mijloc unilateral de intervenție în viața politică și socială a țărilor occidentale -partidele comuniste și cripto-comuniste legale sau ilegale. Grație acestora URSS exercită o puternică influență la fața locului, participă la lupta pentru exercitarea puterii în stat și poate opera "schimbările sociale" ce anunță instaurarea unui nou regim satelit.

Este deci în interesul direct al guvernelor occidentale ca ele să ia măsuri pentru a pune capăt acestui avantaj unilateral, stabilind în acest scop relații privilegiate cu mișcările de rezistență anti-comuniste și cu organismele reprezentative ale diverselor exiluri naționale, tocmai pentru a întoarce împotriva Moscovei propriile arme ale acesteia.

Reciprocitatea în materie de mijloace de inter-acțiune este absolut conformă principiului egalității între state cu "orânduiri sociale diferite" pe care-l proclamă acordurile dela Helsinki din 1975, și constituie singura modalitate de-a traduce acest principiu în realitate concretă.

(2) Competința

Competința specifică a membrilor organelor reprezentative ale exilurilor în domeniul totalitarismului nu poate fi pusă la îndoială de către personalul politic occidental.

Fiecare guvern și fiecare partid din lumea liberă are nevoie de consilieri -de unde serviciile pe care Românii le pot aduce responsabililor definirii unei strategii de combatere a amenințării sovietice

(3) Natura exilului.

Popoarele Europei de Răsărit sunt cele mai sigure aliate ale lumii libere în caz de conflict cu blocul sovietic, exilul fiind un auxiliar indispensabil pentru a face legătura cu ele. Mai cu seamă în vederea necesității de-a organiza paralizarea aparatului militar prin acțiuni locale și de a priva Moscova de sprijinul sateliților ei.

In ceea ce privește tactica, instanțele politice ale exilului -adică instrumentul de luptă al națiunii române, trebue să se bizuie pe exploatarea evenimentelor favorabile afirmării sale- spre a face cunoscută poziția românească pe care-o reprezintă. In mod practic este vorba de:

- a susține acțiunile din țară -ale celor care, cum și când pot, "fac ceva"- amplificând răsunetul acestor inițiative;
- a folosi orice ocazie pentru a face "act de prezență" participând la reuniuni, conferințe sau dezbateri pentru a pune pe tapet chestiuni scoțând în evidență punctul de vedere al exilului românesc.

***

Calitatea discursului nu poate fi disociată de nevoia de a evita atât influența prejudecăților la modă cât și referințe total străine de problematica românească. Astfel, de exemplu, atâta vreme cât marxismul va fi instrumentul de justificare al totalitarismului comunist și al expansionismului sovietic, va fi imposibil de-a se stârni adeziunea Românilor dacă se vor cultiva relații cu partidele socialiste care n'au condamnat sistemul sovietic sau se va căuta sprijinul unor guverne care n'au o atitudine răspicat anti-comunistă.

Tot de calitatea discursului ține și alegerea persoanelor care vor fi chemate să valorifice argumentele cauzei românești. Acestea vor trebui recrutate pe baza competinței a caracterului, a culturii și a educației dacă vrem ca ele să reprezinte cu cinste România și să dobândească o influență asupra personalităților cu care vor avea de stabilit contacte, relații și cooperare. Dar acestea ne duc la ultimul punct al inventarului chestiunilor teoretice pe care ne-am propus să-l facem -și anume cel al structurii instanțelor politice cu care trebue să se doteze exilul.

(Va urma)

OBSESIA "EXTERNĂ" LA ROMÂNI

Aurel POP

Una din marile erezii endemizate la Români de pe când începe România Modernă, a fost credința oarbă în politica externă, ridicată la rangul de panaceu pentru toate nevoile țării. Iar după ce s'a terminat ciclul României Moderne, care a ținut până în 1944, și a început România "apocaliptică", de "după istorie", sau și mai precis din afara istoriei, pentrucă politica externă a României a trecut la Soviete, noii arendași ai fostei Dacia, au făcut din "politica externă" cel mai cinic motiv de frustrare a poporului nostru. In primul rând prin "politica externă" dela sfârșitul verii lui 1944, România a încetat să mai existe. Dar dogmatismul fetișist al politicii externe a fost preluat de niște oameni fără nicio formație politică, însă destul de vicleni ca să păcălească lumea, între altele punând la ambiție această lume obosită de lipsuri și chinuri, de umilințe și minciună. Si astfel câteva ceasuri la scara istoriei unui popor, Românii au fost chiorâți cu "politica externă" a "șefului", care umbla prin toate părțile planetei ca să adune diplome pentru dânsul și jumătatea împodobită cu cele mai scumpe lucruri, ca un pom de Crăciun supracapitalist.

Ce s'a întâmplat? Democrațiile Occidentale și Sovietele s'au înțeles tacit, văzând și făcând, să se dea niște bani României, pentrucă Sovietele urmau să ia într'un fel sau altul nu una ci măcar cinci zeciuieli, și mai ales că Sovietele nici nu voiau dar nici nu puteau susține economic România. La rândul lor Occidentalii, care indirect ajutau Sovietele, își împăcau ipocrit conștiința făcându-se a crede că în acest fel se rup sateliții de Soviete. Dar astfel Occidentalii s'au primejduit pe ei înșiși. Făcând însă și un imens rău popoarelor asuprite de comunism, cum au făcut și alt rău popoarelor numite "subdezvoltate", deoarece așa cum s'a constatat profitul nu a fost decât al unor șefi de triburi mai înfipți și al Sovietelor.

Occidentalii știau bine că Sovietele dau "libertate în politica externă" a României, cu aspra condiție a unui hiperstalinism în intern, ceea ce s'a și văzut destul de repede, paralel cu primitivele declarații de "independență" ale regimului comunist tot mai "patriot-comunist". De asemenea Occidentul trebuia să fi constatat de mult imposibilitatea oricărui realism economic la comuniștii care gândesc ca niște oameni care umblă cu picioarele pe tavan și capul în podele. Cu 11 miliarde de dolari, pierduți pentru toată lumea pe veci, afară de perechea savantă a Președintelui cu D-na care zboară dintr'un Boeing într'altul, bașca iahturile și confortu-rile gen Bocassa-Amin, comuniștii au făcut în R.S.R. "oțelării" și "petrochimice" mamut, când lumea începea să aibă supraproducție de oțel și România nu mai avea nici pic de petrol brut pe care să-l "petrochimicească". Obsesia oțelăriilor era dela Dej, moștenită, și a "petrochimicelor" dela "chimista" primă-femeie a patriei socialiste.

Acum toată fictiva "politică externă" s'a dezumflat, nimeni nu mai dă nici un ban, Occidentalii vin cu inevitabila notă de plată, România este mai rău văzută ca în toată istoria ei, dar încep să scoată capul pe piața opiniei Occidentalilor, Ungurii, care ca proștii în tot timpul furlandisirilor "președențești" pe tot mapamondul, se țineau de "politică internă", și își mai cârpeau nițel viața, începând cu libertatea micii întreprinderi, lucru esențial pentru o existență socială mai suportabilă. Fără nici un teatru cu "independență", după tragica răscoală din 1956, Ungurii au reușit să-l convingă și pe Andropov să-i lase să-și urmeze cursul unei quasi-liberalizări, și să-și trimită lucrătorii care vor în Occident, fără să le ia tot ce câștigă, cum au făcut Românii cu lucrătorii închiși în ghetouri și cărora le luau toți banii. Acum s'a dovedit că o mulțime de lucrători români calificați, sunt jupuiți de niște Arabi pro-sovietici. Aceasta este ultima "politică externă" la care-au fost aduși Românii.

Din istoria României Moderne știm că tot timpul poporul român a fost sacrificat pentru "politica externă" căreia îi corespundea cea mai mizerabilă politică internă. La 1877, când România mai era doar pe hârtie dependentă de Imperiul muribund al Turciei, "Independența" a fost plătită "amicului' scos cu vieți românești din fundătura în care intrase în Bulgaria, cu Basarabia, pământ românesc de când existau Români. In primul război mondial, România Mare a fost făcută din interese, nu datorită vreunei miraculoase politici externe a guvernului românesc, ci datorită intereselor externe ale altora, la care se mai adăuga și unul economic, limitat la petrol. "Aliații" botezați după aceea "tradiționali", nici nu s'au gândit măcar să onoreze cele patru sute de mii de morți ai armatei române din acel război.

Este recunoscut că "miracolul dela Verdun", cu victoria lui Petain din Noembrie 1916, se datora degajării frontului prin intrarea României în război, în Septembrie. Germanii și-au slăbit frontul lor de Vest pentru intervenția din Sud-Estul românesc. In schimb în sanctuarul victoriei dela Verdun, unde sunt toate steagurile aliaților, al României nu există. De altfel mai mult decât "alianța tradițională" acest dispreț a devenit tradițional, pentrucă după cel de-al doilea război mondial, de Gaulle s'a arătat foarte înțelegător față de politica lui Stalin în România. Nu trebue să învinuim pe nimeni dacă în "politica externă" a României Moderne, și amicii și inamicii ne-au subprețuit, deoarece constatau că "politica externă" era la Români exclusiv în favoarea altora decât a Românilor. De când există politică externă aceasta este oportunistă, mai ales la micile națiuni, dar Românii își făcuseră o dogmă din... "aliații tradiționali".

Interesele care-au împins pe aliați să facă România Mare, apar azi cu toată claritatea unei retrospecții ajutate și de cel de-al doilea război mondial. Aceste interese apar astfel:1) petrolul, important produs natural de interes strategic; 2) îmbucătățirea fostului Imperiu austriac, prin care România era cel mai mare câștigător, ajuta la crearea unui stat care tăia drumul Europei Centrale spre Balcani-Marea Neagră- Marea Egee; 3) se puneau bazele unei "verticale" de viitor, România-Polonia, pentruca Europa Centrală să aibă în permanență două eventuale fronturi, și la Vest și la Est; 4) se stabilea o graniță a expansiunii comunismului la Nistru; 5) prin obligații speciale se evitau în viitor emigrații nedorite spre "țările civilizate" ale Apusului.

Din toate aceste motive România era un "stat de necesitate" pentru alții, pe care determinându-l pe veci inamic al Germaniei aveau să-l aducă mai întâi la ciopârțire în 1940, și la desființare spre sfârșitul celui de-al doilea război mondial, la Yalta, unde România a fost pedepsită. Ocupată de comunismul de război, numit eufemistic "real", România a păstrat, cu un regim pe care nu l-a ales nimeni, mitul politicii externe, prin care să-și justifice de astă dată niște îngrozitoare crime colective interne.

Dacă în România ajunsă comunistă, existau și niște Români cu ceva inimă pentru poporul lor în infima minoritate a dictaturii de partid, în ciuda unui sistem în răspăr față de ceea ce este natural, tot ar fi găsit unele subterfugii ca să facă viața oamenilor cât de cât suportabilă. Dar în România, care atâta timp cât a fost "modernă", franco-belgiană, să zicem, nu și-au dat seama politicienii că "omul" este tot ce avea mai prețios această țară, odată ajunsă comunistă a dus neomenia la ultimele extreme imaginabile, tratând marea majoritate a populației, cu o câinoșie pe care n'au ajuns-o celelalte țări satelizate. A da această nemai auzită câinie pe seama "altora", este tot un reflex primitiv rămas din ce-a fost cât a fost "politică externă". Dar tot răul României este de căutat în România, nu în altă parte. Si în politica internă, nu în "factorul extern". Românul nu e prost, și nici de vânzare nu poate rămâne în vecii vecilor. □

Note europene de pribeag Român

FRANCE, LA DOUCE. FRANȚA L-A ADUS. FRANȚA L-A DUS

Constantin MAREȘ

Stânga guvernează în Franța de mai bine de doi ani. Prăbușirea socială și economică prevăzută prea de timpuriu de unele Casandre nerăbdătoare, nu s'a produs până acum. Nu s'a produs, pentru simplul motiv că regimul ce a guvernat țara până în Mai 1981, a lăsat o moștenire economică mult mai bogată decât s'a crezut. Vechile guverne de centru liberal-conservator au fost mai eficiente decât credeau ele înseși. Faptul că Franța a evitat până acum o prăpastie financiară, căreia însă îi dă tot mai des târcoale, nu înseamnă că trăiește momente de fericire națională. După doi ani de bâiguieli și confuzie, tot ce poate oferi actuala conducere, este aplicarea întârziată a unor măsuri ce se impuneau dela preluarea puterii. Ar fi fost însă dificil, deoarece ele figurau în programul opoziției. La toate acestea s'au adăugat și erorile inerente unui dogmatism marxist, caracteristic nu numai partidului comunist dar și unei mari părți a celui socialist.

Majoritatea Românilor stabiliți în Hexagon nu și-au dat votul lui Francois Mitterrand. Câteva excepții penibile țin de resortul unor meschine calcule vindicative. Dar în Mai 1981, alegătorul francez nu i-a reînnoit mandatul lui Giscard d'Estaing. Acesta nu înțelesese că 7 ani însemnă mult și că pentru a face politică în stil mare, trebue să ai la spate un mare partid. Se poate și fără sau chiar contra partidelor, cu condiția să fi de Gaulle. Dar vai, Giscard nu era de Gaulle.

Am privit acele și aceste evenimente cu ochi de Român. Pentru România și pentru Români, fostul președinte nu a însemnat nimic și în afară de calvarul ce l-a consumat în vizita dela București, nici Românii și România nu cred că au însemnat ceva pentru el.

Românii care îi cunosc bine pe Ruși, nu i-au înțeles penibilul drum la Varșovia spre a-l întâlni pe Brejnev, după invazia Afganistanului, într'un moment în care nimeni altcineva din Occident nu era dispus s'o facă. Cu atât mai mult, cu cât Polonia se pregătea să-l mături și pe Gierek, cel care mijlocise inutila și inoportuna întrevedere.

Românii din Franța au încercat un sentiment de neliniște și nesiguranță în seara în care strada deslănțuită, sărbătoarea preluarea puterii de către alianța socialo-comunistă. Un astfel de guvern fusese impus la 6 Martie 1945 în România de către Vîșinski, nu desemnat prin voința liberă și nesilită a alegătorilor, cum a fost cazul Francezilor. Dar de atunci alegătorul și-a dat seama de eroarea făcută. Prestigiul și prosperitatea Franței decad în mod constant. Acei care cunosc construcția socialismului din experiență proprie nu s'au mirat când la Paris s'a edictat interdicția de a se scoate peste hotare aur și valută. Naționalizările făcute în grabă în Franța, consecvente din punct de vedere marxist, catastrofale din punct de vedere economic, au accelerat rezultate ca acelea din Iunie 1948 din România.

Dar dușul roz-roșu pe care alegătorul francez îl primește de peste doi ani, a culminat în alegerile municipale din Martie 1983. Ca și în România în 1946, alegerile au fost supuse unor falsificări și chiar inversări de rezultate. Anularea lor a fost cerută în peste 3500 de comune și împotriva acestor anulări, ministrul comunist Fiterman, care de altfel ține la fotogenia sa electorală, nu a găsit altceva mai bun de făcut decât să protesteze în stradă, nu cu argumente, ci cu decibelii insultelor. Interesant este că acest ministru deține portofoliul transporturilor. Ca și Dej în prima fază...

Românilor pribegi din Franța le revine dubla datorie morală, față de cei rămași în arcul carpatin și față de patria lor de adopție, în aceea că trebue să folosească toate căile pentru a arăta Francezilor că ei trăiesc astăzi "au ralenti" și "en partie" un proces pe care noi l-am suferit rapid și intensiv. Dacă doza diferă, esența marxistă rămâne aceeași. Frontul Popular de acum 45 de ani, atât de vinovat și de dezastrul francez din Iunie 1940 a imunizat pentru o generație Franța, față de morbul lui Marx. Poate că actuala alianță politică, care amintește de Frontul Unic Muncitoresc al comuniștilor și socialiștilor Români în 1944, să aplice alegătorului francez un vaccin și mai puternic. Din păcate, până acum, cea mai bună metodă spre a dovedi la ce dezastruoase rezultate duce ideologia marxistă, este un guvern de stânga.

Franța are șansa că este lipsită de elementul catalizator ce a impus socialo-comunismul în România. Armata roșie nu este nici pe Sena și nici măcar la Rin. □

JERTFA PĂRINTELUI CALCIU

Sergiu GROSSU

Incă din anul 1978 am căutat să aducem la cunoştinţa opiniei publice din Franţa cazul părintelui Gh. Calciu-Dumitreasa, peste care începuseră să se adune nouri grei şi ameninţători. Iar după arestarea sa, care a vut loc la 10 Martie 1979, urmată de condamnarea la zece ani de închisoare fermă, am scris nenumărate articole, atât în revista "CATACOMBES", pe care o editām la Paris, cât şi în săptămânalul catolic "FAMILLE CHRETIENNE"; am vorbit despre prigonirea acestui neînfricat apostol al lui Hristos din România atât în conferinţele pe care le-am ţinut în diferite centre studenţeşti, cât şi la televiziunea franceză; dar, mai ales, neam adresat, ca făcând parte din "Comitetul francez pentru apărarea preotului ortodox român Gh. Calciu-Dumitreasa", unor înalte foruri religioase şi culturale din lumea liberă, în vederea eliberării sale din puşcărie. In toate intervenţiile ne-am dat silinţa să explicăm unor oameni uluiţi de exemplul sublim al rezistenţei religioase din Polonia, în fruntea căreia se află însuşi episcopatul polonez, de ce a fost posibilă întemniţarea unui preot de dimensiunea spirituală a părintelui Gh. Calciu şi pentru ce nici unul din preoţii, teologii şi ierarhii care vin în Occident nu s'au încumetat să-i pronunţe măcar numele.

In România, ca şi în Uniunea Sovietică, partidul comunist a declanşat o aprigă luptă împotriva religiei, în scopul anihilării Bisericii creştine prin ea însăşi, respectiv prin formarea şi instaurarea unei ierarhii sui generis, capabilă să trădeze interesele bisericeşti fundamentale, o ierarhie tributară puterii comuniste şi, ca atare, aservită ei, gata oricând să cocoloşească regimul celor fără Dumnezeu.

Samavolnicia condamnării părintelui Gh. Calciu, într'o perioadă de luptă intensivă pentru apărarea drepturilor omului, a stârnit -- pe plan mondial -- proteste vehemente, marşuri şi reuniuni, organizări de comitete, manifestaţii în faţa ambasadelor române din lumea liberă, ajungându-se până acolo ca să se ceară Congresului american, de către numeroşi senatori şi mari personalităţi politice, refuzul de a se reînnoi României clauza naţiunii celei mai favorizate.

In persoana acestui preot inocent şi brav, autorităţile de stat din România comunistă au violat, dintr'o vădită pornire vindicativă, atât Declaraţia universală a Drepturilor Omului, cât şi Pactul internaţional referitor la drepturile civile şi politice, fără să ţină cont că, în luna August 1975, Nicolae Ceauşescu a semnat Actul final dela Helsinki, obligându-se, astfel, "să recunoască şi să respecte libertatea persoanei de a profesa şi practica, singur sau împreună cu alţii, religia sau credinţa, potrivit conştiinţei sale." Incât suntem în totul îndreptăţiţi să întrebăm pe cei ce se află la cârma ţării şi care se laudă, pe toate meridianele globului pământesc, cu deplina libertate religioasă de care se bucură, astăzi, poporul drept credincios dela poalele Carpaţilor: (a) Cum i s'a asigurat preotului teolog Gh. Calciu "dreptul la viaţă, la libertate şi la siguranţa persoanei sale", prevăzut de art. 3 al Declaraţiei universale a Drepturilor Omului, când el însuşi mărturiseşte: "In perioada ultimelor luni am primit numeroase telefoane de intimidare dela persoane care îşi ascundeau pornirile teroriste după anonimatul telefonului; gama ameninţărilor adresate mie şi familiei mele se întinde dela distrugerea noastră morală şi până la cea fizică şi civică..."? (b) In ce măsură "dreptul la libertatea de gândire, de conştiinţă şi de religie", prevăzut de art. 18 se referă şi la preotul Gh. Calciu, câtă vreme organele Securităţii nu i-au putut suporta "chemarea" pe care a adresat-o tinerilor, din faţa altarului, la 8 Martie 1978: "Ti s'a spus că descinzi din maimuţă, că eşti o fiară care trebue dresată, şi acum afli un lucru uluitor: **tu eşti templul lui Dumnezeu, în tine sălăşluieşte Duhul lui Dumnezeu...** Vino în Biserica lui Hristos!"? (c) Si-o ultimă întrebare: "dreptul la libertatea de opinie şi de expresie", prevăzut de art.19 al aceleaşi Declaraţii universale, i-a fost posibil, oare, părintelui Calciu, când ştim -- ceea ce ştiu, mai bine decât noi, autorităţile legale -- tot ce s'a făcut, toate ameninţările şi ticăloşiile ce s'au desfăşurat împotriva lui, ca să i se închidă gura?

De unde concluzia logică, pe care o vehiculăm în dreapta şi'n stânga, în conferinţe de presă sau la radio, în memoriile adresate şefilor de stat şi de biserici, sau organismelor internaţionale -- şi anume: **în România comunistă de astăzi este călcat în picioare,** în modul cel mai flagrant, "dreptul la viaţă, la libertate şi la siguranţa persoanei", fiindcă unui preot, de statura morală a părintelui Calciu, i-a fost refuzat şi i se refuză, încă, acest drept fundamental; mai mult, nu i se respectă nici "dreptul la libertatea de gândire, de conştiinţă şi de religie", nici "dreptul la libertatea de opinie şi de expresie", **iar arestarea, condamnarea** şi întemniţarea fostului profesor de exegeza Noului Testament şi de limba franceză, dela Seminarul teologic din Bucureşti, planează ca o vină, ca un reproş usturător, ca un act de gravă acuzare asupra celor ce-au hotărît anihilarea lui fizică, zvârlindu-l într'o celulă de puşcărie, în vederea **amuţirii definitive a libertăţii sale de gândire şi de** exteriorizare a acestei gândiri.

Mi-aduc aminte de "convorbirea" pe care am avut-o în lagărul din Delta Dunării, pe când lucram la stuf, cu un ofiţer superior din cadrele Securităţii, venit într'o anchetă-fulger: "Grosule, ştim că eşti un om cinstit sufleteşte... După cum noi credem, sincer, în marxism-leninism, tot aşa şi tu crezi, cu sinceritate, în idealul tău creştin de viaţă... Când se vor deschide puşcăriile, vei fi printre primii care vor pleca acasă..."

Si mă'ntreb, şi vă întreb, domnilor, care vă jucaţi cu trupul şi cu viaţa deţinutului Gh. Calciu-Dumitreasa, pe care-l torturaţi şi dela care aşteptaţi o "recunoaştere" scrisă a unei culpabilităţi pe care el nu o poate accepta, întrucât ea nu există, da, mă'ntreb, şi vă întreb: Ce-ar fi dacă, după ce i-aţi pipăit, în aceşti patru ani de detenţie, pulsul rezistenţei lui morale şi verticalitatea spiritualităţii sale contagioase, v'aţi da seama că aveţi în faţă un preot cinstit (mult mai cinstit decât turnătorii de pe dealul Patriarhiei), un preot curajos şi demn, care crede sincer în taina preoţiei şi în misiunea pe care i-a încredinţat-o Dumnezeu pe pământul patriei? Repet: ce-ar fi dacă aţi vedea în el OMUL şi nu VICTIMA -- un om, care a suferit profund, pentru că a trecut prin infernul Piteştilor, pe **care l-aţi hăituit pentru sinceritatea credinţei lui,** pe care l-aţi pedepsit pentru demnitatea atitudinii lui, pe care căutaţi să-l exterminaţi pentru nevinovăţia apostolatului său exemplar?

Intraţi în celula în care zace şi sfărâmaţi-i zăvoarele. Descuiaţi-vă, odată cu ele, şi sufletul şi inima. Ca să puteţi întrezări, între zidurile mucegăite, strălucirea frumuseţii lui lăuntrice. Si lăsaţi-l liber. Fiindcă numai atunci, când va fi eliberat părintele Calciu, nu vă va fi ruşine să afirmaţi că, în România, autorităţile comuniste **respectă dreptul omului la libertatea religioasă.** □

GENOCIDUL COMUNIST

La 7 Septembrie 1983, a avut loc în localul One Federal Plaza din Manhattan, sesiunea Comitetului Naţional pentru Restaurarea Securităţii Interne a Statelor Unite, unde au fost prezentate cifre concrete ale genocidului instigat de comunişti în lume. O mulţime de martori au depus în faţa comisiei prezidată de Dl Robert Morris, fost Consilier Sef al Subcomitetului Securităţii Interne a Statelor Unite.

Rosanne Klass, director al Comitetului de Informaţii din Afganistan al Casei Libertăţii, a declarat că este o deosebire esenţială între genocidul practicat de comunişti şi de cel instigat de Hitler împotriva Evreilor. "Hitler a dus o acţiune împotriva unui grup etnic. Sovieticii, Chinezii şi celelalte ţări comuniste pe de altă parte, practică genocidul împotriva tuturor popoarelor care stau în calea ţelurilor comuniste. Aceasta face ca genocidul comunist să fie cu mult mai rău, căci el este împotriva tuturor neamurilor şi popoarelor." Numai în Afganistan, agresiunea comunistă sovietică numără un milion de morţi, dintre care peste 100.000 pieriţi în urma torturilor şi gazelor toxice, a afirmat în continuare Rosanne Klass. Alte trei milioane de Afgani s'au refugiat în Pakistan şi peste un milion şi jumătate în Iran, în total, o pătrime din populaţia ţării nu se mai află în ţară.

Profesorul Simon Woshakinsky, a mărturisit primul despre demult uitatul genocid împotriva Ucrainienilor în anii 1932-1933. Se împlinesc de atunci cinzeci de ani. Presa franceză a publicat date îngrozitoare şi acte de canibalism declanşate de inconştienţa foamei. La New York, s'a voalat cât s'a putut această dureroasă aniversare. Demascând pe ziariştii de stânga dela "New York Times", Walter Duranty şi Seymour Hersch, Profesorul Woshakinsky, îi declară mincinoşi şi de rea credinţă, comparând genocidul rusesc cu holocastul din Vietnam. Ucrainienii au fost ucisi de comunişti pentrucă s'au opus colectivizării, a declarat el. Sovieticii au trimis în Ucraina 35.000 de agenţi numiţi "Brigăzile Roşii", cu scopul de a organiza înfometarea în masă, prin ridicarea tuturor alimentelor. Duranty dela New York Times, scrie doar de trei milioane de morţi; Wintston Churchill a apreciat la 10 milioane dar, din ultimile cifre rezultă că în întreaga Uniune Sovietică au fost ucişi dela revoluţia din 1917 până acum, peste 70 milioane de oameni, a declarat Prof. Woshakinsky. In cei 60 de ani de comunism, Armata Roşie şi KGB-ul au omorît peste 45 milioane numai din populaţia ucrainiană , a mai declarat profesorul.

John Wany, care a executat 22 de ani în lagărele de muncă forţată din China comunistă, a declarat că procentul de morţi din aceste lagăre a depăşit 50 % din deţinuţi. Erau în total 7.668 de lagăre de muncă forţată în China, unde se aflau peste 23 milioane de deţinuţi. Numai din ei au pierit peste 12 milioane de oameni, despre care mijloacele de informare -mass media liberală- nu suflă nici un cuvânt.

In încheiere, A.Hadero, conducătorul Fundaţiei Refugiaţilor Etiopieni, a depus mărturie în faţa Comitetului, că echipa comunistă care conduce Etiopia a ucis peste 100.000 de civili şi a creat peste un milion de refugiaţi în Sudan, 700.000 în Somalia şi 40.000 în Djibouti. Nici aceste ţări nu sunt în siguranţă a declarat Hadero, pentrucă infiltraţiile comuniste din Etiopia şi Libia, pot provoca oricând un deznodământ grav.

In continuare s'a vorbit despre înjumătăţirea populaţiei din Cambodgia efectuată de omorurile comuniste în curs de un an, crimele ce se comit în continuare în Vietnam, drama Tătarilor din Crimeea şi Indienilor Miskito din Nicaragua.

Despre toate acestea, presa liberală de stânga de mare tiraj din New York, n'a scris un singur cuvânt.

Autorităţile americane şi factorii de răspundere din lumea liberă sunt informaţi destul de bine de genocidul comunist. De ce mai continuă să stea la masa tratativelor cu Sovieticii când ştiu precis că din toate tratativele nu au avut de câştigat decât comuniştii, este un fapt pe care noi îl trăim dar nu-l înţelegem. Dacă totuşi îl înţelegem şi viitorul va confirma justeţea înţelegerii noastre, înseamnă că libertatea îşi trăieşte ultimele zile, ucisă de copiii ei. □

GENOCIDUL

Radu BUDIŞTEANU

Prin acordul din 8 August 1945 semnat la Londra între guvernele Statelor-Unite, Marei Britanii și al Irlandei de Nord, U.R.S.S. și guvernul provizoriu al Republicii franceze, s'a fixat Statutul tribunalului militar internațional, constituit pentru a judeca pe marii criminali de război.

In capitolul II, - Jurisdicție si principii generale-, la art. 6 se prevăd următoarele crime de competența acestui tribunal:

a) Crimele contra păcii...

b) Crimele de război...

c) Crimele contra umanității: "adică: asasinatul, exterminarea, aducerea în stare de sclavie, deportarea, și orice act inuman comis contra oricărei populații civile, înaintea sau în timpul războiului, sau persecuțiile pentru motive politice, rasiale sau religioase, dacă aceste acte sau persecuții, indiferent dacă au constituit sau nu o violare a dreptului intern al țării unde au fost perpetrate, au fost săvârșite ca urmare a oricărei crime intrând în competența tribunalului, sau în legătură cu vreuna din aceste crime."

Astfel, la această dată și în asemenea condițiuni s'a creat în mod oficial, "Crima contra umanității", explicit redată în textul de mai sus.

Ceea ce este interesant de constatat e că, spre deosebire de celelalte două categorii-(a și b)-, legile umanității apără victimele de orice naționalitate chiar contra actelor propriilor guverne, punându-le la adăpost de orice persecuții pentru motive politice (și altele indicate), indiferent dacă legea penală locală pedepsește sau nu măsurile luate contra lor. In modul acesta se stabilește un minimum de ordine juridică internă recunoscută în mod internațional, pentru protecția unor drepturi considerate naturale, printre care cele politice, care sunt de natura chiar a colectivității sociale naționale. Doctrina interpretează principiul formulat în art. 6 în sensul că drepturile politice, de opinie, fiind drepturi supra-constituționale, lezarea lor nu e condiționată de starea de război, ci poate tot atât de bine să se producă și în timp de pace. (v. în R.G. de Droit International Public 1941-1945, vol. II, studiul Prof. Jules PAOLI, dela Facultatea de Drept din Dijon, intitulat "Contribution a l'etude des crimes de guerre et des crimes contre l'humanité en droit pénal international.")-

Dealtfel, precedând acordul susindicat, comisiunea numită de către "Conferința pentru Preliminările de Pace", în ședința sa din 25 Ianuarie 1919 a întocmit un tablou sumar asupra violării legilor și cutumelor războiului, precum și a legilor de umanitate de către Puterile Centrale, tablou rămas în vigoare, compus din 32 de puncte, din care citâm:

1) Terorism sistematic:... persecuția oricărei populații civile, înaintea sau în timpul războiului, pentru motive politice,... indiferent dacă aceste acte au constituit sau nu, o violare a dreptului intern a țării unde au fost perpetrate;

2) Torturi impuse civililor;

3) Foamete impusă civililor;

8) Internarea civililor în condiții inumane;

10) Uzurparea drepturilor suverane ale statului, în timpul ocupației militare;

14) Confiscarea proprietății;

17) Pedepse colective;

20) Rele tratamente aplicate răniților...

29) Distrugerea edificiilor, a monumentelor istorice, etc.

Comisiunea ar mai fi putut adăuga:

Orice act inuman contra populației civile;

Arestări masive;

Luare de ostateci;

Detențiuni politice în vederea suprimării deținuților;

Procese și condamnări fără dovezi;

și alte situații pe care orice condamnat român începând din 1938, le-ar fi putut furniza spre documentare oricărei comisii internaționale, începând cu cea a Ugandei, mai aproape de canibalism.

Atât Acordul din 1945, cât și Comisiunea din 1919 prevăd și sancțiuni exclusiv pentru perioada de război. Ce e războiul altceva decât o stare de violență? E naiv să-ți închipui că odată cu încetarea războiului și cu sancționarea vinovaților, - adică a celor care au pierdut războiul, fiindcă istoria nu cunoaște învingători vinovați, vinovat în politică nefiind niciodată decât învinsul; de aceea, în politică nu există dreptate-, odată cu încetarea războiului încetează automat și violența?! Ce utopist o poate susține? Violența există și în timp de pace. Mai ales în țările învinse. Ce sunt revoluțiile? In război, în revoluție, în "pace", violența este prezentă. Violența, individuală sau colectivă, e o chestiune de temperament. Violența colectivă duce, implicit, la suprimarea libertății. Spre deosebire de război, care este violența armată a unui stat străin, războiul civil (armat sau nu) este violența internă. Deci, violența califică războiul. Războiul califică violența? E reciproc? Nu. Deci: Nu există război fără violență; dar există violență fără război. Nefiind război, e pace. Pacea nu e compatibilă cu violența. Intr'un studiu al meu ziceam: Nec pax neque bellum (nici pace, nici război). O altă situație pe care am denumit-o "Tertius Status" și care, după mine, e starea de azi a omenirii.

Intrebare asupra stării actuale a doctrinei: Toate textele și principiile enunțate privesc războiul sau violența. Dacă se referă la violență, de ce acestea, ratificate de doctrină, se raportează numai la situații pendente bello și ante-bellum și nu și la situațiile post-bellum, adică după încetarea stării de război, din moment ce violența rămâne în unele state, mai ales că provine de cele mai multe ori tot din cauza războiului, ca o subjacență a noii faze sociale?

Violența nefiind numai de ordin material, ci și moral, sancționată de codul penal între particulari, credem că trebue să se sancționeze a fortiori în cadrul dreptului public, cum ar fi, de ex., uzurparea drepturilor suverane ale statului, nu numai pe durata ocupației militare, cum prevede art. 43 al celei de a 4-a Convenții dela Haga din 1907, ci și după încetarea acestei ocupații, mai exact, independent de starea de ocupație militară, uzurparea drepturilor suverane ale unui stat putând interveni și pe alte căi decât cele militare, după cum vom demonstra în cursul acestei expuneri.

Parte din doctrină, potrivnică suveranității, o prezintă ca fiind mai mult decât independența: o exagerare a independenței, negația principiului de moderație, în care internaționalistul de mare autoritate, Prof. Politis recunoaște una din importantele reguli ale moralei internaționale. Noi credem că obiecțiunea principală nu trebue ridicată contra principiului de suveranitate, ci contra uzurpării drepturilor suverane, fie ale statului fie ale persoanei care are, și ea, drepturile ei suverane, mai mult: drepturile ei naturale (după cum am arătat), statul neputând exista fără persoană, persoana putând exista fără stat. Ulpian zicea: "Ubi societas (nu: ubi Status) ibi jus", nouă ni se pare mai corect a zice: "Ubi persona humana ibi jus", date fiind drepturile naturale ale persoanei umane, drepturi pe care statul nu le are, dar pe care poate să le confiște și dela persoană și dela colectivitatea de sânge a persoanelor, națiunea.

***

Sintetizând într'un termen situațiile expuse, Prof. Lemkin dela Duke University, a formulat expresia de "GENOCID", adică distrugerea unei entități naționale, religioase sau rasiale. Victima genocidului e națiunea (rasa, sau comunitatea religioasă). Reținem: națiunea. - Genocidul nu e în principiu distrugător de stat, ci de substanța statului.-

Acesta este aspectul problemei în dreptul internațional actual.

Odată cu pronunțarea hotărîrii tribunalului militar ("tribunal militar", ce termeni antinomici!) dela Nurnberg, omenírea secolului XX a intrat, târziu, dar încărcată de gloria răzbunătoare a principiilor morale conducând-o spre fericirea secolului în care se pregătește să pășească, purificată de "frică și nevoi", cum o voiau, în viziunea lor magnifică cei "Trei Mari". (Se îndoiește cineva de generozitatea funebră a lui Stalin? In ce fund de temniță poate fi un asemenea impiu nedemocrat?)

Si România, țara noastră, e și ea în acest cortegiu triumfal? Fii pribegi prin state și continente, voi ostași căzuți pe Nistru și'n Carpați și voi fantome fără maslu apărând când seara se lasă, în sarabandele genocide ale neamului românesc, n'o vedeți, cernită și plânsă, ferecată în cătușele roșii?

Nu s'au gândit redactorii textelor mai sus expuse, că ceea ce întocmeau ei spre satisfacerea poftei canibale moscovite, avea să se potrivească cu scândurile unui cosciug pe trupul țării noastre.

Ce e genocidul? Ascultați:

"Genocidul include o distrugere socială, economică, culturală, religioasă și morală, chiar biologică și fizică a entității în chestiune. Punctul extrem al acțiunii criminale este atins prin execuțiile masive și moartea lentă în câmpurile de concentrare, destinate să termine cu elementele cele mai rebele, adică cele mai fidele." (v. art. cit. al Prof. Paoli.)

Deci: Când situația internă într'o țară e consecința directă a războiului, o continuare, o insinuare criminală a unui război aparent terminat, ceea ce constituie o leziune gravă a infrastructurii morale a dreptului ginților.

- Suprimarea libertății de conștiință sau de expresie, nu e genocid?

- Mai grav: distrugerea unei entități naționale, nu e genocid?

- Suprimarea independenței și suveranității statului național, nu e genocid?

- Detențiunea de decenii, în închisori mizerabile și lagăre, după război, nu e genocid?

- Ruperea oricăror legături cu exteriorul, începând cu legăturile de familie, nu e genocid?

- Regimul ilimitat celular, fără nici cea mai ușoară îmbunătățire materială, morală sau intelctuală, în totala lipsă de igienă, nu e genocid?

- Inchiderea totală sau parțială a bisericilor; arestarea și condamnarea preoților, nu e genocid?

Văzând ce se petrece în Estul Europei suntem obligați să tragem concluzia că actualmente nu mai există comunitate internațională nici drept internațional, nici patrimoniu internațional material, moral sau artistic. Că secolul XX e un secol de calamități și regres și că unitatea comunității internaționale a fost spartă în două blocuri, omenirea stând sub suzeranitatea, sau mai bine zis, sub teroarea lor.

Charta ONU, ce rezonanță defunctă!

Semnatarii "sunt hotărîți să proclame din nou credința lor în drepturile fundamentale ale omului, în demnitatea și valoarea persoanei umane, în respectul universal și efectiv ale drepturilor omului și a libertății fundamentale pentru toți."-

Domnii comuniști români au semnat și ei această Chartă. (Ar fi avut valoare altfel?).

***

Vin din temnițele românești comuniste, domnilor doctrinari ai dreptului sfânt dintre oameni și popoare, riguros, bestial, aplicat ani îndelungați, în voita domniei-voastre ignorare. Vin să vă aduc elemente trăite pentru noile, generoasele, fundamentalele, edenicele dv. teorii.

Am învățat și eu pe vremuri dreptul internațional, la Paris și la Haga, cu profesori care se numeau La Pradelle, Le Fur, Basdevant, Sibert, Kelsen, Triepel, Verdross sau Alvarez, creatori de doctrină și respectuoși de principii, și am trăit din învățătura lor, ca dintr'o cuminecătură a duhului intelectual.

Am cunoscut de aproape oameni politici de mare clasă, și români și străini. Am cunoscut și asasini, (mai de aproape).

Am participat la zece congrese internaționale, în cinstea mediului înalt. In talgerul drept al balanței țin cristalul mândriei de a fi om; în talgerul stâng al balanței, documentare pentru genocid:

S'o ofer înaltei intelectualități și spiritelor cu autoritate politică:

Intr'adevăr, domnilor autori de acorduri și statute, de tablouri și textologie internațională și criminală, pentru uzul tribunalelor mai imparțiale ca istoria și mai crunte ca fulgerul lui Zeus, - în ce termeni doctrinali încadrați dv.: arestarea, cu sau fără judecată, a mii de tineri ai unei nații, în speță ai națiunii noastre românești, deținerea acestora cu anii în lagăre de foame, de frig, de boli neîngrijite, sau condamnarea lor la 10 ani, la 15 ani, la 20, la 25 de ani, cu excluderea expresă a grațierei sau a oricărei reduceri de pedeapsă? Ridicarea dementă pe scara pedepselor (temniță grea, muncă silnică) a unor banale infracțiuni, de multe ori inventate; regim celular continuu de zi și de noapte, regim care, chiar pentru marii criminali de drept comun are o limită, pentru deținuții politici, nu; zile și nopți pe scândura goală, pământ sau ciment; dezbrăcați goi la "neagră"; fără aer; fără mișcare; în celulă cu hârdaele de murdărie fără capace, curgând; unii în cătușe și în lanțuri; toți în zdrențe; toamna târziu în chiloți, în bluze cu mâneci scurte; cu câțiva cărbuni în mici sobe de tuci, dela 15 Noembrie-la 15 Martie; cu asistența medicală printr'o vizită pe săptămână din ușa celulei; fără nici cel mai mic semn de viață ani de zile din partea familiei (practic pe toată durata detențiunii) fără corespondență, fără cărți, fără ziare, total izolați de lume; total izolați între noi; cu vorba în șoapte; -fără a mai pomeni de aspectul moral și nici de cel igienic al unor asemenea detențiuni; de unele cumplite bătăi, de permanentele umilințe, sau de ultimele degradări umane la care, ca fost înalt demnitar, am fost supus?

Ce zice criminologia dv.? Ce zice știința penitenciară? Dac'aș mai legifera vreo dată (în imperiul lui Hades), aș obliga pe fiecare candidat la specializare penală să facă un stagiu, anonim și real, în pușcăriile politice păstrate ca eșantion dela comuniști.

Ce ziceți dv., oameni de înaltă cultură și de rafinată civilizație, de acei tineri, acum uzați, bolnavi, bătrâni, revenind prin minune acasă (în ce casă?) și aflând că părinții le-au murit, că nevestele, îmbătrânite, și ele, au trebuit între timp să divorțeze ca să-și poată păstra slujba din care să-și hrănească copiii dați afară din școli, că prietenii nu se mai văd de mult, și că pe ei nu-i mai primește nimeni la lucru, fiindc'au fost la pușcărie și fiindcă stau prost cu partidul?

Sau ce ziceți de cei ce nu apucaseră să se căsătorească sau să aibe copii, și acum cine să-i mai ia, urâți, cocârjați, lipiți pământului? Acesta este genocidul prin care se stinge o nație. Adăugați "Genocidul tineretului", la doctrina dv. Umpleți o lacună și mai luați un premiu de imaginație penală, fiindcă lumea din care faceți parte dv., oamenii de teorie și concepție, nu poate admite asemenea realități, făcute pentru troglodiții din Est. -Vă veți abține, desigur, să comunicați, chiar cu titlu extra-terestru, cele ce ați citit aici, către emisfera comunismului avansat, pentru a nu atinge conducătorilor ei politici hipersensibilitatea lor umană, afară dacă nu veți fi convertiți dv. înșivă la principiile cele mai evoluate ale transcendenților roșii: Celulin, Cătușin, Ciomagin, Morgagin, toți ciraci autentici ai tătucului Stalin, produse de omenie atomă și atee ale secolului XX, aplicate la niște biete râme ale pământului, cum suntem noi.- □

O EVADARE DIN DELTĂ

Gheorghe MAZILU

Eram în lagărul de muncă forţată Periprava, în toamna anului 1962. Executasem cinci ani grei prin mai multe puşcării şi lagăre de muncă forţată securiste. Mai aveam de făcut doi ani din condamnarea de 7 ani ce o primisem dela Tribunalul Militar Bucureşti, pentru "Organizaţie politică contrarevoluţionară", în urma unei parodii de proces înscenat de securitate, pe care l-am descris în mărturiile mele din cartea "In ghiarele securităţii".

Se zvonea printre deţinuţi că va fi o amnistie şi că ne vor libera.

In baraca izolată cu sârmă ghimpată care se afla în mijlocul marelui lagăr Periprava, din Deltă se aflau vreo 300 de deţinuţi, înghesuiţi ca sardelele. Lâncezeam acolo de vreo lună de zile, flămânzi şi... fără apă. Apa ni se dădea cu căniţa.

Era la sfârşitul lunii Septembrie, era tare cald, şi în baraca asta înghesuită izbucnise o grozavă epidemie de dizenterie. Closetul nostru era o groapă alături de baracă cu 3 butoaie, pe care noi le căram zilnic, cu escorta de securişti, la closetul cel mare al lagărului.

Din cauza diareii era coadă la closete, unde era o murdărie de nedescris fiindcă securiştii "uitau" să vină să ne escorteze la vărsatul butoaielor.

M'am îmbolnăvit şi eu de diaree. In closet toate butoaiele erau pline. Burta mă frământa groaznic. M'am alăturat deţinuţilor ce tocmai scoteau butoaiele la vărsat. La closetul cel mare eu am întârziat, din cauza crampelor şi a diareii. Deţinuţii cu butoaiele golite au plecat fără mine, spre baraca noastră cu sârmă ghimpată. Când am ieşit din closetul cel mare, deţinuţii erau cam la jumătatea distanţei. Am luat-o la fugă să ajung convoiul. Sergentul securist, şef de escortă, m'a văzut.

-Ce-i cu tine mă? Paştele şi Dumnezeii mă-tii, vrei să evadezi?

-Am diaree, am răspuns şi am întârziat în closet.

-Cum te cheamă, ce număr matricol ai? Ti-arăt eu ţie, dezertorule! Mi-a dat doi pumni în cap şi m'a notat în carnet.

Credeam că numai vrea să mă sperie. Mă gândeam: ce, e orb? Cum era să evadez, când eu fugeam spre escortă? Si cum era să fug din curtea lagărului? Dar seara, la apel, sunt strigat şi anunţat că am fost pedepsit cu cinci zile de carceră severă, pentru încercare de evadare de sub escortă. M'a şi luat pe loc un caltavoi şi m'a dus tocmai în fundul lagărului cel mare unde se aflau carcerile. Am ajuns la o construcţie din chirpici, joasă, cu prispă, cu un gang lung pe mijloc din care se deschideau patru uşi pe o parte şi patru pe alta. Toate camerele-celule erau prevăzute cu uşi grele cu câte două rânduri de zăvoare, cu vizetă şi vizor, în fine cu tot dichisul securist. Caltavoiul care mă ţinea strâns de braţ, m'a împins într'o astfel de celulă, cu cărămidă pe jos, cu gratii puternice la geamurile sparte şi ţintuite pe afară cu dulapi de scândură. Camera era complet goală. Lângă uşă se afla o tinetă mică (o găleată împuţită). Pe toată pardoseala de cărămidă era o baltă de apă, vărsată dinadins. Caltavoiul a tras uşa şi a ferecat'o cu zăvoarele. Eram într'o beznă completă. M'am învârtit în băltoacă până ce am obosit. Am găsit după uşă un colţ de cameră mai uscat, am tras tineta şi m'am aşezat pe ea. Nu puteam dormi! Mai mă plimbam puţin, apoi iar mă aşezam. Târziu în noapte, când nu am mai auzit paşii caltavoiului pe culoar, am îndrăznit şi am întrebat:

-Măi fraţilor, mai e cineva în carcere?

-Taci nenorocitule, răspunse unul, dacă vine şi te aude sergentul, te bagă în cuşca de lemn din care nu mai ieşi sănătos.

Am tăcut. A fost o noapte lungă, nesfârşită, tristă. Toate gândurile negre mă năpădeau. Ce eram eu în mâna acestor securişti? Un obiect, un animal pe care-l biciueşti când ţi se năzare? Cum e posibil să fiu pedepsit sever fără nici o cercetare, fără să fiu interogat?

In sfârşit a trecut şi această noapte îngrozitoare. Dimineaţa a răzbătut o rază de lumină prin canatul uşii cu zăvoare. Intr'un târziu a apărut şi un caltavoi care mi-a băgat prin vizetă o căniţă cu apă. Si atât! Toată ziua m'am învârtit în cuşca neagră şi umedă. A doua zi, iar am primit dimineaţa o căniţă cu apă şi la prânz o bucăţică mică de pâine. Ziua următoare iar căniţa cu apă şi...răbdări prăjite; apoi ziua succesivă apă şi feliuţa de pâine. Deci acesta era regimul de carceră severă, întocmit desigur după cea mai avansată tehnică Sovieto-asiatică, pentru pedepsirea deţinuţilor politici.

In cele cinci zile, carcera asta afurisită m'a uscat de tot, mai ales că somnul pe tineta împuţită era un adevărat coşmar.

Cam în a treia zi de când eram închis în celula întunecată, într'o altă celulă din faţă, au fost aduşi doi deţinuţi; doi tineri care încercaseră să evadeze din Deltă, din lagărul de muncă forţată dela stuf. Unul din ei vorbea normal, dar celălalt urla ca un animal dus la tăiere; fusese împuşcat în picior şi în umăr şi lăsat neîngrijit de mai multe zile.

Noaptea, când caltavoiul a zăvorît uşile şi a plecat, deţinutul cel sănătos ne-a povestit cum au încercat ei să evadeze:

Fuseseră trei tineri prieteni, trei "frontierişti" care executau la stuf o condamnare de cinci ani, fiindcă încercaseră să treacă frontiera română la Sârbi prin Morawska-Ostrava. De trei ani ei executau pedeapsa aici în Deltă, la tăiat şi adunat stuful. Munceau pe braţul Chilia în aval de Periprava, unde ne aflam noi.

Comandantul lagărului "La stuf", denumit lagărul morţii chinuite, era vestitul securist Maromete. Acest ţigan, fost portar la primăria capitalei, analfabet şi mărginit mintal, a fost numit de securitate comandantul închisorii Jilava-Bucureşti, unde a schingiuit şi a omorît mulţi deţinuţi politici; prin bătăi, înfometare şi o cazare în condiţiuni neînchipuit de groaznice. Mai târziu securitatea l-a promovat comandant în lagărele de muncă forţată din Balta Brăilei şi apoi în Deltă, "La stuf", unde şi-a continuat şi mai hain "munca" de exterminare a deţinuţilor.

Maromete dimineaţa făcea o inspecţie cu o brişcă trasă de un cal, la locurile de muncă ale deţinuţilor care trudeau din greu. Când i se părea că un deţinut se mişcă prea încet, sărea din brişcă şi cu un ciomag lovea omul până îl leşina. Norma lui Maromete era să ciomăgească doi oameni pe zi cel puţin. Era un sadic!

Munca la stuf era într'adevăr foarte dură, era groaznică. Deţinuţii munceau în mocirla bălţilor, afundaţi în noroi până'n brâu, într'un nor de ţânţari, de tăuni şi cu lipitorile pe spate, care le pompau setos sângele. Fiecare deţinut căuta să aibă o punguţă cu sare, folosită să dezlipească lipitorile scârboase. Punguţa cu sare era plătită scump cu bucăţica de pâine ruptă dela gură. Deţinutul trebuia să se aplece, cu apa până la gură ca să reteze stuful dela rădăcină cu o seceră. Trestiile astfel tăiate erau legate în snopi şi apoi cărate la mal. Picioarele muncitorilor erau tăiate şi jupuite de capetele trestiilor retezate sub apă. Toţi oamenii erau plini de bube infectate, pe picioare, căci tratamentul medical fusese desfiinţat de crudul Maromete. Mâncarea era proastă şi puţină. Dormitorul deţinuţilor era tot pe apă, într'un cargou vechi, ancorat la mal. Un remorcher venea din timp în timp, agăţa cargoul cu cei 400 de muncitori şi cu paznicii respectivi şi-i deplasa la un alt loc de muncă unde stuful nu era tăiat.

Cei trei prieteni frontierişti s'au hotărît să evadeze, prin traversarea înnot a Dunării vis-à-vis la Ruşi în Basarabia. Si tânărul cel sănătos din celulă, care-l oblojea pe cel rănit, ne povesteşte mai departe:

- Seara, când veneam dela muncă, eram urcaţi pe şlepul-dormitor, ca să ne spălăm de noroi şi lipitori. Când se suna masa, pe puntea din faţă se producea o învălmăşeală de care noi am profitat, după ce am studiat evadarea în cele mai mici amănunte. Toţi trei ne-am lăsat în apă pe lanţul de ancoră din spatele cargoului. Ghinionul nostru a fost că era încă lumină şi o sentinelă ne-a zărit, când înnotam departe în Dunăre. A dat alarma: rachete luminoase, răpăituri de mitraliere, de arme automate. Prietenul meu de aici a fost lovit în plin de o rafală de mitralieră. Are un glonţ în pulpa piciorului, altul i-a zdrobit umărul drept. Eu am sărit să-l scap că se înneca şi pe amândoi ne-a pescuit o şalupă cu motor a securiştilor. Cel de al treilea prieten, mai bun înnotător, a scăpat. Toată noaptea au păcănit mitralierele după el. L-au căutat securiştii pe tot braţul Chilia şi am auzit, că nu l-au găsit. Poate acum o fi la Ruşi, afară dacă "prietenii" noştri dela răsărit nu l-or fi predat înapoi securiştilor români.

Iată fraţilor hal de bestii securiste, urmează tânărul mai departe: de patru zile zace bolnav grav acest prieten al meu şi nu-i fac cel puţin un pansament. Am rupt amândouă cămăşile să-i fac bandaje şi el săracul o duce tot într'un leşin.

Dimineaţa au scos rănitul din celulă; mai târziu l-au dus şi pe fugarul sănătos la... "ancheta securiştilor".

N'am mai auzit nimic de soarta celor doi tineri frontierişti. □

Ultima scrisoare a lui messer Piero, poetul, către fraţii săi

Ovidiu VUIA

Scriu de când mă ştiu din niciun interes material doar din instinct, precum păianjenul pânza şi-o face sau înfloresc trandafirii primăvara. Asemenea perlelor răsărite pe ramuri de mărgean sau zborurilor păsărilor călătoare spre sud, aşa apar în marea şi cerul din mine metaforele divine.
E drept, ca orice poet, am căutat s'arunc şi eu poduri către ţărmul de dincolo al fraţilor mei, de aceea le-am clădit în marmora cea mai scumpă a inimii şi le-am pardosit cu nestemate furate din umbra de nea a stelelor. De când aştept, punţile mele sunt năpădite de iedera cea sălbatecă şi pe trupul satirilor paznici au crescut licheni jilavi. Nimfelor le-au căzut braţele şi sânii le-au crăpat de uscăciunea prea mare.

M'am învăţat cu gândul că îmi este scris să trăiesc în singurătatea pustietăţii aşa că atunci când aud paşi rătăcind spre mine, ei sună la fel cu bătăile unui orologiu înghiţite repede de talazurile timpului ca şi catargele navei scufundându-se.

Noaptea căţelele pământului mă latră şi pe ascuns să nu le văd colţii şi mai ales să nu le ştiu stăpânul, mă mustră că nu le urmez voia şi nu arunc prea multe pietre înspre tabăra duşmanilor noştri.

Ce să fac, poate e vina mea, dar de copil am fost crescut în credinţa că'n fiecare om sălăşluieşte o sămânţă bună, trebue să te pricepi, s'o sădeşti în pământ roditor. In fiecare om poţi găsi smochinul cu fructe dulci, pădurea înnecată sub dune de nisip.

Mi-e silă ca de şerpii din ierburi de vorba rea a calomniei. Imi aduc aminte, eram abia intrat în adolescenţă când într'o zi stăteam lângă cercul bătrânilor, la un colţ de stradă al cetăţii. Unul venit între noi începe să ne povestească de moartea întâmplată înainte cu o zi a unui cunoscut scriitor şi prelat, pe care susţinea cu multă mândrie, el l-ar fi ucis. Din relatarea respectivului, reieşea că în timpul prigoanei i-ar fi dat adăpost lui şi familiei, în casele sale. Făcându-se pace după mai bine de douăzeci de ani, el ajungând într'o situaţie materială dificilă şi între timp scriitorul bucurându-se de onoruri, ales membru în consiliul priorilor, i-a scris cerându-i o intervenţie pe lângă marele gonfalier, conform recunoştinţei ce trebuia să i-o poarte. Bătrânul scriitor îi răspunde că nu ştie să-l fi cunoscut - atâta vreme şi vârsta patriarhală îi dădea dreptul la asta- dar că şi altfel slujba lui este doar formală, nu are nicio influenţă la curtea dictatorului, avansarea lui socială părându-i tot atât de neîntemeiată ca şi întemniţarea pe de altă parte a prietenilor mai tineri. Nemulţumit şi mânios peste măsură, omul nostru îi mai scrie o epistolă umplându-l de injurii şi ocară, reducându-i la două parale sutana de preot ce-o purta pe lângă cea de poet, drag poporului. A doua zi dimineaţa bătrânul moare la masă citind o scrisoare. Dacă a fost sau nu a personajului nostru nu are nicio importanţă şi poate acest lucru nu-l vom afla niciodată. Ceea ce rămâne de neuitat şi desgustător, un om se bucura nemărginit şi o declara public în mod neruşinat că rândurile lui ar fi ucis pe un alt semen al său.

Iată de când am învăţat că un cuvânt poate să fie săgeată otrăvită, lovind de-a dreptul în inimă. De atunci nu numai că m'am păzit de această armă a diavolului dar am căutat ca în drumul meu prin valea Plângerii cum e trecerea noastră pe acest pământ să fiu Samariteanul din Biblie, să ung rănile cu mirul lecuirii, sau dacă nu, să tac. Consider că există o pronie cerească în lucruri, dreptatea oricum până la urmă răzbună pe cei persecutaţi, îi scoate din întunericul morţii la lumină căci adevărul este mai puternic decât moartea. Vă vorbesc din experienţa propriului meu destin, credeţi-mă.

Eram tânăr de tot când am părăsit Perugia mea dragă şi am luat drumul exilului. M'am întors nins de ani, bătrân dar încă în puteri ca unul din sfinţii lui Giotto. Revedeam pământul scump al Umbriei după atâta timp, parcă să nu-l mai recunosc. Pătrundeam într'o ţară a tainelor cu mirosuri de cer, din ce în ce mai depărtate de zilele mele de ieri, descopeream în ea peisagiile şi armoniile din tablourile pictorilor, descriind locurile pe unde au trecut Fecioara Maria cu Iisus şi mai toţi ucenicii săi. Umbria era un fel de grădină Ghetsimani, un colţ de paradis rătăcit printre noi şi păstrat ca atunci în secolul său originar. Un fir de apă, izvorul tămăduirii, al primilor oameni şi florile livezilor, lumânări aprinse ale fără sfârşitului şi fără începutului.

De fapt aceste privelişti erau cele visate din mine, ele nu existau decât în sufletul meu, sfântă şi cucernică liturghie, Te Deum al luminii, strecurată prin site de-auroră, Natura transfigurată pe-altarele simţirii. Parcă murisem şi spiritul meu se-apropia descult de Dumnezeu, în umbria copilăriei mele.

Am urcat pelerin bătut de soare -era unul de Septembrie cu muzici de flaute în el- sub portalul copacilor, ca sub arcade de biserici, trepte de piatră spre înaltul zenitului. După ce-am intrat prin poarta cea mare, m'am hodinit în poiana ieşită ca o tribună pe fruntea netedă a dealului: văile şi crestele se pierdeau sub acoperişul seninului de cristal, ele însile scăldate'ntr'o baie azură, de parcă cerul s'ar fi scurs ca o apă deasupra lor. Si o pulbere aurie se ridica precum rugina negurilor din răsăritul de soare al lacului Trasimene, polen scuturat de pe aripile îngerilor albi în drumul ce duce la Assisiul sfântului Francisc. Cipreşii tremurând în vânt erau parcă umbrele acestor îngeri transformaţi în pomi, foşniri de lire ale infinitului, fecioare închinate liniştilor mistice de pe muntele Subasio.

De-acolo în cetate am intrat pe calea secolului 1400. La fântâna ridicată prin cercuri tot mai strânse, cu statui, pe locul unde luceafărul absolutului loveşte nu undele lacului ci piatra cea tare, în piaţa catedralei şi a palatului Priorie, gândurile noastre ca păsările măiastre obosite, îşi alină setea după perfecţiune. De lângă Perugino, Pietro della Francesca, Pinturichio şi Agostio Agostino di Duccio cu reliefurile sale, cantate ale marmorei şi-a luat avântul unul din cei mai mari corifei ai Lumii: Rafael Sanzio.

Quatrocentul este ascensiune continuă dacă Cinquecento, oricât ar fi ţintit de sus duce în el finalul unei epoci inegalabile.

Cine-şi mai aminteşte astăzi că uliţele înguste ale aceleiaşi cetăţi constituiau adevărate câmpuri de bătaie ale Baglionilor, teroarea şi crima cu victimele ei împrăştiau duhoarea iadului în mândra cetate a Perugiei? Toate sunt uitate, nu mai persistă decât ceea ce s'a clădit în ea de arhitecţii veşniciei, artiştii, în reverberaţiile fântânii şi palatelor durate din piatra cenuşie de Subasio.

Nu treceţi peste aceste adevăruri fraţii mei de suferinţă. Vi le aduc spre cunoaştere şi meditaţie astăzi când suntem iar puşi pe drumurile amarnice ale exilului, unde pe semne mi-e dat să-mi închei zilele urmărite de parcele haine.

Nu aşteptaţi dela mine şi discipolii mei ceea ce nu este pe măsura fiinţei noastre. Noi nu suntem luptători, nici eroi. Ci misiunea ne este în primul rând să vă facem viaţa mai frumoasă, mai uşor de suportat.

Ca să mă înţelegeţi v'aşi readuce în memorie faptul că înainte vreme, la Florenţa, maestrul Leonardo da Vinci, fiul notarului Pier d'Antonio şi a ţărancei Caterina, a realizat portretul soţiei lui Giocondo, de-atunci cunoscut al Monăi Lisa sau al Giocondăi.

Tabloul după câte ştiu, ajuns în stăpânirea regelui Franciei, uimeşte prin frumuseţea lui pe cei ce-au avut fericirea să-l vadă.

Florentinii nici până în zilele noastre nu au uitat serenitatea acestui portret, şi mai ales zâmbetul de pe buzele femeii.

Câţi ştiu oare că nevasta lui del Giocondo era în doliu, jelindu-şi copilul mort şi că artistul pentru a-i învia pe buze zâmbetul, a trebuit să aducă în juru-i o serie de muzicanţi care să o distragă cu melodiile de alăută gândurilor cele negre. Iată cu ce preţ s'a fost câştigat cel mai superb zâmbet al omenirii!

Si-acum daţi-mi voie să vă mărturisesc, am vroit întotdeauna să fiu unul din muzicanţii din jurul Giocondei, rob al surâsului ei, glastră cu orhidee şi nu plângătoarea cernită dela marginea mormîntului, deci eternitatea şi nu clipa, perenitatea şi nu trecătorul.

Acestea sunt ultimele vorbe ce vi le scriu din neagra şi uitata mea pustietate. Luaţi-le deci ca pe testamentul meu spiritual.

Poate că de când ştiţi mai bine cine am fost, în amintirea mea, poetul Piero din Perugia umbriană, veţi umple, suflete rătăcitoare, toate punţile aruncate din inima mea spre inima voastră, spre Voi... □

Salon literar

DREPTURILE FUNDAMENTALE

Dumitru STĂNCESCU

In August 1983, ziarul "Die Welt" publică o semnificativă discuţie între doi critici, unul de limba germană, Doamna Anneli Ute Gabany, şi altul de limbă română, Domnul Ion Negoiţescu. Amândoi cunoscători până la ultima fibră a anti-fenomenului literar din R.S.R., epuizează într'un fel "cazul Preşedintele", sau mai bine zis al sindromului "Preşedinte-nevastă-maidan" pe vremuri "curte", fixându-l în categoria generică a patologicului. Ceea ce e just, dar nu întreg.

In vederea considerării "întregului" facem un mic ocol. Intâmplător, în acelaşi număr al gazetei citate apare şi cel mai important document politic din vara lui 1983, şi anume raportul unor învăţaţi sovietici cu privire la situaţia omului şi a economiei în sistemul sovietic. Si tot în acelaşi număr al ziarului apar o desminţire categorică, mai curând "colţuroasă" decât "rotundă", a unor eventuale intenţii de readaptare a sistemului la necesităţile reale, datorită comandamentului suprem al planului, Baibakov, un fost tânăr stalinist cu fulgerătoare carieră, acum atâtea zeci de ani. Acesta reprezintă însă funcţionărimea de partid, care nu şi-a schimbat cu o iotă atitudinea fundamentală, înţepenită de stalinism, şi confirmată de brejnevism. Tăiosul veto al lui Baibakov arată că la comunişti după cum nu conduce poporul nu conduce nici Secretarul General al partidului, ci bătrâneţul betonat în privilegii al cadrelor superioare din funcţionărimea de partid. Pe Andropov l-au numit aceste cadre ca să-l conducă nu ca să le conducă.

D-l Ceauşescu nu s'a inventat el singur Preşedinte, ci funcţionarii "de vârf" ai partidului, dintre care unul mai simpluţ Pârvulescu, s'a supărat, pentrucă era în urmă cu "politica" din toată lumea comunistă, care se vede şi în sucursala R.S.R. Convingerea că tot ce se petrece în R.S.R. se datorează Preşedintelui, este iluzia unor naivi ca Pârvulescu, sau minciuna celor din "sistem", care se prefac că ar fi convinşi. Iar dacă vrem cu orice preţ să vorbim de "patologic" e timpul să ne dăm seama că patologic este sistemul comunist însuşi, în care nici un om sănătos nu poate face carieră, aşa că şi ierarhia se stabileşte într'o ordine patologică, deci pe cât mai "patologic" e unul pe atâta ajunge mai sus într'o ierarhie compusă din oameni cu aparentă "voinţă", care însă nu este decât o îndărădnicie agresivă alimentată de o tară înăscută sau alta, în general un complex de inferioritate sau alte deficienţe psihice care duc până la cea mai feroce mărginire, la sadism şi la pasiunea de-a împiedica să facă ceva pe oricine se arată sănătos, capabil şi sincer bine intenţionat pentru a contribui cu ceva, la profesie, la nevoile comunităţii, ale ţării lui, ale neamului omenesc.

Din discuţia amintită reiese că boala din România nu poate avea un remediu literar, ci a venit timpul unei revoluţii pe care cei mai îndreptăţiţi s'o pornească ar fi cei ce scriu. In încheiere discuţia este edificatoare prin ceea ce spune Negoiţescu: "Pentru a se ajunge la libertatea cuvântului şi a creaţiei artistice, pentru a se pune capăt umilirii şi pentru a se ajunge la o reală autoritate morală în ochii cetăţenilor, scriitorii români şi artiştii trebue să treacă la lupta pentru drepturile de bază ale omului".

Sunt cuvinte care contrazic fundamental anumite erori ale unora de dincolo dar şi ale altora de aici: în primul rând convingerea unor arbitri din exil că reducând critica situaţiei românităţii din R.S.R. la câmpul literaturii s'ar putea salva o literatură dela inaniţie, şi în al doilea rând convingerea multora din ţară că deparazitarea literaturii de realismul socialist şi "descântecul" patriotic la infinit, sunt suficiente pentru reintegrarea oamenilor în drepturile lor fundamentale. Ion Negoiţescu spune fără echivoc că totul este în funcţie de restaurarea drepturilor fundamentale ale omului, ca persoană şi naţiune, iar noi adăugăm că aceste drepturi nu se pot restaura printr'o estetică sau alta, printr'o dibăcie de scris sau alta, ci direct, prin luare de poziţie categorică în expresie fără ocol pentru aceste drepturi, deci o luptă revoluţionară, pentrucă toată zona comunistă, sovietică şi marginală, a fost adusă într'o situaţie pre-revoluţionară. Deci este vorba de ceva serios, adică oamenii în slujba spiritului trebue să treacă de partea lui pe faţă, în vederea unei restitutio in integrum a drepturilor persoanelor şi ale societăţii pe care o alcătuiesc persoanele, deci să nu se mai vorbească de vreun "cincinal al umanismului", cum scria nu prea de mult un independent.

Inăbuşirea drepturilor nu este rezultatul unor "capriţii", fie chiar patologice, dar este în parte şi rezultatul condeierilor care de zeci de ani fac apologia silniciei, iar dacă nu o fac în orice caz nu iau nici o poziţie, nu vor cu nici un preţ să se "reconştienţializeze" în sensul uman pozitiv. Această "reconştienţializare" ar trebui să scuture pe scriitori mai ales, din penibilul "cant" pe care şi l-au creat singuri, cu deosebire de când cu actualul Preşedinte, prin a-şi crea un fel de situaţie privilegiată, care prin mici compromisuri, pe ici pe colo prin punctele esenţiale, în orice caz îi ajută să trăiască mai bine ca muncitorii şi opincarii inculţi, la zeci de poştii distanţă de Domnii scriitori. Scriitorii să se simtă deci efectiv solidari, nu numai cu profesia lor distinsă, dar cu toată cealaltă lume de tot felul de intelectuali, profesionişti, lucrători şi ţărani, supuşi aculturării şi totalei dezumanizări prin mizerie şi umilire cum n'a mai fost în România nici în cele mai negre zile ale fanariotismului. Negoiţescu în convorbirea lui cu Doamna Anneli Gabany recunoaşte că Paul Goma a văzut acest lucru, a marcat un moment de "reconştienţializare", şi implicit ne face să credem că acest proces binefăcător se anunţă în cercuri mai largi ale scriitorilor din R.S.R. Să sperăm.

□

FUNDAŢIA CULTURALĂ ROMÂNA DELA MADRID

d servanda principia creationis culturae rumanae intacta, libertate plena, tamdiu gens nostra, Rumania, maiore tyrannide, Communismi tyrannide, quam per ejus millenariam historiam unquam cognoscere potuit, subjecta est, qui subscribimus membranam hanc, die noveno mensis Aprilis anni MCMLXXXIII, decrevimus quamdam Fundationem Culturalem Rumanam in Hispania creare.

ocus etiam ad hoc monumentum subscribendum electus, ITALICA, Caesaris Traiani, conditoris patriae rumanae natale solum, fuit.

tinam, minimus hic nucleus romanorum in exilium missus, in hac caeteris gente benigniore vivens possit incendere exurgendi populi rumani flammam, eique docere liberationis viam, quod certe quamprimum perfectum esse cupimus.

aec hodie ex nostra voluntate nata institutio sit dux permanens ut nos linguam, culturam, animam spiritumque rumanum, longe morantes, firmiter autem serviamus.

AMEN

O FUNDAŢIE CULTURALĂ ROMÂNEASCĂ

Aurel RĂUŢĂ

Mereu mă băteau gândurile că aici în Spania, unde am realizat toţi, atâtea lucruri, unde am scris atâtea opere de valoare, unde am editat atâtea cărţi care s'au răspândit de-a lungul atâtor ţări, unde trăiau în pribegie Români, nu aveam la îndemână un instrument ca să coordonăm toate aceste eforturi, să le dăm o proiecţie culturală de înaltă valoare şi să facem cunoscut lumii în care trăim, toată creaţia românească în plină libertate. Si iată că într'o bună zi mi-a venit idea creerii unei fundaţii culturale româneşti, aici la Madrid, mai ales că ne-am întâlnit întru acelaşi gând, cu acelaşi entuziasm tineresc cei ce am subscris actul de creaţie într'un pergament, pe care îl reproducem în fotografie. L-am scris în latineşte şi l-am semnat pe una din lespezile teatrului din Italica, acolo unde s'a născut şi a crescut Traian, marele Impărat, creatorul neamului nostru. Iată ce am scris noi în acest pergament: "In ziua de azi, 9 Aprilie 1983, cei ce semnăm acest act, am decis să creeem în Spania, o Fundaţie Culturală Română, ca să conservăm esenţele pure ale creaţiei culturale române, în plină libertate, în timp ce ţara noastră România, zace în cea mai mare tiranie, pe care nu a cunoscut-o niciodată în toată istoria ei bimilenară, tirania comunismului.

S'a ales ca loc pentru semnarea acestui document, ITALICA, patria Impăratului Traian, întemeietorul patriei române.

Să dea Dumnezeu, ca acest mic grup de Români din exil, care trăesc în această ţară ospitalieră, să poată aprinde flacăra învierii poporului român şi să-i arate drumul spre libertate, pe care o dorim cât mai degrabă.

Această instituţie, ţâşnită azi din voinţa noastră, să fie permanentă călăuză, ca să servească departe însă puternic, limba, cultura, sufletul şi spiritul român. Amin!"

Ca toate întreprinderile mari, dar pline de entuziasm, am început-o cu puţine mijloace materiale. Dar pe drum, vom vedea cum să izbutim, să realizăm cel puţin parte din programul propus.

Fundaţia creată este o instituţie benefică-docente, sprijinită de toate dispoziţiile legale din Spania. Cei cinci fundatori, care au numele de patronos, sunt singurii care dirijează Fundaţia, care şi-a dat nişte statute, unde sunt prevăzute o serie de dispoziţii, atât culturale, cât şi materiale. Intre multe proiecte culturale, prevăzute de statute, ca simposium, mese rotunde, congrese, participări în alte acte culturale şi în alte ţări, în mod concret fundatorii, au prevăzut în primul rând editarea de cărţi în româneşte. Si iată că prima carte care va apare, în toamnă, va fi Noua poezie Românească, de Vintilă Horia, a doua ediţie a aceleaşi cărţi apărută acum 25 de ani. Tot în toamnă sperăm să apară Istoria Românilor, cea adevărată, scrisă de cunoscutul istoric Matei Cazacu. S'au gândit fundatorii şi la editarea unei reviste, cu titlul evocator: COLUMNA şi a unui buletin.

Fundaţia, în afară de cei cinci creatori ai ei, alege un număr limitat de membri activi, români sau străini, din Spania sau din alte ţări, cu scopul de a da un impuls mai mare în activitatea ei, fie publicistică, fie în câmpul organizării actelor culturale. Membrii activi sunt desemnaţi numai de către fundatori şi în unanimitate.

Numai cu sforţarea fundatorilor, a membrilor activi, a sprijinitorilor benevoli şi a tuturor Românilor, putem să realizăm o operă durabilă, pentru o mai mare glorie a neamului nostru.

Mulţumim din inimă ziarului nostru Cuvântul Românesc, că ne dă prilejul, ca să facem cunoscut Românilor noştri, această nouă creaţie, plină numai de bunăvoinţă şi de entuziasm. □

ÎMPĂRATUL ŞI POETUL

-consideraţii asupra prezenţei lui Traian în "Divina Comedie"-

Vintilă HORIA

Plimbându-mă cu prietenii-fundatori printre ruinele dela Italica, mi-am adus aminte de curioasa prezenţă a împăratului Traian în ultima parte a "Divinei Comedii" (în cântul XX din Paradis), după ce poetul îl citase şi în cântul X din Purgatoriu. Prezenţă teologic inexplicabilă, deoarece Traian murise păgân şi numai cei ce cunoscuseră lumina lui Christos aveau dreptul (cei fără păcat, bine înţeles) să petreacă departe de tenebrele Infernului. Nici chiar Virgiliu, care însoţeşte şi ghidează pe Dante în călătoria lui prin lumea de dincolo, nu poate depăşi anumite limite şi, odată ajuns în Purgatoriu, trebue să-şi ia rămas bun dela poetul italian şi să se întoarcă în lumea lui care era Primul Cerc, sau Limbul, unde îşi duceau eternitatea păgânii care, deşi fără păcat, (printre ei Platon şi Aristot, atât de strâns legaţi de filosofia şi de teologia medievală) nu ajunseră să cunoască o revelaţie creştină. Dacă nici marii gânditori care dăduseră creştinismului medieval o structură logică şi metafizică, nu aveau dreptul să stea în lumina lui Christos, cum să ne explicăm prezenţa în Paradis a unui împărat păgân? Este, aceasta, una din problemele cele mai greu de descurcat în cadrul, plin de altfel de tot felul de secrete, al capodoperei danteşti.

Profitând de adunarea noastră la Italica şi meditând în jurul ei din punct de vedere obiectiv, vreau să spun universal, cât şi subiectiv, adică, în acest caz românesc, îmi voi permite în aceste scurte pagini să dau enigmei o dublă interpretare:

- Pe un plan universal, prezenţa lui Traian în Paradis îşi are explicaţia în convingerile politice ale poetului. Intr'adevăr, Dante a fost un apărător al doctrinei ghibeline, cel puţin după ce a fost condamnat şi exilat, deşi mai'nainte aparţinuse partidului guelf, datorită unei tradiţii de familie, cât şi activităţilor personale în epoca în care a ocupat posturi importante în guvernul florentin. După exil, în momentul în care facţiunea "negrilor" înlocuia pe a "albilor" la conducerea republicii, amândouă nuanţele făcând parte din marea familie pro-papală a guelfilor, Dante a trebuit să se exileze, pierzându-şi toate bunurile şi murind mai târziu la Ravena. Se produce astfel separarea lui de guelfi şi alăturarea de ghibelini, deci de partizanii împăratului împotriva papei. Când Henric al VII-lea de Luxemburg, împărat al Germaniei, coboară în Italia să se încoroneze la Roma, la începutul secolului al XIV-lea, conform tradiţiei imperiale, Dante scrie "De Monarchia", cartea lui în proză cea mai însemnată, în care aşează bazele unui imperiu creştin universal, doctrină pe care au încercat să o pună în practică Spaniolii, cu puţine secole mai târziu. In "Divina Comedie" problema se punea nu însă dintr'un punct de vedere actual şi realist, ci simbolic. Impăratul devenea, după tristul final al lui Henric în Italia şi după prăbuşirea viselor lui Dante, un simbol valabil pentru timpuri mai bune, situate într'un viitor mai mult sau mai puţin îndepărtat. Impăratul cel mai drept cunoscut până atunci fusese Traian, care întinsese la maximum frontierele imperiului, cucerind nu numai Dacia, şi dând Statului roman nu numai întindere dar şi echilibru în numele justiţiei şi al bunei stări materiale. Traian a fost probabil împăratul prin excelenţă, conducătorul fără cusur, omul politic care a domnit îndelung şi a întruchipat idealurile gânditorilor politici din toate epocile. Singurul lui defect a fost păgânismul. Situaţie penibilă pentru oamenii din Evul Mediu, şi în special pentru ghibelini. Cum putea constitui un model de conducere un împărat care nu acceptase botezul? Mai mult: cum se putea număra printre creştinii din Paradis un păgân, în timp ce gânditori ca Platon şi Aristot îşi duceau zilele în lumina cenuşie a Limbului?

Explicaţia îşi are rădăcinile în mitologia creştină medievală. Legenda se bazează pe o istorie povestită de Dion Casius, după care Traian făcuse dreptate unei mame, al cărei fiu pierise în mod violent şi care nu izbutea să afle dreptate. Deşi în preajma unei bătălii, Traian coborîse depe cal şi satisfăcuse cerinţa mamei îndurerate. Fapt care impresionase pe papa Grigore cel Mare. Acesta, neconsolat de destinul post mortem al bunului împărat păgân, plânsese în faţa monumentului funerar al lui Traian, apoi îi deschisese mormîntul şi aflase în el oasele bine păstrate şi limba necoruptă a împăratului, ceea ce dovedea cât de drept grăise în tot timpul vieţii lui trupeşti. In faţa acestei noi dovezi de bună purtare pământească, papa ceru lui Dumnezeu să învie pe împărat, lucru care se întâmplă imediat. Traian fu botezat de papă, apoi muri din nou şi sufletul lui trecu direct din Infern în Paradis. Iată deci o explicaţie logică a prezenţei lui Traian acolo unde numai bunii creştini aveau voie să-şi petreacă eternitatea. Legenda medievală deschidea drum unui păgân în lumea de dincolo a prea fericiţilor, dând voie astfel lui Dante să-şi plaseze modelul politic departe de suspinele condamnaţilor, pentru a putea face din împărat un model demn de a fi imitat în cadrul doctrinei pe care poetul o oferea lumii într'un moment de tensiune între papă şi împărat. Traian devenea astfel împăratul suprem, nu numai pentrucă fusese cel mai mare, dar şi pentrucă măreţia lui, plasându-l printre cei drepţi de dincolo de viaţă, îl putea desemna oricând ca un îndemn şi o pildă, un mod eficace de a ilustra o docrină politică, cea pe care Dante o concentrase în "De Monarchia".

- Iată însă că, din punct de vedere românesc, prezenţa lui Traian în Paradis, împotriva normelor comune de interpretare a lumii de dincolo, folosite de Dante şi de creştinism în Evul Mediu, îşi are o altă justificare, complementară şi pentru noi, îndoit de importantă. Traian se află în Paradis pentrucă a întemeiat România, ale cărei rădăcini politice pătrund adânc într'o realitate modelică numită Dacia Felix. Cel mai mare împărat din toate timpurile este întemeietorul unei ţări şi al unui popor. El nu e numai un continuator, în făgaşul clasic deschis de Augustus şi urmat de atâţia alţii, ci e creatorul unui fragment de imperiu care adaugă ceva nou, o parte însemnată din acel edificiu care a fost imperiul roman. România devine astfel o posibilitate de transmisiune în timp a unei perfecte înjghebări politice, culturale şi sociale.

O speranţă. O posibilitate astfel de a fi trecută într'o zi din infern în paradis, aşa cum a fost scris dintru începuturi şi aşa cum merită. □

Citirea actului Fundaţiei de către Notarul Luis Bollarin, prezenţi fiind fundatorii: Aurelio Răuţă, Vintilă Horia, Alexandru Gregorian, Radu Enescu şi martor Mihai Fotin Enescu. 9 Aprilie 1983, Italica

LA O NOUĂ "ÎNTEMEERE" ROMÂNEASCĂ

Horia STAMATU

In ciuda originilor noastre așa de ilustre, nu am apucat din aceste origini mitul "cetății" și al "cetățeanului" (civis), ci oamenii din fosta Dacie au avut permanentă conștiința realităților "țară" și "neam" după ce s'au numit ei înșiși Români. Când "orașul de scaun" s'a transformat în "capitală", iar Românul a devenit "cetățean", și Principele-Monarhul a ajuns și el Domnul Popescu. Ce-a urmat nu avem loc aici să discutăm. Luăm în considerație numai faptul fundamental că în cuprinsul fostei Dacii trăește din primul mileniu până azi un neam cu origini nobile, cu incontestabile mari calități și care ca orice neam al continentului nostru a fost bântuit și el de marea criză a revoluției materialiste, care prin distrugeri de tot felul a umplut lumea de ruini în ultimele două secole.

Tara și "Neamul" sunt două realități interdependente, iar problema noastră a fost și rămâne să ridicăm "țara" la cea mai înaltă valoare prin "neam", nu invers cum încă mai gândesc unii. Acesta este primatul geoculturii asupra geopoliticei, al creației asupra speculației, al durabilului față de trecătoarele oportunități. Cu alte cuvinte spațiul se întărește prin spirit nu spiritul prin spațiu. A ridica țara la cea mai înaltă valoare prin neam, adică a realiza umanism real nu ideologic, înseamnă că acest întreg "țară-neam" trebue să înceteze a fi simplu obiect de interes material pentru alții și să devină un centru de iradiere spirituală și valori din toate ordinele, creat prin maximum de întrepătrundere a acestor realități fundamentale "țară-neam". Să se ajungă să nu mai fie invidiat numai teritoriul, "țara", pentru colonizare cum a fost în secolul XIX, sau pentru exploatare strategică, cum a fost în secolul XX, ci să fie invidiat și neamul pentru creațiile lui, înlăuntrul țării și cu iradieri din afară.

Ceea ce până acum nu s'a realizat, iar toată "România Modernă" a fost pusă pe schele dintr'o concepție inginerească, dela un regim la altul, de valorificare exclusivă a unui teritoriu așezat de soartă între diverse puteri, teritoriu de interes geopolitic și de produse ieftine, întâi naturale, mai încolo ale unei problematice industrii și fără căutare, mereu împotriva unei desvoltări organice și a unei economii expansive, de calitate. Ceva rău a început, și ține până azi, dela o filologie uneori inexplicabil șchioapă. Astfel în ultimul dicționar al limbii, tomul VII din 1971, găsim pentru "neam" strania etimologie: "-Din Magh. (iară), NEM". Dar "neam" nu vine dela nemeș la noi, ci nemeș a venit dela "nemus", prin românescul "neam", pentrucă la apariția Ungurilor în Transilvania, nomazi veniți în secolul IX, Românii aveau limba lor și tradiție de lume așezată, deci cu o conștiință de "neam" pe care n'o au nomazii. Românii aveau ideea fundamentală de "neam", concept complex creat de ei din termenul latin "nemus" care înseamnă teren de pășune, iar verbul grec cu aceeași rădăcină, "nemo" înseamnă a distribui. In termenul "neam" Românii au concentrat ideea nașterii, a devenirii, a culturii și prin extindere chiar a soartei. Este un concept fundamental ca și "țară", de care nu se poate spune că ar veni dela... "țarul" bulgăresc, ci cum se știe dela "terra". Așa că "terra" plus "nemus", ne-a dat neamul țărănesc, adică "romănitatea".

Când s'a terminat pentru Români Evul Mediu, istoria lor a intrat în umbră. Iar Evul Mediu s'a terminat pentru Români târziu, cum foarte bine s'a observat, odată cu ultima lor răsvrătire împotriva Imperiului turcesc, deci cu marea gestă eroică a lui Mihai Viteazul. După aceea, Românii au intrat într'o pasivitate istorică din ce în ce mai disolvantă.

In spiritul acestei pasivități istorice s'a născut așa numita Românie Modernă, pusă pe schele și calapod dintr'o concepție inginerească în cea de-a doua jumătate a secolului trecut, cu exclusiva valorificare a unui teritoriu așezat de soartă între două lumi, teritoriu de interes geopolitic și de produse agricole. Iar după pacostea unui "aur negru" care era faimosul cernoziom, a mai venit la începutul acestui secol și blestemul cu alt aur negru, petrolul. Deci mereu a fost primatul politicei externe și al "economiei pasive", împotriva "neamului". România modernă a apăsat cu toată forța "modernă", când pluralistă, când monolitistă, un neam din ce în ce mai absent istoric, ca să fie prezent în diverse speculații "teritoriul", azi ajuns și el epuizat, pentrucă epuizarea istorică a oamenilor duce la sălbăticirea și secătuirea pământului.

Cu mari pierderi, neamul, de bine de rău, a mai rămas, dar când România a suferit tragica ruptură operată din afară între "neam" și "țară", dizolvând țărănimea, cum au scris recent și alții vedem că se pregătește perfid și cu învăluiri propagandistice tot mai concertate, ruperea neamului "roman" care sunt "Românii" de romanitatea prin care s'au născut ca Români. După "nemeșirea" filologilor, e la modă "scitizarea" pregătită inconștient de unii istorici și feluriți condeeri indigeni.

Se exaltă de ani și ani virtuțile popoarelor geto-daco-trace, așa fel încât Românii trebue să învețe tot mai mult că sunt Daci, nu Români născuți dintr'o dublă origine.

Des-românizarea Românilor, în conștiință pentrucă de facto nu se poate, înseamnă ruperea lor de bazinul cultural propriu care înseamnă un spațiu amplu și o istorie milenară. Si astfel scoși din romanitate-europeitate-creștinătate, noii "Daci" ar fi pregătiți pentru integrarea lor într'o Eurasie a noilor Sciți. Des-romanizare este egal cu des-românizare.

Românii sunt un popor original, și ca atare el are niște origini ale lui, deci care nu sunt comune cu ale celor din jurul lor, pentrucă Românii nu seamănă cu niciun popor vecin. Românii sunt altfel decât Rușii, altfel decât Polonezii, altfel decât Ungurii, Cehii, Bulgarii și Sârbii, după cum și altfel decât Grecii cu care s'au învecinat atâtea secole în Pind. Ce sunt ei deci, ca să nu se asemene cu nimeni din jurul lor? Răspunsul căutat este simplu: sunt Daci. La drept vorbind nu prea știm bine cum erau Dacii, dar aceștia erau oricum asemănători cu Tracii în general, iar urme din Traci găsim azi la Bulgarii cu care nu semănăm și la Sârbii, cu care tot nu semănăm. La acestea se adaugă și întrebarea: de ce nu ne-am slavizat, ca toți ceilalți Traci? Românii deci, spunem mai întâi, sunt singurii Traci care nu s'au slavizat, dar dacă limba română este o limbă romană, înseamnă că rolul pe care l-a jucat slavitatea la ceilalți Traci, în cazul Românilor a fost romanitatea. Si dacă în limba Românilor găsim asemănări cu alte limbi, ca italiana, spaniola, provesala, retoromana, vom constata, prin cele mai empirice mijloace, ducându-ne prin țările limbilor amintite, că dacă Românii nu au nicio asemănare cu popoarele vecine, au multe asemănări, în primul rând cu Italienii, dar unele și cu Spaniolii sau Provesalii, de care sunt așa de apropiați ca temperament Macedo-Românii. Există deci asemănări ale Românilor cu lumea și vorbirile din părțile cele mai romanizate ale Europei, în primul rând cu propria țară a Românilor, Italia. Iar ceea ce ne deosebește în unele detalii de toți aceștia, putem da pe seama necunoscuților Geto-Daci, ramurile trace din Dacia.

Dacia nu a putut fi desromanizată pentru a deveni slavizată, din motive foarte specifice. Intr'una din ultimele lui cărți, și fără îndoială una dintre cele mai interesante, Iorga vorbește ca un democrat american de azi, când spune că Roma ar fi avut mai bine asigurată limita de Est a Imperiului în Sudul Europei, dacă își făcea din Dacia un aliat, în loc s'o distrugă (N. Iorga, "La Place des Roumains dans l'Histoire Universelle", București, 1935). Dar "rațiunea" de acum două mii de ani a Romei, s'a dovedit un fel de "rațiune irațională de viitor", pentrucă Roma a rămas pe locurile Daciei, nu ca Imperiu, dar ca nume și spirit într'un popor viu, după un mileniu și trei sferturi, când limba latină a Imperiului este limbă moartă. Vie însă în aceste locuri, prin Români. Romanii, cu rațiunea lor imediată de atunci, tot Iorga ne spune, au cucerit Dacia nu din lăcomie, ci din interese strategice, cum se zice azi "geopolitice". In mentalitatea lor barbarii erau oameni în care nu se putea avea încredere, așa că s'au hotărît să facă în această parte hotărîtoare pentru soarta imperiului, o a doua Italie, lucru pe care nu i-au mai tentat nicăeri. Si aceasta nu puteau s'o facă doar cu idei de administrație, ocupație militară, legi și ordine, ci mai ales cu oameni în masă, cu Italieni. Imperiul Roman se datorează în mare măsură unei expansiuni obligate din cauza spațiului italic prea restrâns în raport cu creșterea populației, dat fiind că agricultura nu producea atunci decât o parte din ceea ce produce azi într'un spațiu egal. Așa aveau să se explice mai târziu aventurile Vikingilor. Italienii emigrau în Sud-Estul european încă înainte de cucerirea Daciei: după ce i-au anihilat pe Ilirii pirați a început un curent de emigrare: "Indată ce vulturii romani au fost implântați pe acest mal (în Dalmația), o parte din populația țărănească, păstori și plugari din Italia, a trecut, în pâlcuri (în urma armatei) aducând în singurul fel posibil romanizarea lumii trace interioare și ducând astfel la sfârșitul uneia dintre cele mai puternice rase ale antichității". Din această romanizare au rămas până târziu Istro-Români, Megleno-Români, Macedo-Români. In Dacia avem dreptul să gândim că s'a petrecut la fel, adică ocupația a fost urmată de o puternică imigrare din Iliria și Tracia, dar și chiar din Italia. Dacia era cum știm că a fost și România: o țară fertilă, frumoasă, prietenoasă și favorabilă la maximum agriculturii și păstoritului. Si cu toate că existase o agricultură de origini milenare în Dacia, terminologia italiană a biruit, probabil datorită și superiorităților tehnice, Romanii fiind pe atunci, sub aspectul tehnologic, în analogie cu Americanii din secolul XX.

Italienizarea Daciei a dat din ceea ce-au adus Italienii și din ce aveau Dacii, un popor, Românii, ale cărui caracteristici profunde le recunoștem în următoarea descriere: "Cât privește firea cea mai îndurătoare în situații dominante, firea cea mai rezistentă în privința suportării soartei și cea mai deplină judecată în ordinea agonisirii, nu a fost și nu va fi decât aceea a neamului acesta". Descrierea Românilor însă nu e în intenție a Românilor, și aparține lui Dante, care vorbește de Romani, și își închee astfel gândul: "așa cum arată experiența în legătură cu acest popor sfânt în care era amestecat sângele superior din Troia". (Dante, "Convivium", IV,III,10). Chiar dacă vorbește de "sânge superior" să nu-l acuzăm pe Dante de rasism, pentrucă și aici ca și în Scripturi, "sângele" este un simbol al transmisiunii de valori spirituale. Am spus că descrierea pe care o face Dante Romanilor, ar fi parcă a Românilor. Intr'adevăr Românii sunt un popor domnesc, și dacă Românii cred acest lucru despre ei nimeni nu are dreptul să-i considere naționaliști pentruca la urmă să-i și condamne ca... rasiști.

Continuare in pag.12

ITALICA
(Pe ton "eminescian")

-I-

S'a stins de mult suflarea cetății de-odinioară
Si inima bătrână în pieptu-i nu mai bate.
S'a dus sub ploia vremii a lumii primăvară.
Ca 'n țintirim, tăcere e 'n cetate.

Zac oștile traiane sub un morman de piatră.
Pe lapide sculptate zac... "Adevăr" , "Dreptate",
Lozinci de căpetenie a veacurilor Vatră.
Ca'n țintirim, tăcere e 'n cetate.

Tu care-ai scris capitoli din marea lumii carte,
Si-ai luminat, - Făclie, -popoare, oameni, State,
Azi ne trezești în suflet simțiri, fiori de moarte.
Ca'n țintirim, tăcere e 'n cetate.

-II-

Printre cipreșii falnici ne poartă 'ncet poteca
Bătută de cohorte, de regi și șefi de state,
De sclavi, fecioare, preoți, poeți... ți de Seneca.
Azi drum doar de morminte; tăcere e'n cetate.

Pe povârnișul orei, la coborît de-apus,
Un singur gând, doar unul: Ne-ajute Cel de Sus
Să apărăm cu toții legați prin jurământ,
A țării libertate, credință și pământ.

Ne înălțăm privirea și glasul către Domn:
-"O milă ție Doamne! Curmă vrăjmașul somn!
Din beznă-aprinde zorii spre ziua cea de mâne"!
- "Iar tu, trezește morții și fă-i ostași, Române"!

Radu ENESCU

PANTEONUL DELA ITALICA *)

Iată-mă iar la hotarul stingher
unde se'nnoadă drum cu drum
în ev, în mister.
Am ajuns iar la uitatul altar
al strămoșilor.
Fuioarele de umbră ale chiparoșilor
leagă aici pământul și osemintele lor
-- de-a dreptul -- de cer.

Ce pot să mai adaog acum
întru mărirea legendei?
Uimit -- ce să mai cânt, ce să mai cer?

Mă'mpunge nedumerit un gând:
pe-acești viforoși strămoși,
ce fulgerări de destin i-or fi'mpins
să-și ducă urmele, turmele,
castrele, legile, sângele, urnele
tocmai în acel răstignit
hotar de lumi, dela răsărit ?

Tocmai acolo, de unde viu eu
-- buciumaș uitat,
învins --
aducând, înjunghiat, un zeu
și steagul cu lupi, dac, sângerat
pe țăndări de scut?

Se lasă veșnicia'n coroane de pini,
peste milenarele rădăcini.
O știu acum, înțelege,
gândul lor -- ctitor-- întreg...

Hai, suflete, 'ngenunche, te'nchină
pe-aceste sfinte racle de lumină!

9 Martie 1983
ITALICA, Sevilla.

Alexandru GREGORIAN

* Anticul municipiu roman Italica, unde, la 13 Septembre 53 d.C., s'a născut Traian, a fost scos la lumină de arheologi în câmpia betică, în imediata apropiere a Seviliei. De aci Traian a plecat la Roma, și de acolo, la 101, a pornit viforos spre destinul lui (și al nostru) dacic.

ÎMPĂRĂŢIA CUVÂNTULUI CARE LUMINEAZĂ

Capitolul III: KAIROS

Dumitru ICHIM

Un filosof din vechime cerea un punct pentru pârghia lui ca să ridice pământul. Un altul, locuind în butoi, căuta în amiaza mare să afle un om. Bărbatul Xantipei găsește "punctul" și-l numește Dialogos. Dialogul lui Socrate nu este numai o formă literară, ci o modalitate de arheolog al spiritului de a "descoperi" și nu de a "acoperi" din straturile cosmice ale Sinelui (seavtou, seavtis) Omul din omul biologic și să-i "ridice pământul" până la cerurile cele mai înalte prin imperativul lui: "Gnothi seavton!"

In acest context cuvântul devenea o "lampă" străluminând cele mai intime abisuri ale "suflării" până la miezul lor, până la temelia de lumină ontologică numită Pnevma. Socrate dezbrăca pe om de falsa cunoaștere, de zdrențele cu care fusese acoperit și atât. Dialogos era dus până la jumătatea drumului. Pe de o parte, omul își cunoștea goliciunea, iar pe de altă parte Socrate cu "lampa" cuvântului nu putea, din punct de vedere soteriologic, să-i ofere veșmântul împărătesc pe care numai Cuvântul-Impărat putea să i-l ofere.

Realitatea la care trebuia să ajungă omul ca să-și "ridice pământul" la "Hyperouranios topos" nu putea fi alta decât o întrupare a ipostasului divin în Cuvânt. "Hypostasis" în greacă înseamnă acțiunea cuiva de a se plasa dedesubt, de a suporta, de a fi temelie sub "stasis", exact ce a făcut Creatorul prin Intrupare, așezându-se ca temelie lui Adam (care înseamnă pământ) spre a-i "ridica pământul" prin "hypostasis" -ul Noului Adam - Logosul divin.

Pentru Horia Stamatu slujirea Cuvântului este un sacerdoțiu al lui Haris, poetul oficiind Tainei din Foișor. E vorba de misterul lui Anamnesis (aducere aminte, identificare cu ceea ce ai adus în minte), o temă ilustrată de un scriitor român într'un roman recent apărut, dar oprită ca și la Socrate la mijlocul drumului spre Dialogos.

Orfeu rămâne în ciclul timpului ca preînchipuire a Chipului și pe pragul lui proorao, "vederea" lui înseamnă pierderea miresei, în vreme ce Noul Orfeu se pogoară în iad, îi jefuiește împărăția, îi rupe sceptrul de domnie asupra timpului și existenței instaurând împărăția lui Kairos. Euridice - existența umană - "viața", cum se tâlcuiește numele Evei, devine Mireasă a Cuvântului. "Pre-închipuirea" din "pro-orao" devine "veniți să VEDETI locul unde a fost pus".

Este imposibil să analizăm cele **aproape 300 de pagini** ale livezii lirice, care se numește "Kairos". Dar ce înseamnă Kairos? La Hesiod apare ca o "măsură dreaptă", o "măsură convenabilă", dar ridicat dela "cantitativ" la "calitativ" și asociat cu timpul este momentul oportun, timpul favorabil, ocazia. Așa îl găsim în Platon, Demonstene, Tucidide, Herodot, Eschile, etc. Binevestitorii Cuvântului merg și mai departe în adâncirea sensului făcând din Kairos o "împlinire a timpului". Timpul nu mai este o potențialitate profetică,sau alegorică de găzduire a eternului, ci o realitate a eternului care "plinește timpul":

"Kai legon oti: peplerotai o Kairos" (Si zicând: S'a împlinit vremea), Marcu, 2,15 și versetul continuă arătând că acest Kairos este semnul Impărăției. De aici începe adevăratul Dialogos. Până aici a mers Socrate cu "lampa" și de aici înainte Kairos continuă drumul care devine Calea, Adevărul și Viața. El cere două lucruri: "Metanoeite kai pistevete en to Evangelio" (Marcu, 2,15 adică după "Gnothi seavton" prin care omul a fost "descoperit" de tot ce i se părea că e om, faza următoare fiind de "acoperire" cu stiharele Impărăției, "metanoia" însemnând schimbare și primenire a minții, iar "pistevo" fiind "ridicarea pământului" în Dumnezeu, transfigurarea "Adamului" în Cuvântul ce dă viață și luminează.

"La tatăl tatălui/alt tată/ în largul veacului/ de niciodată. " pg. 84. adică o metanoie a biologicului, un "celălalt" spre **"Celălalt"**, sau cum ar spune Martin Buber un "I and Thou", un "Apocalipsis" (descoperire) de pământesc și o "ridicare a pământului" din timp în Kairos, din potența "plinirii" în realitatea" împlinirii", din "statis" în "ek-stasis", care prin kenoză nu este altceva decât "hypo-stasis", "ieșirea din sine" fiind posibilă numai prin "intrarea sub sine". Cele trei "stări" ale timpului care "stăruiesc" ontologicul uman ca deschidere spre Kairos din cercul, sau ciclul "eternelor întoarceri" sunt:

1) Starea întâia: "din totdeuna
răstignit
așteaptă
TIMP IMPLINIT"

2)Starea a doua: "deșteaptă-se
a ciripit
din văi de oase
TIMP SOCOTIT"

3) Starea a treia: "dar altă clipă
a clipit
se înfiripă
TIMP FERICIT"

Kairos la Stamatu e diferit de cel al lui Hesiod, Platon, Demostene, Tucidide, Herodot, etc. "Măsura convenabilă" e scoasă din "cantitativ" și raportată la "calitativ". Astfel Kairos e o perpetuă răstignire și înviere a Cuvântului, o perpetuă moarte a seminței care dacă nu va muri nu va putea să dea viață. Viața nu este o parte a morții, ci moartea este o parte a vieții, este tăcerea existențială pe care o răsuflăm ca afirmare a lui "hypostasios". Este "timpul împlinit".

De asemenea, acest "timp împlinit" nu **rămâne ca în viziunea lui Iezechil a timpului** din "văi de oase", ci e "timpul socotit", **adică timp soteriologic, un timp al** Pantocratorului. Kairos văzut ca clipă străfulgerând Eternitatea în cuvânt e **"TIMPUL FERICIT"** din starea a treia a lui Dialogos. Lumea oprită la poalele muntelui de "lampă" e invitată să urce Muntele **Fericirilor pentrucă din "altă clipă"**, din eternul spre "celălalt" s'a înfiripat - TIMPUL FERICIT. Muntele Legii a devenit Muntele Fericirilor, pe care îl găsim pe Kairos ca: "timp spălat/ de moartea toată" (pg. 84.)

Spre deosebire de timpul spațial, sau biologic, Kairos este o transcendere interioară, nefiind:

"nici noapte nici zi
din rana știrii
e timp să fii
în firea firii."

iar acest "timp să fii", sinonim cu **"fiat** lux" este tocmai timpul viu, creativ, logic și revelațional, pregustare a Eternului din: "Eu sunt cel ce sunt".

Pentru a defini și mai clar pe Kairos ne vom referi la o pictură a lui Michelangelo Buonarotti (1475-1564) din Capela Sixtină și intitulată "Crearea omului". E vorba de cele două mâini care se caută întinse una spre alta într'un dramatism greu de descris în cuvinte. Degetul arătător al lui Dumnezeu și cel al lui Adam sunt aproape gata să se atingă în timp Kairos. Taina **Creației nu este "one way street"**, ci Dialogos, chemare și răspuns, urcare din partea omului, Kenosis din partea Cuvântului.

Creația omului este interiorizarea în Hypostasis, căutarea temeliilor de lumină, ajungerea la taboricul lui Kairos când cele două mâini întinse dramatic una spre alta se întâlnesc în Cuvânt.

In "Scolie I" Horia Stamatu ni s'ar părea că pornește dela fresca lui Michelangelo, sau poate o sursă comună pentru amândoi, spre ajungerea la Kairos:

**"O mână albă foc de știre
străbate negura compactă
să mă trezească din nefire
și la lumină să mă scoată..."**

E o vedere creativă. Ea nu e "nici noapte nici zi", ci o vedere "în firea firii". In momentul de extaz pentru o creație excepțională îi spui artistului "sărut mâna", dar aceeași expresie o folosești ca salut pentru cel care ridică Potirul - floarea rotundă a Eternului din care ne hrănim. Mâna aceasta ce o sărutăm e "albă". In fizică, fiecare își aduce aminte din școala elementară de discul tuturor culorilor, albul apare ca o sumă a tuturor potențelor, iar ca simbol îl găsim, în cartea Revelației, destinat sacrului.

"Focul de știre" nu este gnoza, cunoașterea. Cunoașterea "cuprinde", dar nu arde. Ea "descrie", dar nu poate "străbate negura compactă". Stamatu merge la sensul de sâmbure al cunoașterii care înseamnă nuntă și Naștere: "Si a cunoscut Avraam pe Sara și Sara a născut pe Isaac". "Firea" e nunta Logosului cu Creația, sau veșnicul căutării celor două mâini din fresca lui Michelangelo. Nefirea este îndepărtarea omului din zbuciumul creativ al lui Kairos, reducerea lui la "mlaștina" de care vorbește Horia Stamatu în "Dialogos", biologicul - subbiologic fără nici o perspectivă calitativă și soteriologică.

Dinamismul tragic al existenței umane de a atinge prin creație mâna Creatorului e exprimat prin clocotul vulcanic al lui Ek-stasis: "Parcă de-odată aș vedea!/ Ce văd aș spune dar nu pot".

Si apoi finalul poeziei:

"Si dacă vreau să mângâi mâna
cu lungile nervuri de foc
mai albă mă îngroapă luna
de peste văi de nenoroc."

Pare pesimist. Dar nu e. Dimpotrivă. "Mai albă mă îngroapă luna/ de peste văi de nenoroc". **Aici nu e vorba de resemnare, sau fatalism, ci drama din fresca** lui Michelangelo a celor două mâini, care se caută în Creație atât de dramatic și tragic în dorul lui Hypo-stasis și Ek-stasis, antropogonia care sfârșește în Kairos ca început existențial și soare pantocratic. □

LA O NOUĂ "ÎNTEMEERE" ROMÂNEASCĂ

Urmare din pag. 11

Dante vorbește despre suveranitatea romană ca despre o calitate superioară pusă în serviciul binelui universal. Cele trei calități enumerate mai sus, sunt și calitățile românești fundamentale, pe care le-au lăudat întotdeauna Românii cei mai de seamă. Poporul român a fost îndurător în istoria lui și nu a terorizat niciun neam, după cum nici în societatea românească nu au existat antagonismele violente din alte societăți, așa că Românii nu au ajuns la un "clasism" violent nici la "anticlericalism", aduse artificial de-o ocupație scitică la peste două mii cincisute de ani dela ultima, când s'a petrecut prin secolul VII marea dramă de care vorbește Iorga, care își închee și el gândul așa: "una dintre cele mai mari drame ale istoriei, și ale cărei rezultate durează până acum și nu vor putea să dispară niciodată" (N. Iorga, op. cit.). Sciții au reapărut în secolul XX, și drama este aceeași: sfâșietoarea luptă între spiritul nomad al stepelor și spiritul stabil, al agro-păstorilor din origini, înrudiți, din spațiul Danubio-Balcanic până în Caucaz și Anatolia. Românii au avut în istoria Principatelor o puzderie de Principi, dar dintre toți unul singur a lăsat o amintire de paranoic sadic, Vlad Tepeș, ajuns în legende "Dracula", pentrucă nu a fost specifică poporului român cruzimea cunoscută la vecinii lui, și adeseori greu simțită de Români, în cazul Transilvaniei cam opt sute de ani. In general regimul social românesc a fost blând, echilibrat, până la intrarea în pasivitatea istorică de după Mihai Viteazul. Poporul român a știut să suporte soarta, nu în sens fatalist și, ca Iov, nu s'a supărat niciodată pe Dumnezeu dacă avea necazuri, nu a intrat în nihilism nici când a fost lovit de soartă, cum se vede în "Miorița" și nu a degenerat în "hybris" când i-a fost bine. Iar cât privește echilibru Românului în "agonisirea bunurilor" îl știm. Românul nu este lacom, nici nu visează "munți de pilaf și râuri de lapte". Ca și Italienii, Românii sunt un popor harnic și știu să scoată ceva din oricât de puțin. Nu trebuesc judecați după împrejurările de azi când nimeni nu mai are din ce să scoată ceva.

La axa orizontală, Roma-Troia, invocată de Dante, noi aducem deasupra un al treilea punct și acesta e Sarmisegetuza, unde o moarte tragică, a Regelui, a deschis calea unui nou popor. Troia-Roma-Sarmisegetuza este triunghiul sacru din miezul viitoarei Europe. Cât de mândri erau Romanii de origina lor troiană știm dela Tit Liviu și Virgiliu, și crestinul Dante arată aceeași pietate față de Troia. Astăzi se confirmă că origina lui Eneas a fost în Tracia, de unde s'a dus la Troia (R. M. Ogilvie, "A commentary on Livy Books 1-5", Oxford, 1970). Românii sunt un popor cu neamuri mari, și cu o justă fixare a orizontului istoric al neamului nostru ieșim din micul naționalism "teritorial", și doar atâta prin care acest nobil neam a fost mult înjosit și continuă să fie, în linia de continuitate a așa zisei "Românii moderne", cu toate păcatele ei "istorice" a căror quintesență au scos-o brutal la suprafață noii Sciți, nomazii secolului XX cu "internaționala" lor. Originele Troii sunt europene, și cele două peninsule Balcanul și Anatolia au fost chei ale istoriei europene și mondiale, impregnate de geniul tracic, la care, prin "neam" participă și poporul român. Troia a fost primul oraș ecumenic al luminii, orașul lui Apolo, ale cărui origini se caută azi în Dacia (Heinz Siegert, "Auf den Spuren der Thraker, Wo einst Apollo lebte"). Aceste origini ale cultului luminii au fost puse în valoare de Virgiliu și Dante, iar la noi, chiar în acest secol, prin genială intuiție ne-a dus la ele, la Troia ajunsă "Isarlîk", sat turcesc târziu peste cele nouă Troia antice, Ion Barbu, care-a găsit acolo locul nostru geometric spiritual din vechime.

Triunghiul Troia-Roma-Sarmisegetuza, ca un ochi al lui Dumnezeu deschis spre noi, cum spune poetul amintit "Ochiu în virgin triunghiu tăiat spre lume", însumează ipostazele majore ale istoriei, în suprema contemplație, cu Troia Luminii, în culmea gloriei prin creația de cultură și civilizație, și în tragedia revelatoare a instabilității fortunei, și a jertfei, datorită căreia nu dormim pe acest pământ. Numai prin prisma acestor culmi putem întrezări depășirea naționalismului provincial, cum s'a stabilit în proectul din 1949, reluat în 1982 al primei instituții culturale românești în lumea liberă, "Centrul Românesc de Cercetări" din Paris , pentru o unitate federală europeană și spirituală ecumenică, noi Românii fiind parte constituitivă din origini a Europei, dela Troia la Roma, la Sarmisegetuza și apoi la Imperiul Ecumenic. Astfel proectul "Centrului Românesc de Cercetări"este amplificat în lumea liberă, cu o nouă vigoare de gândire și revendicare creștină, printr'o nouă instituție de cultură în Spania, "Ad servanda principia creationis culturae rumanae intacta", cum spune actul de întemeere, "ex nostra voluntate natus". Această voință este a patronilor semnatari, Părintele Alexandru Mircea, Vintilă Horia, Al. Gregorian, Aureliu Răuță și Radu Enescu.

Intr'o orientare opusă pasivității istorice ale cărei ultime consecințe le suportă azi poporul român, noua Fundație va cultiva în primul rând limba română, ieșită din acel "sermo rusticus" adus de țăranii din Italia antică, și care în timpul lor nu a fost scris niciodată, pentrucă Roma scria numai cu "sermo nobilis", dar pe care mai târziu Românii l-au ridicat la culmile "mioriței", ale lui Eminescu și ale unor întregi pleiade de poeți și gânditori, în a căror actualitate de Logos se va regăsi poporul român, într'o Europă ce se va scutura de visul rău prin care trece, dusă azi din ce în ce mai violent împotriva firii și astfel împotriva lui Dumnezeu. Marea operă a Europei renăscute se va sprijini pe triunghiul sacru originar, Troia, Roma, Sarmisegetuza, pe contemplație, creație și jertfă, în iubirea, credința și nădejdea Intrupării christice. □

Horia STAMATU

CRONICI

Literare-Artistice-Culturale din exil și din țară

NICOLAE DIMA
BESSARABIA AND BUKOVINA
THE SOVIET-ROMANIAN TERITORIAL DISPUTE

Datoria de onoare a cărturarilor români din exil este de a face cunoscut lumii libere adevărul despre România. Si poate cel mai necesar de spus dintre acestea adevăruri este situația tragică a "Românilor uitați"; cei aproape 4 milioane de Basarabeni și Bucovineni care trăiesc sub jugul sovietic, supuși unei permanente presiuni de deznaționalizare. Ei nu au dreptul nici măcar să-și spună Români, ci numai "Moldoveni"; limba oficială este rusa iar alfabetul latin a fost înlocuit cu cel chirilic pentru a se împiedica contactul cu cultura românească. Consecvenți ciniciului lor principiu, după care istoria trebue revăzută prin prizma marxist-leninistă, Sovieticii au falsificat fără rușine Istoria Românilor creind o nouă "națiune" și o nouă "limbă", inexistente înainte de 1944: națiunea și limba "moldovenească".

Cotropirea samavolnică a Basarabiei românești este cea mai izbitoare dezmințire a lozincilor propagandistice sovietice despre "dreptul tuturor popoarelor, mari sau mici, la independență națională" și a "prieteniei indestructibile" între țările din blocul sovietic. Basarabia este un MEMENTO care amintește în fiece clipă lumii întregi realitatea crudă a imperialismului sovietic.

Basarabia este un subiect "tabu" la București iar în istoriografia occidentală este aproape total ignorat. Trebue menționată totuși contribuția meritorie adusă de cărturarii români din exil, printre alții Grigore Nandriș și Nicolae Lupan, ultimul folosind surse dela prima mână.

Ultima carte despre Basarabia și Bucovina apărută în limba engleză, este monografia lui Nicolae Dima "BESSARABIA and BUKOVINA" cu subtitlul "The Soviet-Romanian Territorial Dispute". Scrisă într'un stil sobru și concis, cu obiectivitate științifică și folosind un abundent material documentar, în special provenit din surse directe sovietice care nu pot fi contestate, cartea tratează tema din punct de vedere istoric, etnic, demografic, lingvistic, economic, social, cultural și geo-politic, cu multă competență și grijă pentru adevăr, constituind una dintre cele mai complete și la zi lucrări apărute până acum asupra acestui subiect.

Meritul principal al cărții este că tratează pe larg într'o limbă de circulație internațională, perioada cea mai puțin cunoscută din istoria Basarabiei și Bucovinei de Nord, cea de după 1944, când Sovieticii au făcut schimbări radicale în toate domeniile încercând să încadreze teritoriul românesc anexat în conglomeratul slavo-asiatic al URSS.

Basarabenii au reacționat la năpasta căzută pe capul lor după firea lor blajină și înțeleaptă: prin rezistență pasivă. Potrivit statisticilor sovietice dupa 30 de ani de ocupație numai 33,9% din populația românească cunoaște limba rusă și 97,7% au ca limbă principală limba română. Pentru tinerii intelectuali basarabeni, a vorbi și a scrie o limbă românească cât mai curată este un alt răspuns pasiv la absurda teorie a existenței unei limbi "moldovenești".

Câteodată însă mânia răzbate la suprafață, ca în cazul disidenților Alexandru Corbu, Ion Bucur și Gheorghe Ghimpu care le-a strigat veneticilor în față: "Aceasta este țara noastră. Tara voastră este ce de unde ați venit". Sau la fabrica de zahăr din Alexandreni unde într'o zi de 28 Iunie -- când autoritățile organizaseră o adunare pentru a comemora "eliberarea" Basarabiei -- un inginer român s'a urcat pe coșul fabricii și a arborat un mare steag tricolor. Sau inscripțiile apărute pe clădirile publice din Chișinău: "Rușilor, duceți-vă acasă".

Incercările Sovieticilor de a asimila pe Românii basarabeni sunt sortite eșecului deoarece ele nu țin seama de o lege a dezvoltării istorice și anume că o anumită cultură nu poate asimila o cultură superioară ei. Rușii n'au reușit să rusifice Basarabia nici în perioada 1812-1918, după cum nici Ungurii n'au reușit să maghiarizeze pe Ardeleni în 1000 de ani. Sovieticii au căutat să distrugă vechea clasă de in-intelectuali basarabeni fără să-și dea seama că această cultură are rădăcini adânci în popor, provenite dintr'o cultura milenară, latină.

Datele prezentate în cartea lui N. Dima confirmă acest lucru și ne ajută să privim viitorul cu mai multă încredere. Este o carte binevenită care umple un gol și care nu trebue să lipsească din biblioteca nici unui Român. □

CRONICAR

DORU NOVACOVICI
"ÎN ROMÂNIA DUPĂ GRATII"

"...ești tânăr, caută să reziști sprea a putea ieși din INFERN, apoi încearcă să cutreieri lumea, spre a relata tuturor crimele ce s'au făcut aici în frumoasa noastră țară, ROMANIA..."

Aceasta a fost rugămintea de pe urmă a colonelului Andrescu, unul dintre zecile de mii de deținuți politici de sub dictatura comunistă. Era într'o celulă a morții, la GHERLA în Februarie 1962.

După douăzeci de ani, Doru Novacovici, cel căruia i-a fost adresată rugămintea, a îndeplinit-o. Dânsul alături de BACU, CARJE, GOMA, IONITOIU, RADINA și cei ce vor URMA, aduc dintre zidurile închisorilor comuniste, din celulele morții și teroarei, din spatele gratiilor, cutremurătoare mărturii. Acestea sunt DOVEZI ale tragediei noastre naționale. Ele vor fi luate în considerare când se va scrie adevărata istorie a ROMANIEI DE AZI.

Doru Novacovici își începe odiseea în INFERNUL INCHISORILOR COMUNISTE la URANUS în Octombrie 1959. Primele strigăte de durere pe care le aude aici sunt de neuitat, căci sunt ale unor elevi de cinsprezece - șasesprezece ani, elevi ai Liceului Matei Basarab. Apoi Doru Novacovici nu va mai auzi, căci este devastat în așa hal încât își va pierde auzul. Nu va mai simți nici loviturile căci este pe marginea morții. Revenirea se face greu, îl ajută camarazi de celulă, îl ajută cu atâta suflet, cu atâta profunzime încât de fapt îi fac un TRANSFER DE VIATA.

Citind cartea lui Doru Novacovici, mergi alături de el, intri în cadența marșului de suferință a deținutului politic. Nu poți să-l părăsești pentru că încet, încet simți că trebue să fi alături de el, căci simți ca el, că dorești ca el, că speri ca el.

In marșul morții în care sunt împinși în permanență îi vezi cum se sprijină unii de alții în momentele în care șansa biologică de supraviețuire este nulă. Există doar dorința de supraviețuire. Călătorești alături de ei în dube fără aer, în vagoane blindate și totuși în lanțuri. Ești mereu împins dintr'o parte în alta, spre epuizare. De fapt deținutul politic are un singur drept, să moară, și pentru asta se face orice. Muncește peste puteri și peste timp, sub soarele Bărăganului care-i arde pielea, retina, creierul. Dacă s'ar putea, mai ales creierul.

Citești și începi să simți că te doare. Devii deținut. Mănânci orice, lături, cât mai multe lături, ești deja o umbră care execută automat totul căci nu a mai rămas din tine decât dorința de supraviețuire și credința ideilor tale. Miroși, duhnești, pielea îți este numai jeg și furuncule, și-o scarpini până la sânge, nu ai dreptul să faci baie, doar de bâte, sau să fi opărit, iar când după ani te descoperi într'o oglindă, nu te mai recunoști, căci ți-a rămas numai fruntea cu averea din spatele ei, un nas turtit de pumni și-o gură fără dinți, pe care i-ai pierdut în nesfârșitele bătăi, i-ai pierdut de foame. Ești tot mai slab și bolile îți dau târcoale, ca și vulturii savanei. Dorești să dormi, să te odihnești și nu mai are importanță că dormi, doi, trei într'un pat sau sub pat, că miros hârdaiele sau e înăbușeală în închisoare.

In această Odisee a torturii pshiho-fizice, Doru Novacovici printr'o modestie ce-i face cinste se estompează pe sine însuși în umbra celor pe care-i zugrăvește. El zugrăvește demnitatea și dimensiunile umane ale deținuților politici. Ii admiră și-i respectă. In permanență, suferința camarazilor săi este mai mare. mai dureroasă decât propria-i suferință. In reliefata-i frescă, închinată deținutului politic pe care o ridică ca o dovadă a nedreptății, ca pe un pomelnic creștin al celor care și-au iubit țara și n'au vrut să și-o vândă. Doru Novacovici ne îndeamnă la meditație, atunci când zugrăvește această galerie de martiri, în care le dă egală prețuire, copiilor ca și batrânilor, Românilor ca și celorlalți, muncitorilor sau intelectualilor, țăranilor sau militarilor, partide sau mișcări dispar, rămâne o esență de unitate, de luptă, de confidență.

Doru Novacovici are și personaje hidoase, malformații comuniste, adevărate brute de teroare, mașini de bătut și umilit, retardați mintali și degenerați moralicește sau pur și simplu iresponsabili care au vândut totul pentru a avea burțile pline de mâncăruri grase, murături de butoi și alcooluri ieftine și tari.

Doru Navacovici a învins. A învins pentrucă a fost tânăr, a învins pentrucă a fost curajos. A învins pentrucă a avut buni camarazi și au format, atât cât se poate în închisoare, o armonie de supraviețuire psihică și fizică. A învins pentrucă a vrut să îndeplinească rugămintea de pe urmă a unui camarad de celulă. Dar mai ales a învins pentrucă a avut o puternică credință în Dumnezeu la care s'a rugat în permanență pentru camarazii săi de închisoare, pentru părinții săi, pentru fratele său închis în același timp. S'a rugat pentru țară și pentru el.

Azi Doru Novacovici este în afara "gratiilor României", este harnic și modest, cu aceeași flacără în suflet, dorind să rămână un soldat pentru o ROMANIE FARA GRATII. □

Cititor

Iubite cititor,

S'a înființat un așezământ pentru a face cunoscută drama Neamului Românesc, în lumea liberă.

Tipografia CORESI își propune să contribuie la redeșteptarea conștiinței naționale, la publicarea lucrărilor interzise în România și la unirea Românilor în vederea salvării Țării de sub dictatura comunistă.

Printre primele cărți apărute se numără:

1. „Persecuția Bisericii Creștine din România", de Cicerone Ionițoiu. O carte de 150 de pagini ce conține pe lângă text, fotografii foarte valoroase precum și numele a 400 slujitori ai Cuvântului Domnului care au cunoscut lagărele de exterminare comuniste. Prețul 20 D.M., sau echivalentul lor.
2. „Morminte fără Cruce" vol. 2 (perioada 1949-1945) de Cicerone Ionițoiu. O carte cu peste 500 de pagini și 120 de fotografii ale deținuților politici din România. Un adevărat album al luptei de rezistență împotriva ocupantului sovietic. În cuprins sunt trecute mii de nume și toate lagărele de exterminare. Fiecare își va întâlni rudele sau prietenii, pentru că n'a existat familie românească să nu fi cunoscut urgia comunistă. Prețul unei cărți 40 D.M.

Suntem convinși că aceste cărți și multe altele care vor apare la tipografia CORESI, de sub conducerea d-lui Nicolae Constantinescu, nu vor lipsi de lângă Biblie pe masa de închinăciune a fiecărui Român.

Cărțile se pot comanda și plăti prin mandat poștal sau CEC, la următoarele adrese:

1. Freiburg: la tipografie.
2. Paris: Gabriela Ionițoiu, 48 rue Wattignies, 75012, Paris-Franța.
3. New York: Ion Ovidiu Borcea, 25-02 Steinway st. Ap. 4B. Astoria, NY 11103 New York, U.S.A.

Vă rugăm să faceți cunoscută apariția tipografiei CORESI în cercul D-voastră de prieteni. Ne vom strădui să aducem la cunoștință toate lucrările ce vor apare. Așteptăm sugestiile D-voastră. Tipografia CORESI vă mulțumește pentru atenția cuvenită.

CARTEA ROMÂNEASCĂ ÎN EXIL

- trei decenii, zeci de edituri, sute de titluri -

A.D.XENOPOL:ISTORIA ROMÂNILOR DIN DACIA TRAIANĂ

-Etnogeneza şi continuitatea Românilor în gândirea istoricului-

Vol I-IV (1953-1957) ed. CARPAŢII-MADRID

Andrei PANDREA

Retipărirea măcar parţială a lui Xenopol este un act de cultură şi o restituire pentru Românii de pretutindeni.

"Cea dintâi sinteză metodică a Istoriei Românilor", cum o aprecia cu formulă definitivă în 1920 istoricul Dimitrie Onciul, preşedinte al Academiei Române, produce şi astăzi, la aproape o sută de ani dela ediţia princeps, admiraţie şi mândrie şi poate deveni un prilej de meditaţie, de fecundare şi îmbogăţire a gândului.

In urma lecturii, cititorul contemporan interesat de istorie, cu acces şi la alte surse şi interpretări adăugate în decursul timpului, se simte îndemnat la rememorări, comparaţii şi aprecieri proprii.

Rememorări... Xenopol... Să ne apropiem puţin, răscolind prin cărţi, tratate, însemnări şi fişe, de acest personaj proteic, peren în Panteonul culturii româneşti ca vlăstar viguros al acelui veac strălucit, început la 1848 şi retezat brutal în 1944.

A.D.Xenopol vede lumina zilei în "dulcele târg al Ieşilor", la 23 Martie 1847, primul din cei şase copii ai soţilor Dimitrie şi Maria.

După cele două doctorate pe care le ia în 1871 -unul în drept, tot la Berlin, altul în filosofie, la Giessen- îl aflăm magistrat (procuror, prim procuror, apoi avocat) la Iaşi. Numit profesor la Institutul Academic ocupă prin concurs, la înfiinţarea Universităţii din Iaşi, catedra de istoria românilor, definitivându-se în 1886. Dovedind prin realizări că "nasc şi la Moldova oameni", este ales membru al Academiei Române în 1889. Cariera lui Xenopol s'a împlinit în domenii diverse.

A fost istoric, teoretician şi filosof al istoriei şi culturii, sociolog, economist, ziarist, critic literar, scriitor şi traducător.

Ca literat este prezent şi activ la "Junimea", în compania acelui mănuchi rar de personalităţi: T.Maiorescu, Eminescu, Creangă, Coşbuc, Vlahuţă, V.Conta, Duiliu Zamfirescu, G.Panu, Al. Lambrior.

La "Convorbiri literare" colaborează între 1868 şi 1892.

Membru fondator al Societăţii ştiinţifice şi literare din Iaşi, devine în 1889 preşedintele acesteia şi directorul revistei "Arhiva", până în 1920. Aici îşi publică versuri şi pasteluri. In 1901, semnează "Amintiri de călătorie" (din Carpaţii Răsăriteni, Elveţia, Italia, Austria şi Germania) şi interesante memorii în "Istoria ideilor mele". Traduce din Goethe "Hermann şi Dorothea", din Schiller poezia "Enigma".

Ilustrarea cea mai pregnantă a creaţiei proprii se face însă pe tărâmul istoriei.

In August 1871, la sărbătorirea celor 400 de ani dela zidirea Mânăstirii Putna, lăcaşul de veci al Marelui Stefan -laolaltă cu Eminescu, Slavici, Kogălniceanu, Ciprian Porumbescu şi Gr.Tocilescu- se închină moaştelor sfinte ale domnitorului slăvit, simţind fiorul solemn al istoriei pogorît din cronici şi studentul Alexandru Xenopol. Fiorul de atunci i-a însemnat pentru vecie mintea şi sufletul.

A.D.Xenopol face parte cronologic şi de drept, împreună cu Gr.Tocilescu şi V.A. Urechia, din prima generaţie de istorici moderni ai României, dominată de Haşdeu.

Ca profesor şi autor fecund, serveşte de model generaţiei următoare, de apogeu: unor Onciul, I. Bogdan, C. Giurescu, Pârvan şi Iorga.

Scrierile istorice ale lui Xenopol sunt obiective, dense, întinse pe mii de pagini. Citām aici doar câteva opere:

"Teoria lui Rosler. Studii asupra stăruinţei Românilor în Dacia Traiană", Iaşi, 1884.

"Istoria Românilor din Dacia Traiană", 6 volume, Iaşi, 1888-1893 (la care a lucrat 26 ani); ediţia a II-a, 8 volume, Iaşi, 1893-1910; ediţia a III-a, postumă, vol.I-XIV, Bucureşti, 1925-1930 (ediţie postumă).

"Histoire des Roumains de la Dacie Trajane", 2 volume, Paris 1896.

"Les Principes fondamentaux de l'histoire", 1899, Paris, (cu traducere românească în 1900).

"La Théorie de l'histoire, deuxième édition des Principes fondamentaux de l'histoire", Paris, 1908, (prin care, împreună cu W.Windelbrand şi H.Rickert se înscrie între fondatorii filosofiei istoriei).

Meritele lui Xenopol au fost recunoscute de contemporani.

Savant de renume european, Xenopol a fost ales în 1900 membru vorespondent al Academiei de Stiinţe morale şi politice din Paris, profesor onorific la Sorbona, iar în 1914 membru titular al Institutului internajonal de Sociologie din Londra. Prin structura personalităţii şi prin opera pe care a creat-o, posteritatea l-a aşezat în clasa unică a unor Haşdeu, Pârvan şi Iorga.

La 27 Februarie 1920, în pragul celor 73 de ani, moare la Bucureşti, cinstit ca o personalitate marcantă, dar estompat de faima şi umbrele dense ale colegilor săi, Iorga şi Pârvan, care au reuşit să înalţe mai sus făclia geniului românesc şi al speciei umane.

Opera lui Xenopol forfoteşte de fapte şi de idei. Inventarul lor nu s'a făcut încă.

Dar din compararea viziunii sale istorice cu aceea a succesorilor săi, -beneficiari ai unor informaţii suplimentare, mai ales arheologice, ca şi ai unor interpretări mai veridice-, rezultă că, în general, gândirea istorică a lui Xenopol rămâne în convergenţă cu cea ulterioară, fiind preluată în substanţa ei până astăzi.

Din scrierile lui vom izola, aici şi acum, numai capitole ori lucrări referitoare la epoca închegării celor două fenomene îngemănate şi fundamentale în existenţa şi înţelegerea identităţii oricărei entităţi etnice: naşterea poporului (etnogeneza) şi naşterea limbii (cu termen pe care-l inventăm; glotogeneza). Aceste fenomene se împlinesc în condiţiile unei continuităţi sine qua non, inclusiv post-etnogenetice.

In cazul românesc, aceasta nu a fost nici complet, nici corect analizată, ţinând seama de complexitatea ei: continuitate antropobiologică, de populaţie în sens genetic, etnică, de timp şi teritoriu, culturală, economică şi politică. S'a relevat mereu, de către adversari, cu scop politic evident, doar discontinuitatea de informaţie din documente (argumentul a silentio), care nu poate fi mereu probantă: absenţa consemnării evenimentului nu-i poate nega existenţa.

Xenopol s'a ocupat de aceste probleme în tratatele lui. El a fost, de asemenea, primul Român care a intervenit public, pe plan ştiinţific, în disputa roesleriană, alături de Tomaschek (care ulterior s'a renegat), Jung şi Onciul, în articolul din "Convorbiri literare" şi în "Teoria lui Roesler", din 1884, cu răspunsuri argumentate logic şi documentat.

In fond, prin aserţiunile cuprinse în "Romaenische Studien", Leipzig, 1871, Robert Roesler bazat numai pe argumente negative nu făcea operă ştiinţifică ci politică.

El l-a plagiat pe Fr. J. Sulzer ("Geschichte der transalpinischen Daciens...", 2 Vol., Wien 1781-82) nu pentrucă acesta se interesa de originea Românilor, născuţi, după cum credea, în sudul Dunării, ci pentrucă îi "imigra" la nordul fluviului după ocuparea Transilvaniei de către Maghiari, abia în sec.XII-XIII.

La întrebarea subiectivă şi din capul locului anti românească: "Cum să fie Valahii mai vechi decât popoarele conlocuitoare care aveau un nivel de viaţă şi de cultură superior la mijlocul sec. XIX şi mai înainte ? (op. cit. pg. 65-66) Roesler răspundea cu lucrarea suszisă.

Si acestui Roesler, ca şi altor istorici de aceeaşi teapă, slujind trei coroane străine, sub cizma cărora gemeau atâţi Români -în Basarabia de sub Ruşi, în Bucovina la Austrieci, în Banat şi Transilvania, încălecaţi de Unguri-, trebuiau să răspundă istoricii din Principatele Unite libere. Adversarii politici în haină de istoric sprijinit în baionetă, nu ştiau cum s'o întoarcă, spre a trage mai bine spuza pe turta lor. Ungurii susţineau că Românii s'au format la sud de Dunăre; Ruşii şi Bulgarii (panslavi dintotdeauna), stingheriţi de ipoteza ungurească în teritoriu, ne împingeau în spre Albania, ba alţii ne vedeau venind din Asia.

De ce nu din Africa sau Australia?

Meritul lui Xenopol este de a fi recunoscut, în imensul material sintetizat şi difuzat de el, mai multe adevăruri care au rămas: Român, nume moştenit, continuă pe lat. romanus. Populaţia autohtonă a fost şi este sedentară. Ea este izolată etnic între Slavi şi Ugro-finici. Identitatea lor e formulată astfel: Românii sunt Latinii orientului, creştini de sursă latină şi rit ortodox, evoluând în sfera culturii slave. Nucleul permanent şi principal al autohtonilor s'a aflat în Transilvania şi regiunea de sub munte, de o parte şi de alta a Carpaţilor. (Nu observa şi Annaeus Florus, prin sec. II e.n., în "Epitome", că Dacii stau aninaţi de munţi" ? "Daci montibus inhaerent"). Romanizarea s'a făcut, între altele, înpreajma taberelor militare, bătrân continuând, cu alt sens, pe "veteranus". Nici un popor supus altui popor nu şi-a părăsit ţara. Au plecat numai cei bogaţi. Nici un învingător nu-i extermina pe învinşii supuşi lui. Dacia post-romană s'a ruralizat. Cine ar fi putut transmite toponimia antică dacă nu o populaţie stabilă, locuindu-şi fără întrerupere pământurile ?

Doar câteva din argumente se dovedesc şubrede. "Munţii i-au despărţit pe Români", afirmă el. De fapt, munţii nu i-au despărţit niciodată pe Români, chiar dacă au reprezentat o graniţă politică artificială. Fugarii, băjenarii şi păstorii transilvăneni i-au traversat în permanenţă, formând importante curente centrifuge de emigranţi. Aşa au îngroşat transilvănenii populaţia Olteniei, a Munteniei şi a Moldovei, ctitorind şi numeroase sate dincoace de Carpaţi.

Hărţi din secolele XVII şi XVIII, arată munţii împânziţi de poteci, iar pe străvechile căi ale transhumanţei mii de ciobani însoţind sute de mii de oi le traversau pasurile şi trecătorile spre vărat sau iernat, în ambele sensuri.

Intr'o statistică a Vistieriei Tării Româneşti din 1831, se arată că "846.318 oi, 14.213 cai, 25.213 capre şi 2080 cornute mari" au traversat munţii prin "17 plaiuri", unde erau "numărători de oi", însoţite "de 4217 ciobani". Si în calculul vistieriei nu intrau nici turmele trecute clandestin, nici cele destinate vânzării sau tăierii, nici cele rămase dela iernat şi pe timpul verii în Câmpia Dunării şi Dobrogea. Legenda nomadismului Românilor nord-dunăreni, la care Xenopol adera parţial, s'a născut datorită deplasărilor sezoniere şi, rareori, multianuale, ale unor grupuri socio-profesionale mici de ciobani. In căutarea păşunilor, turme şi ciobani hălăduiau departe. Ii aflăm la poalele Balcanilor şi ale Pindului (la trecerea Dunării plăteau Turcului "o sfânţuică pântru o oae"), în Slovacia, Ucraina, ba chiar până în Siberia occidentală. Insă transhumanţa, cu loc de plecare şi de sosire în satul natal, unde trăiesc familiile ciobanilor, în gospodării cu arături şi acareturi, nu însemnează nicidecum nomadism.

In fine, ipoteza lui Xenopol privitoare la "retragerea în munţi a Românilor" din calea năvălitorilor în migraţie, a preschimbării lor de pe o zi la alta din sedentari în nomanzi şi din agricultori în păstori, nu rezistă criticii. Majoritatea Românilor populau numeroasele depresiuni peri şi intra-carpatice, acele nuclee de etnogeneză, numite unanim "Tări". Aici practicau atât agricultura de munte (semănau mei şi alte cereale până dincolo de 1500 m altitudine), cât şi păstoritul, pendular sau transhumant. Munţii în proprietate devălmaşă, şi-i cunoşteau bine. La nevoie, aceşti Români se refugiau din calea restriştei în munţii lor, dar numai temporar: luni de zile, un an-doi, cel mult. Apoi reveneau la vetre.

Se mai refugiau şi rarii târgoveţi, ori cei aflaţi mai la şes, în contact direct cu năvălitorul. Din ei unii, o minoritate, nu mai reveneau la vetre.

S'a mai schimbat, între timp, şi opinia despre "barbari". Cunoaşterea vieţii, a obiceiurilor şi a tacticilor pe care le utilizau, s'a îmbogăţit. Specialiştii de azi afirmă că nici Turanicii n'au fost atât de îngrozitori şi nici Slavii atât de blânzi, pe cât erau apreciaţi în timpul lui Xenopol. Dar toţi cuceritorii migratori aveau nevoie de băştinaşi, de bunurile lor (în special alimente), de munca lor, de bărbaţi pentru oaste, de femei. Jaful se făcea, dar cu metodă: birul, în cote-părţi, era extrem de apăsător; li se lăsa totuşi celor spoliaţi suficient pentru a supravieţui şi produce. Si după convieţuirea câtorva generaţii, raporturile dintre stăpâni şi supuşi se schimbau şi veneticii se topeau în masa băştinaşilor, care îi absorbeau. Exemplele Slav şi Pecenego-cuman sunt prea concludente spre a mai insista.

Deşi abordată de mulţi, începând încă din sec.XI de bizantinul Katakalon Kekaumenos, tripla problemă indisolubilă a etnogenezei, glotogenezei şi continuităţii nu şi-a aflat încă soluţia cuvenită.

S'a insistat numai asupra argumentelor istorice, arheologice şi lingvistice (inclusiv toponimia şi atroponimia).

Condiţiile bilingvismului, ca etapă obligatorie în schimbarea identităţii etnice, n'au fost examinate decât teoretic: nu s'au propus nici scenarii, nici modele sociologice şi matematice.

Nici măcar depistarea antropologică a caracterelor cu transmisie genetică dominantă nu s'a realizat pe eşantioane semnificative, precum analiza grupelor sanguine, analiza tipologic-endocrină şi, mai cu seamă, a unor caractere de rasă. Să ne explicăm: indivizii xantodermi (de rasă galbenă) au anumite caractere tipice, proprii numai lor. Si ne referim doar la pata mongolă şi la tipul de cerumen uscat. Acestea nu apar la leucodermi (albi), deci nici la indoeuropeni (traco-daci, latini, germanici, slavi), dacă nu sunt metisaţi sau asiatici. Ele vor apărea însă, în proporţii inferioare mongoloizilor, când există metisaj, fiindcă se transmit în fondul genetic (gene pool) al populaţiei metisate. Am întâlnit în cercetările noastre de teren din Tara Loviştei prezenţa acestor caractere în proporţii apreciabile. Ele trebue să apară pretutindeni în masa românească, acolo unde autohtonii i-au asimilat pe turanici. Ori etniile turanice migratoare -huni, avari, bulgari, unguri, pecenegi, uzi, cumani, tătari- au străbătut spaţiul carpato-dunărean timp de secole lungi; o parte din ei au rămas, s'au sedentarizat, au fost asimilaţi şi au dispărut, cu unele excepţii atât de pe scena istoriei româneşti, cât şi a celei europene.

Unde sunt aceste cercetări?

S'au încercat studii estimatve complexe ale populaţiilor din perioadele pre-etnogenetică, etnogenetică şi post-etnogenetică?

Pentru a da un răspuns valabil şi la nivelul ştiinţei contemporane (deşi cuvântul etnogeneză lipseşte, de obicei, din dicţionare, cel puţin în Franţa), numeroase goluri anacronice se cer desfiinţate.

Să întrerupem aici aceste consideraţii prilejuite de răsfoirea operei marelui precursor, care a fost A.D.Xenopol, şi să gândim: Oare nu este păcat, cu un act de naştere ca al nostru dăltuit în alba Columnă a lui Traian în Cetatea Eternă, să nu putem arăta oricui şi o carte grea cât o comoară, pecetluită cu toate hrisoavele nobleţei noastre, în care să scriem cine suntem, de unde suntem şi care ne sunt stăpânirile din veac ? □

HYPERION

Centrul de promovare a cărţii româneşti

CAIETELE INOROGULUI

(de vorbă cu L.M.Arcade)

D. BACU: De foarte multă vreme au loc periodic - de cinci, şase ori pe an- în casa d-tale dela Neuilly întâlniri literare botezate uzual "cenaclu", la care numeroşi scriitori români şi-au citit înainte de publicare texte remarcabile. Este, dacă nu mă înşel, cazul operelor atât de marcante ale lui Mircea Eliade Pe strada Mântuleasă şi In curte la Dionis. Când au început şedinţele?

L. M. ARCADE: In Mai 1963.

D. BACU: Frecventez cenaclul dela Neuilly -pe care ştiu că preferi să-l numeşti al Caietelor Inorogului, după numele editurii- dela începutul anului 1964. L-am cunoscut aşa dar puţine luni după înfiinţare. Soşit recent la Paris îmi admintesc bucuria pe care am resimţit-o descoperind ceva mai de preţ în ochii mei decât calitatea lecturilor şi a discuţiilor: coeziunea scriitorilor români dela Paris şi chiar din alte părţi.

L. M. ARCADE: E adevărat. Distanţa nu ne despărţea. Mihai NICULESCU venea când putea dela Londra şi câtiva ani mai târziu Horia STAMATU dela Freiburg. Simţeam alături de noi pe cei de foarte departe citindu-le în Franţa textele pe care ni le trimiteau: Mira SIMIAN şi Stefan BACIU din Hawaii, Grigore CUGLER dela Lima, Alexandru CIORANESCU din Canare...

D. BACU: Cum îţi explici această spontană şi destul de unanimă manifestare de solidaritate?

L. M. ARCADE: Nu prea erau dezbinări printre scriitorii şi intelectualii exilului în epoca 1960-1970. Domina mai degrabă o tendinţă de apropiere. Iată dece, cred eu, cenaclul s'a constituit, oarecum "dela sine", în tot cazul fără mare efort de organizare.

D. BACU: Vremurile s'au schimbat, totuşi cenaclul continuă. Şi continuă de mai bine de 20 de ani, deosebindu-se cel puţin prin longevitate de alte iniţiative culturale româneşti. Cum ţi-o explici?

L M. ARCADE: Spunând "vremurile s'au schimbat", pui problema mai largă a ceea ce se numeşte prea adesea exilul divizat sau chiar inexistent al zilelor noastre. Vremurile s'au schimbat întradevăr, dar să vedem în ce măsură. In cele vreo trei decenii care au urmat războiului,ne număram cu zecile -hai să spun o sută-,cei militanţi ai condeiului de dincolo de hotarele ţării. Aparţineam aproximativ aceleaşi generaţii. In ciuda împrăştierii geografice ne cunoşteam unii pe alţii aproape ca elevii aceleaşi clase de liceu, ştiindu-ne nu numai cărţile editate ci chiar ultimul articol şi ultimul poem. Participam toţi, simultan, la reviste diferite cum au fost Luceafărul, Caietele de Dor, Fiinţa Românească, Revista Scriitorilor Români, Prodromos şi la manifestări culturale dela Paris sau Roma, acelea ale Centrului de Cercetări sau ale Societăţii Academice. Vorbeam de o tendinţă de apropiere. Calificativul e insuficient. Primul exil a beneficiat pe plan cultural de un climat de adevărată şi frumoasă colegialitate. Fireşte astăzi e altfel. Dar cum n'ar fi altfel? De zece, cincisprezece ani, se întâlnesc în diasporă sute de scriitori şi multe mii de intelectuali de vârste şi formaţii diferite. Rezultă, printre altele, fatale divergenţe în acest context pe care-l socotesc un nou exil în plin proces de constituire.

D. BACU: Gândeşti, dacă te înţeleg, că oamenii de cultură vor izbuti să reactualizeze, când se vor cunoaşte mai bine, o solidaritate comparabilă cu cea de altădată?

L. M. ARCADE: Alta desigur, mai puţin "familiară" -ca să spun aşa- fiindcă numeric vorbind la o altă scară. Totuşi, pe întinderea ţărilor şi a continentelor, o coeziune care va permite o eficienţă globală mai ridicată.

D. BACU: Nu păcătuieşti printr'un exces de optimism?

L. M. ARCADE: Nu cred. Profunda mea convingere este că sub presiunea actualei istorii, Românul nu poate rămâne Român nici în ţară nici în Australia decât în starea de exilat, spre deosebire de pildă de omul sovietic care oricât şi-ar critica regimul nu se simte de cele mai multe ori întru nimica "străin în ţara lui", aşa cum a arătat-o cu multă pătrundere Zinoviev. Deznaţionalizare masivă în decurs de o generaţie sau două? Ar fi împotriva firii. Chiar cei ce au decis să devină grabnic Francezi, Germani sau Englezi, rămân de voie de nevoie Români, timp îndelungat, adică cu precădere cetăţenii ageograficului exil.

D. BACU: Exilaţi latenţi...

L. M. ARCADE: Da, exilaţi potenţiali cum ar spune St. LUPASCU. Insă cei mai mulţi îşi declină fără căutări şi ezitări adevărata lor identitate: aceea de exilaţi români pur şi simplu. Mi se pare foarte evident. Când e multă gălăgie în biserică -aşa cum sunt de o vreme multe disensiuni în diasporă-se poate spune că nu e bine. Dar un lucru nu se poate spune: că biserica stă goală.

D. BACU: Crezi aşadar cu putere în vitalitatea exilului?

L. M. ARCADE: Da, în constantele care i-au asigurat continuitatea şi-i vor permite regenerarea. Aceleaşi care explică bilanţul celor 20 de ani de activitate a Cenaclului Caietele Inorogului. Răspund abia acuma întrebării iniţiale pe care mi-ai pus-o . Iartă-mi parantezele poate prea lungi.

D. BACU: Nu ţi-aş reproşa comentariile care m'au interesat, ci insuficienţa răspunsului.

L. M. ARCADE: Dacă faci aluzie la ceea ce numeai "longevitate" o să remarc că sunt şi alte pilde de constanţă a efortului şi chiar mai palpabile decât succesul de durată al Cenaclului. Pentru a mă limita numai la parizieni, Ioan CUSA şi-ţi asociez numele la câte a înfăptuit-a tipărit cărţi româneşti de îndată ce i-au permis-o mijloacele până când ne-a părăsit. Dela "Caietele de Dor", de acuma mai bine de 30 de ani, şi până la Ethos şi Limite, Virgil IERUNCA a animat, redactat şi scris în largă măsură, alături de Monica LOVINESCU, cu o neostenită tenacitate, periodice care vor rămâne în istoria literaturii române. In ce priveşte manifestările comparabile, cenaclul Apoziţia dela Munchen se întruneşte aproape lunar de multă vreme şi publică o revistă de calitate, deşi nu beneficiază de avantajul geografic al Parisului unde locuiesc şi pe unde trec foarte mulţi scriitori români. Astea fiind spuse, nu vreau să fiu modest. Bine, pe lângă motivul numărul unu, pe lângă efortul de a rămâne locul de întâlnire al scriitorilor exilaţi români, exilaţi în sensul cel mai larg dar şi cel mai curat al cuvântului, Cenaclul Caietelor Inorogului a izbutit să ajungă la vârsta de 20 de ani fiindcă s'a străduit să caute şi să stimuleze, să favorizeze întru publicare şi să publice texte de adevărată valoare literară. Să favorizeze: ce texte de adevărată valoare literară. Să favorizeze: aproape jumătate dintre cele citite la cele 128 de şedinţe au fost imprimate de editori exigenţi de cărţi şi reviste. Să publice: cele cinci volume tipărite de editura cu acelaşi nume.

D. BACU: Fiindcă s'a străduit să rămână fidel cooperării, atitudinii de strânsă comunitate a primului exil, asta vrei să spui?

L. M. ARCADE: Exact. Modificându-şi activitatea numai întrucât a crezut-o necesar în cadrul noului exil. Dar nicidecum alterându-şi identitatea de exilat.

D. BACU: HYPERION, căruia ştiu cât i-ai consacrat, observă aceeaşi ţinută?

L. M. ARCADE: I-au consacrat mult şi alţii: alături de Aurelio RAUTA, Horia STAMATU, Basarab NICOLESCU, Cicerone POGHIRC, Matei CAZACU şi nu numai ei. HYPERION e altceva decât un cenaclu şi o editură. Totuşi ai dreptate, se poate face o apropiere destul de esenţială: aceeaşi preferinţă pentru cooperare, aceeaşi grijă de a ţine seama -hotărând acţiunea- de nevoile prioritare ale întregului exil. De ce un cenaclu, de ce nu o revistă?... întrebau, unii, în 1963.

Ar fi fost pe atunci a patra sau a cincea şi astăzi a treia sau a patra pentru a nu ţine seama decât de revistele literare de largă audienţă. Ar fi fost poate util. Dar consider încă şi mai util un cenaclu, o manifestare singură în felul ei la Paris, care implică, repet, un anume grad de colaborare cu toate revistele, o colaborare, e adevărat, indirectă şi adesea neştiută. De ce nu o revistă sau o nouă editură?.. s'au întrebat alţii în 1980,când a fost conceput HYPERION. Fiindcă în acest deceniu al riscului de dispersiune, e mai mare urgenţa unei acţiuni globale şi unitare chiar dacă prezintă mai mult un aspect practic decât unul spectacular, chiar dacă nu poate da decât roade limitate.

D. BACU: Profit de ocazie ca să te întreb cum judeci rezultatele obţinute de HYPERION după o activitate de aproape doi ani?

L.M. ARCADE: Le-a expus Basarab NICOLESCU, preşedintele asociaţiei, în Cuvântul Românesc din Octombrie. In ce mă priveşte subliniez sporul de tipăriri şi retipăriri. Printre alte noutăţi, Buletinul 3 anunţă POESIA ROMANEASCA NOUA, o ediţie revăzută şi considerabil lărgită de Vintilă HORIA, tomul IV, atât de aşteptat, al revistei ETHOS, două cărţi inedite ale lui Pamfil SEICARU.

D. BACU: Si despre cartea dumitale "REVOLUTIE CULTURALA" nu spui nimica?

L. M. ARCADE: Despre cartea asta vor vorbi, poate, alţii.

D.BACU

UN DAR

Societatea Academică Română-secţia Italia, ne-a oferit gratuit (omagiio) câteva serii de tomuri din:

- Prodigioasa colecţie ACTA şi din
- REVISTA SCRIITORILOR ROMÂNI.

Inţelegem să distribuim gratuit 1 - 3 volume diferite ale acestor publicaţii de o deosebită valoare, celor care ne vor adresa comenzi de cărţi româneşti şi ni-le vor cere prin scris. Destinatarul nu va avea de suportat decât costul expedierii poştale.

Ne lipsesc câteva dintre tomurile ACTA (un total de 25 apărute din 1958 până astăzi) şi câteva numere din REVISTA SCRIITORILOR ROMÂNI (19 numere apărute din 1962 până în 1982).

REVISTA SCRIITORILOR ROMÂNI-aproximativ 200 de pg. fiecare număr-reuneşte texte literare semnate de -a lungul anilor, de cei mai importanţi scriitori ai exilului.

ACTA, colecţie ştiinţifică -tomuri de dimensiuni variabile de 200 până la 700 de pagini - interesează în deosebi pe cercetătorul poliglot,fiind scrisă de savanţi români şi străini în limbile română, franceză, italiană şi germană.

Cititorul va găsi informaţii complementare în Buletinul 3 al asociaţiei noastre.

BULETINUL 3

ASTĂZI SUB TIPAR,
VA FI EXPEDIAT GRATUIT:

-CELOR CARE NI-L CERE:
-CELOR CARE NE-AU ADRESAT COMENZI SAU NE-AU CERUT UNUL DIN BULETINELE PRECEDENTE.

HYPERION
4 R, DU GEN.H.BERTIER
92.200 NEUILLY S/ SEINE
FRANCE

(1) Doresc să primesc buletinul asociaţiei D-voastră în vederea achiziţiei: ☐ ocazionale ☐ periodice a cărţilor româneşti care m'ar interesa.

(2) Prefer lucrările: ☐ literare ☐ istorice ☐ ştiinţifice

(3) Texte româneşti inedite putând interesa pe editori ☐ îmi sunt cunoscute ☐ nu-mi sunt cunoscute

NUMELE.. SEMNATURA:

ADRESA..

ACESTE DOUĂ PAGINI, OFERITE GENEROS DE "CUVÂNTUL ROMÂNESC", APAR SUB ÎNGRIJIREA ŞI RESPONSABILITATEA ASOCIAŢIEI "HYPERION"

EVANGHELIA EXILULUI (Noembrie 1983)

IMOBILISM SAU DĂRUIRE TOTALĂ?

Sergiu GROSSU

Viaţa noastră se aseamănă cu o călătorie sau cu o pribegie. Ap. Pavel ne aminteşte de cei care au murit în credinţă, "mărturisind că sunt străini şi călători pe pământ" (Evrei, 11. 13). La fel scrie şi Ap. Petru, în prima sa epistolă, cerând creştinilor de odinioară să se poarte "cu frică în timpul pribegiei" lor.

In această "călătorie" sau "pribegie", noi nu avem un comportament identic în ce priveşte manifestarea spirituală. Cu alte cuvinte, nu drumuim animaţi de aceleaşi idealuri şi nu tânjim -în special noi, Românii din exil, care am cunoscut, în ţară, bezna materialismului ateu şi văgăunile urii comuniste- spre aceleaşi luminoase şi binecuvântate piscuri, preferând dinamismul, pe care ni-l recomandă Evanghelia, confuzia morală sau imobilismul comodităţii.

Pericopele evanghelice ale lunii ne reveleaază existenţa tipologică a două profiluri sufleteşti pozitive (femeia cu scurgere de sânge şi samariteanul milostiv) şi, în ultimile duminici, a altor două profiluri, de astă dată negative (bogatul căruia i-a rodit ţarina şi tânărul bogat). Să vedem, în lumina Cuvântului lui Dumnezeu, în ce măsură ne putem descoperi pe noi înşine, analizându-le complexitatea trăirii şi coeficientul evoluţiei (sau involuţiei) lor duhovniceşti.

Evanghelistul Luca ne descrie cazul unei femei care "de doisprezece ani avea o scurgere de sânge", cheltuindu-şi toată averea cu diferiţi doctori, "fără s'o fi putut vindeca vreunul" (Luca, 8. 43-48). Deşi grav bolnavă (pentrucă, în viziunea vechi - testamentară, sângele înseamnă "viaţă"), ea nu s'a lăsat pradă disperării, ci L-a căutat pe Isus, s'a apropiat de El şi s'a atins de poala hainei Lui, ca să i se oprească "scurgerea".

Instrăinarea de Dumnezeu aduce pe om la o stare jalnică de boală. Departe de Isus, ni se scurge viaţa sufletului, nu mai avem nicio vlagă spirituală, pierim pe dinăuntru. Numai atunci când simţim nevoia prezenţei Mântuitorului şi ne apropiem de El cu toate păcatele noastre, cu toate trădările şi apostaziile ce colcăie în noi, cu toată "scurgerea de sânge" ce ne împuţinează şi ne întinăloşeşte, sufletul îşi recapătă aripele amputate şi vigoarea unei trăiri împrospeţite de Duhul Sfânt, în vederea unui itinerar de viaţă nouă, cu noi şi impresionante dimensiuni umanitare.

Dela egoismul ce ne domină, până ieri, pretinsa noastră existenţă de oameni de cultură sau de vedete politice, trăind exclusiv sub impulsul unor interese meschine sau sub fascinaţia ambiţiilor degradante şi-a autosatisfacţiilor momentului, iată-ne ajunşi pe treapta unui creştinism autentic, exemplificat în persoana "Samariteanului milostiv", când nu mai trecem "înainte pe alături", întocmai preotului şi levitului din Evanghelie, ci ne confundăm cu durerile mari ale umanităţii; când nu mai privim cu indiferenţă la suferinţele aproapelui nostru, ci ne identificăm cu mâhnirea lui, cu desnădejdea sau îndoiala lui, cu poverile sale materiale sau sufleteşti; când practicăm "iubirea de oameni", gata oricând să ne oprim lângă toţi cei "căzuţi între tâlhari", dezbrăcaţi, jefuţi şi bătuţi zdravăn de întocmirile nedrepte ale unei societăţi pseudocreştine. Să ne oprim, din milă, şi să-i ajutăm, din iubire, într'o generoasă revărsare afectivă. Aşa cum citim că a procedat omul milei şi al iubirii desăvârşite: "S'a apropiat de i-a legat rănile, şi-a turnat peste ele untdelemn şi vin; apoi l-a pus pe dobitocul lui, l-a dus la un han şi a îngrijit de el" (Luca, 10. 34).

***

Să trecem, în continuare, la exemplele negative, începând cu bogatul căruia i-a rodit ţarina. El reprezintă categoria de "cetăţeni onorabili, înstăriţi" care, din păcate, au sufletul deformat şi inima împărţită. Ap. Pavel ne îndeamnă: "Gândiţi-vă la lucrurile de sus, nu la cele de pe pământ", iar "bogatul în ţarini" se gândesc în sinea lor şi zic: "Ce voi face ?... Imi voi strica grânarele şi voi zidi altele; acolo voi strânge toate roadele şi toate bunătăţile mele; şi voi zice sufletului meu: Suflete, ai multe bunătăţi pentru mulţi ani; odihneşte-te, mănâncă, bea şi veseleşte-te !" (Luca, 12, 17-19).

Insă viaţa omului nu se reduce numai la hrană, îmbrăcăminte şi huzur material, aşa cum înţeleg foarte mulţi dintre Românii aciuiţi în Occident. Poate, oare, acest îndemn satanic "odihneşte-te, mănâncă, bea şi veseleşte-te !" să ne facă fericiţi?

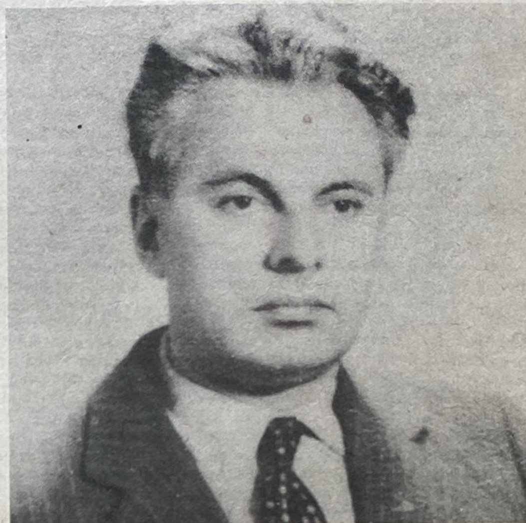
Sufletul omenesc nu-şi va găsi odihna decât în Isus Hristos, divinul alinător al tuturor împovăraţilor cu "ţarini" lăuntrice: "Veniţi la Mine, şi Eu vă voi da odihnă !" Mâncarea şi băutura, după care ar trebui să alergăm, este cea din Cântarea Cântărilor: "Mâncaţi, prieteni, beţi şi îmbătaţi-vă de dragoste !" De aceea dragostea sfântă şi curată care, după formula paulinică, "vine dintr'o inimă curată, dintr'un cuget bun şi dintr'o credinţă neprefăcută" (1 Timotei, 1.5), şi-al cărei resort invizibil ne împinge să ne învingem egoismul natural, să participăm la toate frământările social-politice din jurul nostru, să nu ignorăm problemele acute ale pribegiei noastre vremelnice, şi să ne doară rănile patriei încă înrobite, luptând pentru izbăvirea ei, şi aşteptând ceruri noi şi un pământ nou românesc.

Pentru ca să fim destoinici de această treaptă, la care ne invită Evanghelia, este indispensabilă descotorosirea de omul nostru cel vechi, de vinderea bogăţiilor negative pe care le cocoloseşte păcatul în noi. "Vinde tot ce ai... " se adresează Domnul fiecărui suflet de Român, împrăştiat de vântul vitregiei istorice în cele patru colţuri ale pământului, aşa cum a făcut-o şi cu tânărul bogat, despre care ne vorbeşte evanghelistul Luca: "Iţi mai lipseşte un lucru: vinde tot ce ai, împarte la săraci, şi vei avea o comoară în ceruri. Apoi vino şi urmează-Mă" (Luca, 18.22).

Să vindem tot ce e rău şi putregăit în noi: toate ambiţiile noastre meschine, taote zăcămintele de indiferenţă şi de superficialitate care ne subminează libertatea dăruirii în afară, toate abaterile şi fărădelegile care ne înrobesc, sluţindu-ne interioritatea. Ca să devenim fâpturi noi, cu o inimă nouă şi o minte nouă, mereu disponibili şi gata de jertfă. Ca să-L putem urma pe Isus, ca martori luminoşi ai răstignirii neamului şi-ai învierii sale apropiate... □

EMIL POPA

In ziua de 27 Iunie 1983 şi-a încheiat viaţa pământească, în Buenos Aires, Argentina, fratele de exil şi de idealuri Emil Popa. In analele exilului va rămâne ca un Român de frunte pentru simplul fapt că încă din anii de studenţie s'a identificat cu idealurile naţionale ale generaţiei din care a făcut parte, a unei Românii "ca soarele sfânt de pe cer", şi acolo a rămas fixat în chip activ până la ultima lui suflare.

Când vedem de unde şi din cine se trage, o atare ţinută nu este nimic altceva decât continuarea unui fir.

S'a născut la 11 Aprilie 1911 în comuna moţească Bologa, ca fiu al neînfricatului luptător ardelean Preotul Septimiu Sever Popa şi al Valeriei Pop, amândoi neam de neam de preoţi dârji, în lupta pentru libertate contra stăpânirii maghiare.

După terminarea liceului, Emil Popa se înscrie la Facultatea de drept dela Universitatea din Cluj unde pe lângă studiu ajunge a se afirma în cadrul de conducere al Centrului Studenţesc din acest oraş.

Absolvind Facultatea de drept cu o teză de doctorat din dreptul internaţional, se dedică luptei politice de factură naţionalistă şi carierei de avocat.

Viaţa-i din Clujul iubit, stăpânită în principal de lupta pentru crezul idealurilor însuşite şi deci mai puţin de linişte şi de bine, a luat în chip neaşteptat un sfârşit. Vine cedarea Ardealului de Nord din 1940 şi Emil Popa părăseşte plângând Clujul cu ultimul tren, după ce în chip voluntar a ajutat din toate puterile la ce s'a mai putut evacua.

Ajuns în Bucureşti, îi iese în cale un mare succes. Nu întâmplător. Din considerente faţă de personalitatea lui armonioasă impregnată de demnitatea moţului şi deci plină de respect, e numit Prefect de Ilfov, în guvernarea Naţional-legionară.

După căderea acestui guvern, destinul îl poartă pe unde nu s'a putut gândi. Intr'un lagăr de muncă dela Rostock din Germania iar de aici în faimosul şi detestatul lagăr de concentrare Buchenwald, ceea ce a corespuns cu anii de război. După război a poposit pentru câtva timp în Italia unde şi-a câştigat existenţa lucrând manual. De aici, în 1948, a plecat în Argentina la Buenos Aires, unde după ani de viaţă râvăşită şi grea, a ajuns în sfârşit la o viaţă mai normală ajutat şi de norocul unei bune şanse: a fost angajat de guvern ca jurist străin pentrul legislaţie comparată şi nu după mult timp a fost numit ca asesor la Preşedinţia Republicii unde rămâne până se pensionează, având în resort probleme de asigurări sociale şi de imigrări.

Născut şi crescut într'o atmosferă de religiozitate şi cultură, Emil Popa a iniţiat şi realizat înfiinţarea unei parohii româneşti în Buenos Aires, servită de preotul greco-catolic Ion Dan. A mai înfiinţat şi un ziar, numit România, care a avut o viaţă scurtă.

Moartea lui Emil Popa, a fost precedată de o suferinţă destul de lungă. Deşi anii din Argentina intr'un fel i-au fost buni, a dorit totuşi ca să fie înmormântat într'un loc mai aproape de ţară. Locul ales a fost Madridul, unde a fost înmormântat în ziua de 11 Iulie 1983, lângă Vasile Iaşinschi, un om pe care l-a iubit şi stimat nespus de mult, şi lângă alţi camarazi.

Dând expresie sentimentelor noastre de compasiune îndureratei sale soţii Tiana, deplângem moartea lui Emil Popa şi-l vom păstra prezent în sufletele noastre. □

DECES

Dumitru (Titi) Teodorescu, doctor în economie şi profesor universitar la Universitatea din orasul de reşedinţă Youngstown, Ohio, U.S.A., a încetat din viaţă în ziua de 29 Septembrie a.c., subit din cauza unui infract, la vârsta de 77 de ani. Inmormântarea a avut loc în ziua de 3 Octombrie, slujba înmormântării fiind săvârşită de Arhim. Roman Braga şi de preoţii Remus Grama şi Richard Grabowski. In urma răposatului au rămas îndurerate soţia Silvia şi două fiice.

Senatorul American Henry Jackson a încetat din viaţă

A încetat din viaţă la vârsta de 70 de ani senatorul American Henry Jackson, autor al amendamentului "Jackson-Vanik", care a făcut posibilă reintregirea a numeroase familii de refugiaţi între care foarte mulţi Români. Era un om blajin şi înţelegător, care prin consiliera sa specială Catherine Hill a ajutat numeroşi Români, alinându-le durerea de familii despărţite. Deşi democrat cu vederi uneori liberale, fostul candidat prezidenţial a primit mai multe delegaţii de refugiaţi români pe care i-a ascultat cu interes şi compasiune. Refugiaţii români pierd astfel un prieten şi o mare speranţă mai ales în spinoasa problemă a reîntregirii familiilor.

(ND)

FARA ARMÂNEASCA

STRĂPĂPÂNILLI ARMÂÑILOR

Nu-i lucru ti ciudisiri că dhascallii greţ, învitaţ şi alţ niţi unoară, că him greţ. Lucrul easti lişor tri aducheari, ma să stăm niheam şi s'videm ţi ar dată greţilli fără agiutorlu armâ-namillei.

Revoluţia dila 1821, fără armâni, nu si ştia maca avea vârnă avdzătă. Muşatile fustaneli cu cari se-alavdă greţilli şi tută pirifana lor ascheri, dila armâni li loară. Imnul a lor di livindeaţă lă fu scris di armânlu Riga di Veleştin, poeziile di bana picurarlor tut di un armân fură scrisi. Ma s'mutrim cama ahânda, tu chiruta istorie, marili Alexandru Machedon, nu avea chicută di sândzi grec tu vinili a lui, ma tinisiţilli di greţ, torară lu-anvârligară cu numa lor.

Nu u avem tru minti ca s'nă-ancăcem cu greţilli că nu di'ncăceari şi dit zboară uruti da lunina. Totna va s'c s'căftăm s'audţem probi la aţeali ţi li zburăm şi li scrim, că maş aşi iase driptatea tu padi.

Invitaţlu N.P. Vaidomir, scrisi un documentat studiu tră Originea tracz a Machedonilor preromani. Tu aist studiu, si spuni că Machedonilli şi greţilli nu aveau ţiva deadun.

Ma s'căftăm religia, mitologhia, literatura şi adeţli la Machedoni şi Greţ, di cari aiştilli fac mărturiă ti "elinismu ali Machidoniei", va s'videm că eali nu au ţiva deadun, maşi puţâni lucri ţi li'mprumutară un di la alant.

Ma ninti, Traţilli machedoni, lli-aputrisiră pi Greţ, tu religie, muzică, poezie, lucrarea grilor, tu polim şi la apşrarea politiilor, tri sibepea că atunţea când viniră greţilli pi locurili iu se-află azâ, ireau cu mult armaşi ma nipoi dicât Traţilli. Pi aişti greţilli lli-ancllimau "Traţilli civilizaţ' (Traţilli ţi bănau du Machedunia dit Dare, tu regiunea Pieria, aştirată namisa di Munţilli Pieri, Olimp şi Marea Egee).

Cama amănat pit sec. V-IV ninti di Hristolu, când Greţilli adrară ună cultură ma'naltă aistă s'vidzu nu maş tu Machidunià, ma tu 'ntreaga Peninsulă Balcanică până napărti tu Italia, Africa şi Asia.

Di Machedonilli preromani, maş aţelli cu aveari ma multă cunuşteau limba greacă, alanţ di'nghios îşi zburau limba lor.

După cum videm îmrumutarea di la un la alant nu poati s'nă facă s'pistipsim că elli s'trădzeau dit idhia rădzătină.

Nu putem si-lli făţem greţ pi machedoni maş pi sibepea că şi-aundzeau tu nândauă adeţ cu greţilli tu religiă, şi cultură, cum nu putem si-llli făţem traţ pi greţ, pi sibebea că elli loară di la traţ multi lucri di cultură şi civilizaţie.

Tu Machidunià se-află toponomiă veaclliă di rădzatină traca, ţi nu easti ninga căftată cum lipseaşti. Aistă toponomiă dinisi ti mărturia că aclo bănară traţilli şi elli nu zburau limba greacă. Numi di munţ, di api şi di păzări au rădzătini traţi. Până tora vârnu nu putu s'aspună di iu vin numili di munţ ca: Pind, Pieri, Rodope şi Hemus, ma si ştie că nu sunt numi griţeşti. "Marea enciclopedie greacă" nu poate s'da văr răspuns ti numili Pind. Ti numili Hemus, dzăţi că vini di la Aimos, rege a traţilor, ş'ti Rodope dzăţi că vini di la Rodope, hillia regelui Aimos ali Trachii.

Numili a munţlor Pieri, ţi s'află namisa di Sărună şi Cojani, aduţi aminti di Pieri, ună fară di traţ ţi bănau tu aişti munţ.

Idhia lucru easti şi cu numili a marilor ape: Anus, Aliacmon, Axius Erigon, Strimon, Argetas şi Ebrul. Niţi ună di aesti numi nu easti di rădzătină greacă.

Mult ma ciudisiti nă si spar di t studiul al Vaidomir, numili a nândauă hori şi păzări ţi s'păstrează şi azâ şi cari vin 'ndreptu di la traţ. Easti zborlu di Veria, Seres, Xanti, Pella, Pidna ţi nu şi-alăcsiră numa până tora.

Veria, easti amintită prota oară tu sec. V ninti di Hr. ca păzare tu provincia tracă Ematia. După tuti căti si ştiu, numa vini 'dreptu di la traţ, ti sibepea că "proţilli oamini ţi bănară Veria ierau Frigi, ună dămară a traţlor". Azâ, Veria easti ună păzari iu băneadză ma mulţ armânillii cu pistipsită armânească ţi nu se-află tu multi alti părţi.

Seres, se-află tu istorie dit sec. V n.Hr. ca centru a farăllei traţe a Sirilor ică a Siropeonior. Numili ari rădzătina tracă Ser-(sara) ţi s'traduţi "apă" şi "curare di apă". Azâ băneadză Serea ninga mulţ armâni.

Xaniti, tu antichitati irea ună păzare a tribului trac a Xantilor. Lli-arămasi di la traţ bitisita (sufixul) tracăti.

Pella, capitala Macedoniei sub regele Arhelau (413-399). Sub romani se-adără colonie romană, aşa că lumea ţi băna aoa nu putea s'hibă greacă.

Filippi, easti veacllea păzare tracă Criniide. Numa îlli fu alăcsită după ţi fu amintat di Filip al II-lea la 358 n.Hr. La anlu 46, după ţi tricură 106 ani di când fu amintat di români, Filippi easti anălţat la rangul di colonie romană, ţi nă da 'ndreptlu s'pistipisim că ş'tu aistă păzare, bănau ma mulţ traţ. Idhia lucru cu rădzătina tracă easti şi cu veacllea păzare Pidna.

După sufixele-donia şi -don, putem s'aflăm şi numa tracă a multor toponomii: Machedonia, Migdonia, Edonia, Calcedonia, Sarpidonia ca şi numa şi paranuma di oamini (onomastică) Macedo, Edon, Laomedon, Sarpidon, etc. Tipu antropologic a armânilor nu-şi aundzeaşti iuva cu tipul antropologic a greţlor (Vedz studiul al V. Tega dit Cuvântul Românesc) a şi-aundzeaşti cu tipul a Românilor di iţido.

Macă va s'admitem că vecllii machedoni irea greţ-şi Armânilli di azâ urmaşilli a lor, armânilli lipseau fără di altă s'păstreadză tipul antropologic grec, că aşiţe cum dzăc aţelli ţi ţăn aistă teorie, pistipsiţilli greţ veclli dit Machidunià, macă s'adrară armâni, vrea si-ă cheară maş limba nu şi săndzili. Ori macă nu-şi chirură săndzili elli nu puteau si-şi cheară niţi aundzita cari lipasea s'armănăă grec.

Giudicata 'nviţatlui Vaidomir, eaasti că traţilli şi nu greţilli bănară tu Machidunià şi armânilli di azâ sunt dipunătorilli di săndzi şi di limbă dit amisticarea traţlor machedoni cu romanillli. □

Din folclorul armânesc

NOI ARMÂÑILLI

Tut ma stau ş'mi minduesc,
rău di lăcrăni sălăghesc;
minduesc l'anoastră stare,
c'agiumsim pi hală mare;
tut dipaua, di -aclo ma s'mină,
noi, Armâni, pângăni n'avină.

- Cari eşti fapt di dada-Armână,
llia-ţ tufechea ta'ntru mână -
ca s'ţă aperi dulţea limbă,
ţi vor ehţârlii s'ţu-u-asingă,
vruta-ţi limbă ş'buna-ţi numă,
ţi duşmanilli vor s'ţ-u zgrumă!

In churuşi, lăi fârşeroate?
Ieşi pi dzeană s'dai nă boaţe...
Fârşeroţi, voi gioni nă etă
-ţi u vreţ namuzea, şcretă?
Iu chirult ficiorlli-a mei,
Domni pi munţi cu piştirei?
Ia loaţ armili'ntru mâni,
s'lli-aghunim duşmanilli câni!

Literatura populară armână

MULLEAREA CU TREI FICIORI ŞI EMBURLU

Era nă oară, ţe nu ş'era, cari s'nu era - nu se-aspunea.

Era nă oară nă mărată mulleare orafină, ţe-avea trei ficiori. Ahât oarfină era, că nu-avea cu ţe s'lli hrănească ficiorilli.

Nă dzuă, un embru tricu pre-acolo şi strigă:

- Cari are ficior tră calfă?

Mullearea fucăroane işi la poartă şi-lli gri:

- A, vre om, tine caftţ ficiori?

- Io!

- Si-ţ dau ficiorlu a meu, îl lliai?

- Că-ţe s'nu-l lleau!

Si-l deade ficiorlu aţel marle, şi-şi lo groşlli mullearea.

Embrulu, ma-l lor, vru s'lu-alină pri muntili cu dhimandzi.

Pri aestu munte, vârnu nu putea să se-alină. Cum s'facă şi cu s'adară emburlu, s'lu-alină ficiorlu? Acaţă di-l coase tu nă cheale, ş'lu-arucă tu cuprii. Aoa s'adunară corghilli şi ornili, ş'tradze un, tradze-alantu, îl mutară pri muntili cu dhiamandzî. Ficiorlu, după ţe arupsiră corghilli cheale, işi dit ea şi s'băgă s'adună dhiamandzî. Atumţea îlli gri emburlu:

- Ficior-ficior, arucă-ni dhiamandzî!

Si ficiorlu umplu un sac mare-mare, şi-lli lu arucuti.

- Tora, cânilli s'tragă di tine, more ficior marat îlli feaţe emburlu. Stăi aţia până s'mori di foame!

Işi lo saclu emburlu - şi-ş mutri lucrulu.

A doaua-dzâ, embrulu iară alăga prit hoară şi striga:

- Cari are ficior tră calfă? Cari are ficior tră calfă?

Tot mullearea aţea oarfina iase nipoi şi-lli dzăţe că năsă are.

Emburlu îlli lo ficiorlu al doilea şi-lli feaţe c'a protlui. Si diznou s'băgă pre-alăgare, şi cât agiumse tu hoara ali mulleare oarfână, aestă işi ninga nă oară şi-lli deade ş'niclu ficior ţe avea, cu inima ca frâmtă-că s'disparţă di năs, ma ţe dzâţea ea: di-iu s'moară la mine di foame, ma ghine să s'mină ma'nclo, s'dişcllidă. Acşi şi-l deade.

Emburlu feaţe tut acşi ş'cu aestu niclu, cum feaţe cu ma mărlli, maşi că nicăzlu- cum agiumse pri muntile cu dhiamandzî, el, tu loc di dhiamandzâ lli-arucă cheţtră a iştui. S'lli-arucă, lli-arucă -p până ţe-l vătămă!

Apoia, alăgă ficiorlu tut muntile şi tu ună mardzine îşi află ş'fraţlli morţi-îmbraţă. Cara îlli plâmse, îlli plâmse şi s'dipiră pri năşi, cându îşi aduţea aminte aralile ţe trapsiră elli deadun, ş'astearse ocliii şi'nchisi, iu s'lu scoată calea. Agiumse taman tu nă muşeată livade. Tu livadea aţea se-afla ună fântână se-ascălda trei dzâne, ş'amintreile - s'lă lleai caplu şi s'fudă ş'altă nu!

Ficiorlu, ună videare ţe lă feaţe şi vrea şi-cheară mintea di muşuteaţa lor. S'u băgă - cum s'facă ş'cum s'adară, dit mână s'nu-lli ascapă. Pre-agalea-galea, năs s'trapse t'abuşalea până la eale şi lă ciupli cămeşli. Dzânile nu-lli băgară oara, ma cându vrură s'o-adună de-aclo - caftă cămeşi aoa, caftă cămeşi aclo, nividzute s'feaţiră!

- Până mâne s'le căftaţ, lă greaşte năs, ş'nu va le-aflaţ! Cămeşli le-am io: anviaţ'ni fraţilli ma ninte, şi s'videm di vă li dau.

Dzânile, - gioacă preftul di bileaie;' nu lucrul aestu s'lă căfta ş'vrea-l facă, ma şi'n foc s'lă dzăţea, şi'n foc vrea s'aruca. Acşi, până s'ţă freţ collii, lli-anviară fraţlli a niclui. Cu tută aistă, aflaşi ficior s'badz di cale s'lă da cămeşli a măratilor de dzâne!

- Va viniţ cu noi! Lă dzăsi năs, şi vrură - nu vrură, dzânile s'dusiră cu eni, cum s'duc mânarlli...Paradz loară câtu s'dzâţ, dhiamandzî di nouaudzăţ-şi-noauă di soie. Muma a lor, cându deade de-lli vidzu încărcaţ di groşi harau-lli î casă!

Tute ca tute, ma nurărli a llei - hillile-a steaullei! Cara s'u veadă la bisearică nâsă cu ahtări nurori, iu să s'cămăruseascâ ş'iu tută lumea si-şi cheară mintea pri nâse! Casa nu u încăpea di harauz şi tut îşi făţea cruţea şi dzăţea:

- Dum-lliartă oară iu s'află criştinlu aţel di-lli lo ficirlli di ningă mine, di s'minară ş'dişcllisiră cum nu me-aştiptam!

- Mamo, mamo, alasă urărli, îlli feaţe niclu, că maşi crieştin nu era aţel, ş'maşi tră bun nu nă vrea! - ma'nveaţă că noi le-avem nincrunate featile, şi bagă di'ndreadze tră numt .

Cându băgară s'facă nunta -di gioi până gioi- cari nu-ancllimară şi di ţe nu avurăê Tuţ cama mărlli cu vâsillelu în cohe, hârios că-l ţânu Dumnidzău-si-lli veadă ocllii ahtare numtă cu ahtări feate, Tute muşuteţli a loclui nu lipsiră: Di bunile tute deade Dumnidzău cu doaule mâni!

Giucară şi să scuturară - cari nu vru! După ţe tuţ trapsiră corlu, "S'gioacă şi'nveastile, s'gioacă şi'nveastile!" gri văsillelu. Ghine ma'nveastile nu vrea s'gioacă, taha nu ş'au tricută cămeşle.

- Te mare lucru, gri vâsllelu, "băgaţ-vă-le tora!"

Niclu, cum lupavea adrată caplu, li lo ş'lă deade cămeşle, ca un chirut! Cât li băgară dzânile, ş'acăţară s'gioacă şi să s'frângă, trâş cându lumea s'cuidusea ma multu şi s'frândzea cari s'mească ghifţilli cu flurie cama mare, - azbuirară nă oară cât putură ş'fudziră, fidzoră - di ninga fug!

Acşi ficiorlli ş'aramasiră ca Sulta cu ucnăulu, di partea' nveastilor. Avură ca păradz, di putură să si'nsoară diznou cu feate de amiradă.

La nunta lor fui ş'io, daule ori du giuacai, giucai, până mi frâmşu di gioc! Tora - las' s'dzâcă ş'altu până s'mi discurmu io. □

UN VIZIR CU MINTE

Sahlu ali Persie di un chiro, vru să ştibă căţ glari are tu amirărilea a lui şi-lli căftă a vizirlui s'lli facă ună listă cu tuţ. Vizirlu u feaţe şi băgă în caplu alistăllei numa Sahlui! Când u nvidzu Sahlu, s'năiri foc!

- Amirălu-a meu, îlli dzăsi vizirlu, dzăilile tricute deadişi paradă mulţ la nişti oamnini, ca si-s ducă s'ţ'ancupără calli di tu Evropa şi escu sigur că oaminilli aţelli nu va s'toarnă năpoi; - ia ţe ti băgai în caplu a listillei.

Cara si s'toarnă? - dzăsi Sahlu.

- Ca si s'toarnă, va se-aştergu numa a ta şi va scriu numile a lor, - îli dzăsi vizirlu. □

Din folclorul armânesc

FRAŢILLI GIUVARA

Oi-lele şi oi-bobo,
ascultaţ, moi, voi aco,
doi giunaţ, doi fraţ Giuvară,
dolli năşi capu-şi mutară,
Armăniulu-l truduiră
ş'duvletea u ciurtuiră.

Giuvăraţ, peşli aroş,
mea si bat sus la "Cucoş"!
Giuvăraţ, pală de-asime,
Mea ţe ştiu si s'bată ghine!
Cu tufechea di flurie
s'bat cu nă'ntreagă Turchie;
cu pălăştile-afumate-
s'bat ti nă criştinătate!
Giuvărat, ficiori armâni,
bagă moartea prit pângâni.

ÎNĂUNTRUL ARMATEI SOVIETICE

Eugen POPESCU

Victor Suvorov, un ofiţer care a dezertat din armata sovietică şi se găseşte în prezent pe undeva prin Anglia, a scris o carte intitulată "Inside the Soviet Army". "Los Angeles Daily News", din 11 Septembrie 1983, a publicat câteva extrase din această carte, pe care le voi comenta mai jos şi voi extrage din ele, pentru cititorii Cuvântului Românesc, părţile pe care le consider interesante.

Partea I-a "Recruţii ruşi." Intre vârstele de 17 ani şi 70 de ani toată populaţia sovietică, insclusiv femeile, figurează în registrele serviciului militar şi zeci de milioane din aceştia pot fi chemaţi sub arme atunci când statul are nevoie. In fiecare an două contingente de tineret de câte un milion fiecare, se găsesc în forţele armate, în termen. Coloanele de recruţi, scrie Suvorov, au un aspect ciudat, tinerii sunt nebărbieriţi, nepieptănaţi, murdari şi beţi, dovedind la prima privire, că ei nu au venit voluntar în armata sovietică.

Când fiii "tovarăşilor de o valoare verificată" implinesc 17 ani, ei nu sunt chemaţi la înregistrarea pentru serviciul militar, ci sunt trimişi, cum ironic scrie Suvorov, "în cea mai expusă parte a liniei frontului în bătălia împotriva capitalismului, în oraşe ca: Paris, Viena, Geneva, Stockholm sau Washington, în interesul patriei". Tatăl recrutului poate să-şi ajute feciorul să scape de armată, strecurând câteva mii de ruble în buzunarul Comisarului, care îl găseşte "inapt" pentru serviciul militar şi îi şterge numele din registre.

Recruţii au un program riguros în fiecare zi, iar Sâmbătă seara, la ora de educaţie, li se proiectează filme, dar nu cu James Bond, ci cu Lenin şi acum cu Andropov.

Partea a II-a "cât de bine e să fi general'.'. Un comandant care respectă regula îşi trimite soldaţii la plimbare prin oraş în grupuri, însoţite de ochiul ager al ofiţerului politic, trecând acestuia răspunderea pentru cazurile de indisciplină. Fiecare companie are un ajutor de comandant care conduce secţia politică. El este omul partidului, nu este un ofiţer în toată regula, ci numai îmbracă o uniformă, cu stele pe umeri.

K.G.B.-ul este prezent la nivel de regiment, cu un departament condus de un senior locotenent, pe care colonelul îl salută cu reverenţă. La nivel de companie sunt circa 6 informatori care trebue să raporteze prima dată despre activitatea comandantului de companie şi despre ofiţerul politic.

Un general sovietic se bucură de mari privilegii. El poate avea haremul lui personal. Ideologia sovietică nu-i stă în cale. Fiecare district militar îşi are trupa proprie de cântăreţi şi dansatori, care au contract cu armata. Generalul are locuinţe, automobile, şi tot felul de icre negre şi coniacuri la dispoziţie, dar viaţa şi rangul lor nu sunt singure. In timpul "marii epurări" ordonate de Stalin, au fost executaţi într'un an 33.000 de ofiţeri cu grade de comandanţi de brigadă, sau mai mari. Cu Mareşalul Uniunii Sovietice Lavrenti Beria s'a făcut o excepţie. El a fost împuşcat în timpul unei şedinţe a Biroului Politic, de un alt mareşal al Uniunii Sovietice, Ivan Konev. In Febrauarie 1960, Nikita Hruşciov a concediat circa 500 de generali.

Niciun general, ofiţer sau soldat sovietic, nu are garanţia că-şi poate menţine multă vreme privilegiile, gradul sau chiar viaţa.

Partea III-a. "Farsa Pactului dela Varşovia." In 1968 Nicolae Ceauşescu a denunţat isprava intrării armatei sovietice în Cehoslovacia, ca o agresiune. A făcut cunoscut că manevrele armatelor din Pactul dela Varşovia nu vor putea avea loc pe teritoriul României şi în acelaşi timp a anunţat că România se declară ţară neutră.

Militarii sovietici se mirau cum cele mai neînsemnate fapte de nesupunere sau de apariţia unei gândiri libere, au fost zdrobite de tancurile sovietice în Germania de Est, Cehoslovacia, Ungaria sau în interiorul URSS, dar nu în România. Dece URSS era gata să intre într'un holocaust atomic pentru a salva Cuba, însă nu încerca nimic ca să ţină România sub control? La această întrebare a sa, dl Suvorov îşi răspunde singur: "România este un vecin încăpăţânat şi nedisciplinat care însă nu ameninţă temeliile comunismului sovietic. Aşa îşi explică Suvorov dece nu s'au luat măsuri împotriva ei.

La nivelul informaţiilor sale, explicaţia dlui Suvorov nu este satisfăcătoare. Il întrebăm şi noi cum îşi explică faptul că şeful statului român, stat oponent al URSS, după părerea sa, a primit marea decoraţie sovietică "Ordinul Lenin", chiar dela fostul şef al statului sovietic, Brejnev. Aşa se pedepsesc oponenţii URSS? Explicaţia trebue să fie alta, a "manevrelor" de oponenţă şi independenţă din partea României faţă de URSS, rămase nepedepsite de armata sovietică, aşa cum a procedat în alte cazuri.

Apărarea Cubei de către URSS este o altă problemă, afirmă Suvorov. Cuba reprezintă avanpostul revoluţiei mondiale în emisfera de vest, şi a abandona Cuba ar însemna abandonarea revoluţiei mondiale şi asta ar fi egal cu o sinucidere a comunismului. Asta o ştiu, din păcate, şi mulţi Americani influenţi, dar ei nu vor să priceapă acest lucru, nu văd, nu aud, deşi Suvorov o spune fără ocolişuri.

Organizaţia militară Nord - Atlantică a fost înfiinţată în 1949, iar Organizaţia Pactului dela Varşovia abia în 1955. Această întârziere o explică Suvorov prin faptul că nu era nevoie, deoarece toate deciziile sunt luate de Kremlin, iar miniştrii de apărare din Est sunt consideraţi în rang egal cu comandanţii sovietici de districte militare şi cu toţii sunt sub comanda directă a ministrului apărării sovietice. Oricum, cu sau fără Pactul dela Varşovia, armata sovietică şi vecinii aliaţi din Est pornesc imediat la acţiune.

Partea a IV-a. "Ministerul dezinformării." Conducătorii sovietici se folosesc de înşelăciune pe o scară largă şi ca mari maeştri în politica internaţională. In timpul crizei din Cuba în 1962, Nikita Hruşciov a ameninţat că va transforma capitalismul în scrum print'o simpă apăsare de buton, referindu-se la rachetele de care dispuneau atunci, dar acestea nu erau controlate printr'un sistem de ghidaj demn de încredere. S'au găsit destui care să-l creadă. După Hruşciov, activitatea de înşelare a inamicului a fost centralizată sub comanda generalului N. V. Ogarkov. URSS a pus în alarmă omenirea cu rachetele sale pentru o vreme, înainte ca USA să fi dezvoltat sistemul de apărare anti-misile.

La conferinţa de vârf pentru semnarea tratatului pentru limitarea armelor strategice între USA şi URSS (Salt I) a participat şi generalul Ogarkov, admis de Americani în delegaţia sovietică, deşi avea misiunea pe care o avea în URSS. Scurt timp după semnarea tratatului, URSS a construit o excelentă rachetă, sub nr.8 K 84, şi indicativul militar UR 100 (universal rocket), însă n'a protestat nimeni din partea americană, pentrucă organizaţia lui Ogarkov a ştiut să ascundă această operaţie şi nicodată n'a fost prezentată racheta la parăzile militare. Organizaţia generalului Ogarkov, denumită "Chief Directorate of Strategic Deception " dispune de un imens computer american, care a fost instalat la Centrul de comandă al directoratului pentru înşelăciuni strategice, Cu ajutorul acestuia se menţine un contact permanent cu toţi sateliţii de informaţii şi staţiile de pe orbită.

Partea a V-a. "Secretele Kremlinului." Kremlinul este una dintre cele mai puternice fortăreţe din Europa, încă de pe timpul ţarilor pravoslavnicei, cu 18 turnuri de apărare şi ziduri de 20 m înălţime şi 7 m. lăţime. Lenin adusese carabinieri mercenari din Letonia pentru paza Kremlinului, neavând încredere în Ruşi. Stalin a modernizat apărarea Kremlinului, făcând diferite construcţii subterane printre care un coridor secret car conduce la metro, un altul cu ieşire spre Piaţa Roşie, şi un centru subteran de comandă şi comunicaţii. Mercenarii letoni au fost îndepărtaţi de Stalin dela paza Kremlinului şi mulţi dintre ei au fost executaţi imediat, iar ceilalţi mai târziu, dar înainte de ocuparea Letoniei de către URSS. In continuare, Suvorov descrie amănunţit posibilităţile de ieşire ale Biroului politic din Kremlin, în timp de urgenţă, deplasându-se cu metro-ul, automobile sau elicoptere spre localităţile Khodinka şi Podlipki din jurul Moscovei, de unde avionae speciale îi ia la bord şi-i duce la SCP (Suprem Comand Post), construit de Stalin şi modernizat de succesorii săi. Acest SCP, pentru caz de război, se află în localitatea Zhiguli, unde se află un monolit de granit cu dimensiunile de 500/200 mile. Zhiguli este o gigantică fortăreaţă naturală cu ziduri de granit de sute de metri, înalte, înconjurate de apele râului Volga. In această regiune se găsesc vilele lui Stalin, Molotov, Beria, Hruşciov, Brejnev, Andropov şi alţii. Sistemul de comandă dela Zhiguli înlocuieşte construcţiile dela Kuibyşev care au fost folosite de conducătorii sovietici în timpul celui de-al II-lea război mondial. Intr'adevăr, conducătorii sovietici ştiu să-şi apere bine pielea, iar dl Suvorov a reuşit să-şi ţină cititorii cu sufletul la gură, despre ceea ce se întâmplă în Impărăţia Roşie, dincolo de privirile oamenilor de rând. □

DIN VIAȚA NOASTRĂ:

AUZITE, VĂZUTE, ȘI PĂȚITE

George DONEV

PENTRU "OSCAR"-ul KREMLINULUI

Intre serviciile de spionaj din țările satelite se dă un meci pentru cupa KGB-ului.

Cine este cel mai fidel agent al imperialismului rusesc.

Tov. Ceaușescu depune tot efortul să câștige campionatul și pupăturile pe obraz dela tov. Yuri.

Pentru întrecerea finală RSR-ul și-a îmbrăcat agenții în haine diplomatice, culturale, ori i-a trimis cu servieta subțioară ca afaceriști de detentă.

Dăm mai jos lista unor "sportivi" cotonogiți de serviciul de contra-spionaj al lumii libere:

Din Belgia au fost expulzați Insărcinatul de afaceri externe, d. Ion Munteanu plus trei funcționari cu pașaport diplomatic: Nicu Străescu, Mihai Capătă și Ion Virgil.

"Diplomații--cuprinși de dorul de cultură--doreau să afle unde vor fi instalate rachetele americane.

De asemenea, la Haga, a călcat pe tușă consilierul economic Leontin Micu, acuzat de spionaj industrial.

Cu toate eșecurile, echipa tov. Ceaușescu nu se dă bătută.

P.S. Despre agenții, "schimbători de cultură" cu altă ocazie.

ADEVĂRUL PRINTRE RÂNDURI

Când un cal trage bine, îl lași în pace; dar, când se lenevește, îl îndemni c'o vorbă blândă, scuturi hățurile și dacă nu pricepe șeaua rezolvi problema cu biciul.

In România, dacă sistemul ar merge pe roate, n'am citi atâtea chemări, îndemnuri și apeluri tricolore pentru plămădirea cozonacului socialist.

Se pare că nimeni nu mai trage la căruța guvernului.

Am în față ziarul "Informația Bucureștiului" (4/7/83). E destul să citești titlurile ca să-ți dai seama că pe tov. Ceaușescu îl doare măseaua.

"In consens cu orientările și îndrumările tov. Ceaușescu--precizează un titlu înalt de-o șchioapă--Activitate neabătută pentru creșterea răspunderii și angajării tuturor oamenilor muncii în dezvoltarea proprietății socialiste, a unei noi calități a muncii și vieții."

Se confirmă un secret știut de toți: în RSR nu-și îndoiaie nimeni spinarea pentru"... dezvoltarea proprietății socialiste."

"Deplină angajare pentru îndeplinirea exemplară a planului, pentru sporirea avuției naționale--baza trainică a prosperității patriei..." etc.

Tradus: Oamenii vor pâine azi și nu aleargă după curcubeie.

"Ne vom dărui întreaga energie pentru a da viață grandioaselor obiective ale programului de înflorire a agriculturii".

Pe scurt: Agricultura șchioapătă.

Incă trei titluri consacrate aceluiași succes: "In centrul atenției, mărirea suprafeței cultivate", "Fiecare palmă de pământ trebue să rodească" și "Prin creșterea fertilității solului, sporim producția legumelor."

S.O.S-uri: Pământul e părăginit ... Prea multe palme goale.

"In centrul muncii politice, problemele producției". S'au sesizat autoritățile care au decis să tipărească noi decrete.

Un alt titlu semnificativ: "Instrumente puternice de stimulare a inițiativei creatoare." ...Românul și-a pierdut speranțele, s'a blazat!

Bineînțels promisiunile, îndemnurile și amenințările ca omul să tragă sania pe uscat au loc în "cadrul larg de afirmare a democrației".

In RSR, fără democrație, nu poți să-ți sufli nasul.

Cetățeanul, care se uită peste titluri, a descifrat de mult codul stilului "contemporan".

Promisiunile că raiul socialist își deschide porțile mâine, la "five o'clock", sunt bocete la catafalcul regimului.

CUNOSCUT PE MERIDIANE

Revista franceză de humor "Rățoiul Inlănțuit" (Le Canard Enchaine) publică următoarea glumă:

După două ore de coadă la măcelărie, o bătrânică, ajunsă în față, suspină ușurată: Off, în fine, am ajuns! Mulțumesc lui Dumnezeu!

--Nu așa mătușo, îi atrage atenția un milițian, spune: "Mulțumesc lui Ceaușescu!"

CÂMPUL ROMÂNESC

Rânduri întârziate și necomplete dela Mecca Românilor din Hamilton.

D-na și d-l Duțu, ambii geologi (din Montreal) și-au inaugurat vacanța la Câmp: "Ne-am simțit aci, după primele ore, ca între vechi prieteni."

D-na Elena Balog a oferit de câteva ori micul dejun. S'au devorat sute de clătite. Soțul, George, cu d. Stefan Jianu s'au simțit acasă: au vopsit, reparat, aranjat un teren de volleyball, etc.

Un alt vizitator: "Aci petreci nu ca un American de origină română, ci ca un Român în America, " apoi, după o pauză, își completează gândul:

"La Câmp" se întâlnesc Românii românește! Păcat că avem puține "Câmpuri Românești în lumea liberă."

MICA PUBLICITATE

Anunțurile dela rubrica "MICA PUBLICITATE" sunt redactate de solicitanți

Camera Română de Comerț
A Prof. Radu Buzescu

39-01 Main street, Room 505
Flushing, New York 11354, U.S.A.
Tel: (212) 539-4449
ORELE: 10:30 A.M. - 5:30 P.M.

SECTIA MATERIALĂ

1. **Curs practic engleză:** 2 volume plus 6 casete a 90 de minute fiecare: $ 75 (ambalaj și expediție: America: $ 7.00; Alte continente: $ 15.00).
P.O.Box 1829, Flushing, New York 11352 USA
(plus sales tax pentru vânzări locale)
20% reducere pentru noii venți și pentru cei cu posibilități materiale reduse
2. **Traduceri de acte, diplome, etc.**
3. **Examen scris carnet conducere:** Individual: $ 65.00; Grup de doi: $ 60.00; Grup de trei: $ 55.00; Grup de patru plus: $ 50.00. Indicații pentru testul practic de conducere: GRATUIT.
4. **Deschideri de companii:** taxe, evidență contabilă; investiții proprietăți.
5. **Editură-cărți** (obținerea dreptului de autor)
6. **Unele probleme** legate de emigrare.

SECȚIA IDEALĂ

1. **Instructaj** organizatoric pentru toți Românii: gratuit.

ÎN HOLLYWOOD CALIFORNIA
PENTRU O MASĂ BOGATĂ ÎNTR'UN LOCAL FRUMOS
MERGEȚI LA:
ORZA'S Romanian Restaurant
(REDESCHIS)
708 N. VALENTINO PLACE (NEAR PARAMOUNT STUDIOS AT MELROSE) - HOLLYWOOD, CALIF. 90038
PENTRU PRÂNZ: LUNI-VINERI 11 am.-3 pm.
SEARA: MIERCURI-SÂMBĂTĂ 5-9 pm.
- Proprietari Jean și Maria Orza

Centrul Medical Românesc
Al Doctorului
Cornelius A. Oprișiu, M. D.

1660 Putnam Avenue, Apt. 1L
Ridgewood, New York 11385
Tel: (212) 821-2613

sau

66 Tennis Place Forest HILLS
Hills Gardens New YORK 11375
Tel: (212) 268-2784

24 ore pot fi contactat la serviciul permanent al centrului Tel:(212)268-2784

Practic Chirurgie de inimă, plămâni, artere-proteze, plastii, chirurgie de vene, chirurgie generală (stomac, ficat, vesica biliară, intestin subțire și gros, cancere pentru toate organele, hemoroizi, hernii, pathologie de sân.

Acord consultații de medicină generală, evaluez pacienții chiar dacă nu au boli chirurgicale,

Sunt român creștin.
Sunt afiliat cu Spitalele din Manhattan și Queens.

Apelați cu încredere

SERVICI

CAUT DACTILOGRAFĂ,
limbile română-engleză.
Permanent part-time.
Zona Massachusetts, Rhode Island.
Tel. (401) 421-1075

DORESC SĂ EMIGREZ

* BALTARETU-ILIESCU MARIANA, născută în București la 16 Februarie 1952, absolventă a academiei de studii economice, secția comerț exterior, cunoscând engleza, franceza, italiana, spaniola, germana și rusa și BALTARETU-ILIESCU NICULAE, născut în București, artist-fotograf, împreună cu copilul de 3 ani, vor să emigreze în USA sau în Canada. Roagă pe această cale un om de bine, o organizație sau companie să le gireze emigrarea. Garanția se poate trimite pe adresa: Băltărețu-Iliescu Mariana, Str. Carol Davilla nr.111, etaj I, apt.2, București 76252, România.

* Familia Dindri Dumitru din Bucuresti, compusă din Dindri Dumitru născut la 17 Sept. 1943, Dindri Maria născută la 21 August 1946 și Dindri Alberto născut la 18 August 1973, având viza de ieșire din România, roagă pe această cale pe o persoană sau o organizație din Statele Unite să le garanteze intrarea în U.S.A. Garanția să fie trimisă la Consulatul S.U.A. din Bucuresti. Adresa dlui Dindri Dumitru este: Strada Emil Bodnăraș, nr. 55, blocul G, scara 14, etajul 6, apt. 37, București, Sectorul 6, cod 77363.

* SIMBOAN VASILE, 28 de ani, născut în municipiul Cluj-Napoca, de profesie mecanic auto și conducător auto de mare tonaj cu toate gradele de conducere, dorește să emigreze în Statele Unite. Pe această cale, roagă o organizație sau o persoană particulară să depună garanția necesară emigrării. Adresa: Sîmboan Vasile, Viale Maggio XXIV-Nr.3, Latina, Italia.

CAUT RUDELE ȘI PRIETENII

* Neli Marinescu, fostă Munteanu, caută pe DAN VOICAN din Bucureşti, aflat undeva în R, F. Germania. Rog răspuns pe adresa: Otto Glockelstrasse 24, 2514, Traiskirchen, Austria.

* Cornelia Tarnoski, fostă Dănăricu, absolventă a facultății Mașini și Utilaje pentru Construcții, promoția 1970, rog pe foștii colegi: SALI și GELU ANGELESCU, NIKY TEODOSIU, NIKY BORCEA, MIHAI BARBULESCU, SERBAN NICOLAU, să-mi scrie, comunicându-mi adresele lor, pe adresa: Acibadem - Tekim Sokaci nr.18, Kadikoy, Istanbul, Turkay.

* Caut pe dl. BURTOI ORTENZIE din satul Cegani, Com. Bordusani, plecat din România în 1968-69, ultima adresă fiind la Londra, Anglia. Este rugat să scrie la adresa: Mircea Păcuraru, 16 Est Chestnut Hill Av. Philadelphia, Pa 19118, USA.

* Dumitru Ionescu, 1881 Larkmoor Blvd, Berkley, Michigan 48072, USA, caută pe COSMA VIRGIL (USA), cu care a încercat trecerea frontierei româno-iugoslave în ziua de 23 Iunie 1978 și pe care îl roagă să-i scrie la adresa de mai sus.

CĂSĂTORII

* Doamnă singură, serioasă, 60 ani, romancă, bună gospodină, simpatică, dorește cunoștință cu un domn român, vârstă corespunzătoare, fără vicii, stabilit în America, Canada, în vederea căsătoriei. Răspunsuri numai serioase pe adresa: Niculescu Eugenia, Otto Glockel str.24-2514 Traiskirchen, Austria.

* D. Serban, rezident în Olanda, Den-Haag, serios, fără obligații, cu situație materială bună, doresc cunoștința cu o doamnă de origine română, accept cu un copil, vârsta 35-40 ani, serioasă și bună gospodină. Adresa mea: D.Serban, V.D.Duynstr. 33, 2515 N.6, Den-Haag, Olanda.

* Domn român, refugiat politic din 1980 în Austria, așteptând în curând să devină cetățean al acestei țări, 32 ani, 1,65m și 70 kg, vorbind bine germana, engleza, italiana și puțin franceză, dorește să cunoască pentru o eventuală căsătorie, o d-șoară sau doamnă până la 35 ani, din USA, Canada sau Europa centrală. Adresa: Ioan Tănase, 1210 Wien, Leopoldauerstr.2 / 101, Austria.

* Profesor universitar american de origine română, 39 ani, 1.70 m, dorește să cunoască o doamnă (domnișoară) serioasă, intelectuală în vârstă de aproximativ 27-39 ani. Trimiteți vă rog cu prima scrisoare și 1 sau 2 fotografii în culori. Răspundeți la: Peace on Earth Press (at. Dr. Werner) P.O.Box 7557, Nashua, New Hampshire 03060, U.S.A.

* Domn serios, 37 de ani, 1.72 m și 65 Kg, născut în Bucuresti, studii medii, de profesie mecanic-auto, nefumător, de familie bună, cu o educație sănătoasă, locuind de 5 ani în U.S.A. doresc cunoștință în vederea căsătoriei cu doamnă între 30-35 ani, din Statele Unite, Canada, Europa, inclusiv lagărele de emigranți. Doresc răspunsuri serioase, mânate de aceleași sentimente, în formarea unei familii trainice. Răspuns pe adresa redacției cu mențiunea: "pt.mecanic auto".

* Român, originar din Transilvania, doresc să cunosc o fată între 25-30 de ani, cu care să încep o corespondență pentru realizarea unor planuri de viitor. Răspunsuri serioase la adresa: A.T. 8350 Park Lane Apt. 180, Dallas, Texas, 75231. U.S.A.

Sport

* După 8 etape în fruntea clasamentului Diviziei "A" de fotbal, continuă să se afle Sportul Studențesc. Studenții bucureșteni au suferit prima înfrângere din actualul campionat, la Iași, în fața Politehnicei. Cu o formație omogenă, întărită cu Coraș și Hagi, studenții bucureșteni se anunță o candidată serioasă la câștigarea campionatului. Pe locul doi și trei, la egalitate de puncte se află Steaua și F.C.Bihor. Formația militară, întărită și anul acesta cu jucători noi, se pare că a găsit în sfârșit o formulă de echipă care dă rezultate. F.C.Bihor (antrenori Dărăban, Kun și Muta) este revelația actualului campionat. Echipa bihoreană, practicantă a unui joc ofensiv, este singura echipă care nu a pierdut nici un joc în deplasare. La subsolul clasamentului, în mod surprinzător, se află echipa Corvinul până mai ieri pretendentă un loc pe podium. Hunedorenii au scuza pierderii a doi jucători de bază, Rednic și Andone, componenți ai echipei naționale, care au fost cedați echipei Dinamo Buc. pentru a o întări pe aceasta în vederea jocurilor din Cupa Campionilor Europeni. O caracteristică negativă a acestui început de campionat este jocul dur, periculos, practicat de unii jucători, soldat cu numeroase accidentări care pot periclita până și randamentul echipei naționale în jocurile din C.E., deoarece victime al acestor durități au fost mulți componenți ai naționalei (Balaci, Cămătaru, etc.) O bună parte din vină pentru aceste comportări o au arbitri care ezită să aplice litera regulamentului, printre ei numărându-se și arbitri internaționali, care se pare că aplică alte "standarde" atunci când arbitrează meciurile interne.

CLASAMENTUL

1.	SPORTUL STUD.	8	6	1	1	16– 4	13
2.	Steaua	8	5	1	2	19– 7	11
3.	F.C. Bihor	8	4	3	1	13– 8	11
4.	Dinamo	7	4	2	1	12– 3	10
5– 6.	F. C. Olt	8	3	4	1	8– 5	10
	Politehnica Iași	8	3	4	1	8– 5	10
7.	A.S.A. Tg. Mureș	8	3	3	2	9–10	9
8.	Jiul	8	4	1	3	8–10	9
9.	S. C. Bacău	8	4	1	3	7–12	9
10.	Universitatea Craiova	7	3	1	3	10– 7	7
11.	Rapid	8	2	3	3	8– 8	7
12.	Chimia Rm. Vilcea	8	2	3	3	6– 9	7
13.	F. C. Argeș	8	3	0	5	10–10	6
14.	F.C. Baia Mare	8	2	2	4	7–16	6
15.	C.S. Tirgoviște	8	1	3	4	5–11	5
16.	Dunărea C.S.U.	8	1	3	4	2– 8	5
17.	Corvinul	8	1	2	5	8–13	4
18.	Petrolul	8	1	1	6	8–18	3

••

REZULTATE TEHNICE

Petrolul Ploiești	– F.C. Olt	1–1 (0–0)
Politehnica Iași	– Sportul studențesc	1–0 (0–0)
S.C. Bacău	– F.C. Baia Mare	2–0 (1–0)
A.S.A. Tg. Mureș	– Chimia Rm. Vilcea	1–1 (0–0)
Dunărea C.S.U.	– F.C. Bihor	0–2 (0–0)
Rapid	– C.S. Tirgoviște	3–0 (1–0)
Corvinul Hunedoara	– Steaua	1–2 (1–0)
F. C. Argeș	– Jiul Petroșani	2–0 (1–0)

Meciul Dinamo – Universitatea Craiova a fost aminat.

••

GOLGETERII

5 GOLURI: Coraș, Lăcătuș, Cimpeanu II, Pițurcă, Grosu — 1 din 11 m. 4 GOLURI: Nemțeanu — 2 din 11 m, Irimescu — 4 din 11 m.

∴

CUPA CAMPIONILOR EUROPENI

KUUSYSI LAHTI - DINAMO BUC. 0-1 (0-0)
DINAMO BUC. - KUUSYSI LAHTI 3-0 (0-0)

In primul tur al C.C.E. disputat la sfârșitul lunei Septembrie a.c., bucureștenii au avut o sarcină relativ ușoară, câștigând ambele partide cu jucătorii finlandezi, calificându-se în turul II al competiției. Golurile bucureștenilor au fost marcate de Dragnea (la Lahti) și de Movilă, Augustin și Mulțescu, la București.

Augustin înscrie cel de al doilea gol al echipei Dinamo.

••

La închiderea ediției:

DINAMO-HAMBURGER S.V. 3-0

In turul al II-lea al C.C.E., Dinamo a învins la București pe deținătoarea titlului de campioană europeană cu scorul categoric de 3-0, prin golurile înscrise de Augustin, Mulțescu și Orac.

* In cele 3 serii ale Diviziei "B" de fotbal s'au disputat 9 etape. In seria I-a conduce, cu un avans de 3 puncte și golaveraj excelent, Gloria Buzău, fosta divizionară "A" F.C.Constanța, dela care au plecat unii jucători, se zbate pe la mijlocul clasamentului. In seria II-a F.C.M.Brașov conduce la un punct diferență. Progresul Vulcan, retrogadată în urmă cu doi ani, se află pe locul 7 dar s'ar putea să apară în lupta pentru primul loc. In "groapa cu lei" adică seria III-a, clasamentul oferă unele surprize. Pe primul loc se află C.S.M. Reșița, urmată la câte un punct diferență de "Poli" Timișoara și "U" Cluj. U.T.A., protagonista ediției trecute, care a ratat promovarea în Divizia "A" pe linia de sosire, se află printre codașele clasamentului. După ratarea promovării conducerea clubului a hotărît să înceapă construirea unei echipe noi, tinere, dând dezlegare unor jucători consacrați care au plecat la echipe din Divizia "A" (Coraș-la Sportul Studențesc, Cura-la Jiul, etc.) Acest lucru a slăbit considerabil potențialul textiliștilor arădeni, care au de trecut o perioadă dificilă.

CLASAMENTUL SERIA I-A

1.	GLORIA Buzău	9	8	1	0	15- 3	17
2.	Gloria Bistrița	9	6	2	1	14- 5	14
3.	Oțelul Galați	9	5	3	1	14- 7	13
4.	Partizanul Bacău	9	5	2	2	10- 7	12
5.	Unirea D. Focșani	9	4	2	3	14-11	10
6.	Metalul Plopeni	9	4	2	3	11- 9	10
7.	F.C.M. Progr. Br.	9	4	2	3	10-11	10
8.	Prahova Ploiești	9	4	2	3	8-10	10
9.	Ceahlăul	9	4	1	4	10- 8	9
10.	C.S. Botoșani	9	4	0	5	15-14	8
11.	C.S.M. Borzești	9	4	0	5	8-10	8
12.	F.C. Constanța *	9	4	1	4	19-10	7
13.	Unirea Slobozia	9	3	1	5	11-10	7
14.	C.S.M. Suceava	9	2	3	4	9-12	7
15.	Delta Tulcea	9	1	4	4	6-19	6
16.	Dunărea Călărași	9	2	1	6	7-14	5
17.	Olimpia Rm. Sărat	9	1	2	6	4-11	4
18.	Chimia Fălticeni	9	1	1	7	7-21	3

CLASAMENTUL SERIA II-A

1.	F.C.M. BRAȘOV	9	6	1	2	19- 8	13
2.	Șoimii I.P.A.	7	5	2	2	17-12	12
3.	Carpați Mirșa	9	5	1	3	22-16	11
4.	Gaz metan	9	5	1	3	11-10	11
5.	Autobuzul	9	4	2	3	9-10	10
6.	Unirea Alex.	9	4	1	4	13-12	9
7.	Progresul Vulcan	9	3	3	3	15-14	9
8.	Nitramonia	9	4	1	4	12-12	9
9.	Avintul	8	3	3	2	9-11	[illegible]
10.	Automatica	9	4	0	5	9- 8	8
11.	Metalul Buc.	9	3	2	4	12-11	8
12.	Dinamo Victoria	8	2	4	2	8- 7	8
13-14.	IMASA Sf. Gh.	9	3	2	4	9- 9	8
	I.P. Aluminiu	9	3	2	4	9- 9	8
15.	ROVA Roșiori	9	4	0	5	13-16	8
16.	Chimica Tirn.	9	3	1	5	14-17	7
17.	Chimia Tr. Măg.	9	3	1	5	10-14	7
18.	Constr. T.C.I.	9	2	[illegible]	6	9-24	5

CLASAMENTUL SERIA III-A

1.	C.S.M. REȘIȚA	9	7	0	2	18- 7	14
2.	„Poli" Timișoara	9	6	1	2	28- 9	13
3.	„U" Cluj-Napoca	9	6	0	3	17- 6	12
4.	Metalurg. Cugir	9	4	2	3	14- 9	10
5.	Aurul Brad	9	4	2	3	17-14	10
6.	C.F.R. Vict. C.	9	5	0	4	9-15	10
7.	Minerul Motru	9	4	1	4	14-13	9
8.	Armătura Zalău	9	4	1	4	7-17	9
9.	C.F.R. Timișoara	9	4	0	5	16-16	8
10.	Minerul Cavnic	9	4	0	5	10-11	8
11-12.	Ind. sirmei	9	4	0	5	8-12	8
	Olimpia S.M.	9	4	0	5	15-19	8
13.	Someșul S.M.	9	4	0	5	14-20	8
14.	Gloria Reșița	9	3	1	5	8-10	7
15.	U.T. Arad	9	3	1	5	12-15	7
16.	Minerul Lupeni	9	3	1	5	7-11	7
17.	Rapid Arad	9	2	2	5	6-21	6
18.	Steaua CFR Cj-N	*9	4	0	5	15-12	4

* Echipă penalizată cu patru puncte.

∴

CUPA U.E.F.A.

U. CRAIOVA - HAJDUK SPLIT 1-0 (0-0)
HAJDUK SPLIT - U. CRAIOVA 1-0 (0-0)
(3-1 la penaltyuri)

Jucătorii Craioveni, după victoria la limită obținută la Craiova, aveau o sarcină foarte dificilă în meciul retur cu echipa Iugoslavă, disputat pe stadionul din Split în fața a 50.000 de spectatori. Craiovenii au jucat destul de bine, dar au ratat nepermis de mult. După trecerea timpului regulamentar de joc, scorul fiind de 1-0 pentru Split, se joacă prelungirile, dar nici o echipă nu înscrie, deși studenții craioveni ratează ocazii bune prin Beldeanu și Cămătaru. Pentru departajarea echipelor se trece la executarea loviturilor dela 11 m. Iugoslavii înscriu 3 iar craiovenii una, fiind astfel eliminați din competiție.

••

SPORTUL STUDENTESC - STURM GRAZ 1-2 (1-0)
STURM GRAZ - SPORTUL STUDENTESC 0-0

Studenții bucureșteni au fost eliminați, practic, încă din primul meci disputat la București, când se pare că au tratat cu ușurință partida cu formația austriacă, pierzând cu 2-1, după ce conduceau la pauză cu 1-0. In meciul retur, bucureștenii au jucat mai bine dominând majoritatea timpului, ratând multe ocazii de gol, și totodată calificarea în turul II al competiției.

* In preliminariile J.O. de fotbal echipa olimpică a României a obținut un rezultat nul, la Utrecht, în compania echipei Olandei. Punctul câștigat în deplasare este prețios, dând posibilitate Românilor, cel puțin teoretic, să aspire la calificare. Românii au ratat o ocazie mare în min.46, când Ungureanu a șutat în bară. De asemenea, Coraș mai ratează în min.81 din interiorul careului. Portarul Lung a apărat excepțional. Formațiile echipelor:

OLANDA: Van Ede – Maessen, Koevernmans, HAAR, SILOOY – Krujs, Bosman, KEUKENS – BROCKEN, Houtman, De Wit (min. 74 Holverda).

ROMANIA: LUNG – UNGUREANU, STANCU, IOVAN, Bogdan – Bărbulescu, MULȚESCU, Irimescu, Hagi (min. 74 Balint) – Cirțu (min. 53 Șolman), Coraș

CLASAMENTUL „LA ZI"

1.	Iugoslavia	2	1	1	0	6–3	3
2.	România	3	1	1	1	4–4	3
3.	Italia	1	0	1	0	2–2	1
4.	Olanda	2	0	1	1	0–3	1

∴

Dăm mai jos loturile complete ale divizionarelor "A" de fotbal:

SPORTUL STUDENȚESC

LOTUL DE JUCATORI

PORTARI: Speriatu (anul nașterii: 1957 – meciuri jucate în Divizia „A": 155 – goluri marcate: 0), Girjoabă (1963–23–0).

FUNDAȘI: M. Mihai (1958–128–5), Cazan (1951–336–8), Iorgulescu (1956–213–43), Munteanu II (1955–133–10), Burchel (1964–1–0), Beșchea (1962 – debutant).

MIJLOCAȘI: Chihaia (1952–288–37), Munteanu I (1955–149–8), Șerbănică (1956–142–2), Pană (1960–81–0), Hagi (1965–18–7), Mezaroș (1963 – debutant).

INAINTAȘI: Fl. Grigore (1956–169–32), M. Sandu (1952–290–123), Bucurescu (1953–219–40), Terheș (1960–158–39), Lala (1958–10–1), Coraș (1959–86–27), Văsii (1964 – debutant).

••

STEAUA

LOTUL DE JUCATORI

PORTARI: V. Iordache (anul nașterii: 1950 – meciuri jucate în Divizia „A": 252 – goluri marcate: 0), Ducadam (1959–60–0).

FUNDAȘI: Anghelini (1954–331–3), Fl. Marin (1953–225–2), Șt. Iovan (1960–83–2), Fodor (1957–69–3), Eduard (1962–43–1), Belodedici (1964–17–0), Tătăran (1961–12–1).

MIJLOCAȘI: T. Stoica (1954–191–23), Balint (1963–63–15), Majaru (1960–110–17), Pușcaș (1960–33–3), Șt. Petcu (1957–119–21), Diaconescu (1957 – debutant).

INAINTAȘI: V. Turcu (1960–99–14), S. Cimpeanu (1957–167–72), Ad. Ionescu (1958–108–18), Pițurcă (1956–126–29), Lăcătuș (1964–45–5), Laurențiu (1957 – debutant).

••

F. C. BIHOR

LOTUL DE JUCATORI

PORTARI Albu (anul nașterii: 1951 – meciuri jucate în Divizia „A": 93 – goluri marcate: 0), Balaș (1954–48–0), Liliac (1959 – debutant).

FUNDAȘI: I. Nițu (1952–215–2), Dianu (1955–30–1), Zare (1959–68–2), Biszok (1958–37–1), Szücs (1961–10–1), A. Kiss (1959–67–5), Cabai (1961–2–0), Gh. Dumitrescu (1956–46–0).

MIJLOCAȘI: N. Mureșan (1956–48–2), Grosu (1955–128–38), I. Gheorghe (1958–57–5), C. Georgescu (1955–94–15), Tamaș (1961 – debutant), Simuț (1965 – debutant).

INAINTAȘI: D. Nicolae (1952–134–23), Filip (1958 – 9–3), Ile (1959–6–0), Kun II (1949–262–88), Roatiș (1959–9–2), Rozsa (1957–9–1).

••

DINAMO

LOTUL DE JUCATORI

PORTARI: Moraru (anul nașterii: 1956 – meciuri jucate în Divizia „A": 238 – goluri marcate: 0), Eftimescu (1952–78–0), A. Toma (1957–17–0).

FUNDAȘI: I. Marin (1955–205–4), Rednic (1962–90–6), Andone (1960–84–13), Al. Nicolae (1955–150–9), Stănescu (1957–85–1), Mărginean (1960–27–1).

MIJLOCAȘI: Augustin (1955–221–60), Dragnea (1956–176–36), Mulțescu (1951–337–94), Custov (1954–291–27), Movilă (1961–35–7).

INAINTAȘI: Țălnar (1957–174–23), Nemțeanu (1957–105–27), Iamandi (1957–106–35), Orac (1959–152–24), V. Radu (1962–34–5).

••

F. C. OLT

LOTUL DE JUCATORI

PORTARI: Ariciu (anul nașterii: 1950 – meciuri jucate în Divizia „A": 174 – goluri marcate: 0), Ciurea (1959–debutant).

FUNDAȘI: Prepeliță (1956–111–21), Bumbescu (1960–95–0), Cățoi (1951–154–2), Ionașcu (1960–46–0), Matei (1961–74–1), Balaur (1961–23–0), Despa (1960–6–0).

MIJLOCAȘI: Bărbulescu (1957–238–18), Rotaru (1958–50–8), Eftimie (1961–42–2), Chivescu (1950–123–1), Minea (1961–44–2), Kallo (1953–193–19).

INAINTAȘI: State (1953–106–21), P. Iordache (1954–81–15), Barbu (1958–32–2), M. Popescu (1961–20–5), Boriceanu (1959–61–9), Firănescu (1960–3–0).

••

POLITEHNICA

LOTUL DE JUCATORI

PORTARI: Bucu (anul nașterii: 1956 – meciuri jucate în Divizia „A": 109 – goluri marcate: 0), Dohot (1963 3–0), I. Cimpeanu (1963–7–0).

FUNDAȘI: Gh. Munteanu (1955–73–2), Anton (1952–242–0), Ursu (1953–136–4), Ciocirlan (1952–216–9), Gheorghiu (1963–20–0), D. Preda (1962 – debutant), P. Popa (1963 – debutant).

MIJLOCAȘI: Paveliuc (1963–24–3), Burdujan (1963–16–2), Simionaș (1950–355–43), Cănănău (1958–18–1), Florean (1958–146–13), Bandac (1957 – debutant).

INAINTAȘI: Sigmirean (1959–46–2), Cioacă (1955–92–10), M. Radu (1963–17–0), Sertov (1963–21–2), Mazilu (1965 – debutant).

ŞTIRI DIN ŢARĂ

CRONICA RADIO

DACĂ'N SUS ŞI DACĂ'N JOS!

Cuvântul "dacă" are două înţelesuri:

"Dacă", soţia unui dac, şi "dacă",conjuncţia care introduce propoziţii subordonate.

Lăsăm pe dacă, femeia dacului, să doarmă somnul veşnic lângă bărbatul ei dac, şi ne ocupăm de celălalt "dacă", conjuncţia.

Mass-media,împreună cu marele conducător, au descoperit că toate relele în RSR se datoresc lui "Dacă":

"... dacă s'ar fi realizat în întregime producţia fizică la toate sortimentele am fi putut obţine rezultate mult mai mari" ori "realizările obţinute puteau fi şi mai bune dacă..." Din discursul tov. Ceauşescu transmis la Radio Buc. 27/5/83.

Ca să nu se repete, tov. Nicolae, care este şi mare autor, o ia cu dacă pe alături cu drumul. "...n'am activat cu energie..." (In loc de "dacă activam cu energie...") "...din păcate nu s'a... trebue ca pe viitor să... din motive că..." şi alte ipoteze.

Cuvântul dacă a devenit popular şi în rândul proletariatului.

Dacă n'ar fi trebuit să mă duc la lucru--spune mama îngrijorată--mai puteam aştepta să cumpăr lapte ori, dacă găseam lemne nu ne culcam îmbrăcaţi.

Numărul mare de "dacă" ce împiedică fericirea neamului se reduce doar la unul singur:

Ce bine are fi, DACA n'ar fi, comunismul!

CÂNTAREA ROMÂNIEI JOACĂ CĂZĂCEASCA

Sub titlul "Relaţiile sovieto-române din domeniul artei muzicale," radio Moscova (6/1/83) găvăreşte:

"... suntem martori ai legăturilor multiple ascendente în sfera contactelor culturale inclusiv în arta muzicală"

"Am aflat cu multă plăcere încăodată că în România se dă o înaltă apreciere sistemului sovietic de învăţământ muzical elaborat de Kabslevski".

Contactele culturale, inspirate de d. Cândea, au avut ca temă: "Rolul artei muzicale în educaţia omului societăţii socialiste."

RSR TRIMITE FORŢE MILITARE ÎN LIBIA

Agenţille de presă din apus precizează că ţările comuniste din Estul Europei au în Libia o armată ce se numără la circa 89.000. Dintre aceştia 19.000 sunt Români (inclusiv 1800 de ofiţeri). Ungaria are cu totul 1692 de soldaţi şi ofiţeri.

GALON "FĂRĂ COADĂ"

Este în mare căutare cuponul de benzină cumpărat, de vizitatori. Cu el se evită cozile din faţa staţiunilor. Un galon "fără coadă" 140 de lei.

SĂPTĂMÂNA DE DOUĂ ZILE

Românul începe lucrul de Sâmbătă după masă şi până Luni dimineaţa. In acest timp el repară ici, cârpeşte dincolo, şi-şi îngrijeşte castraveţii şi pătlăgelele din curte, de pe cărare sau din vasele ce altădată ţinea flori.

TU,PLĂTESTE, EU NU PLĂTESC!

RSR a cerut şi obţinut eşalonarea datoriilor externe. In ce privesc datoriile interne CPE a cerut cooperativelor "recuperarea la termen a împrumuturilor acordate".

2.7 ANI PE GRATIS

Guvernul a luat iniţiativa să vândă muncitorilor acţiuni la întreprinderea unde lucrează. Valoarea acţiunilor "impuse benevol" este echivalentă cu salariul pe 31 de luni. Plata acţiunilor este sustrasă lunar din salariu. Dacă un muncitor decide să i se oprească jumătate din leafă, atunci el munceşte peste cinci ani ca să plătească nişte acţiuni fără valoare.

CEAUŞISME

"Producţia de carne, lapte, ouă, este mai mare cu 15-20% faţă de aceeaşi perioadă a anului 1982..." (R.B.)

MĂRTURII STRĂBUNE

Pe teritoriul localităţii nord-dobrogene Vişina, unde se află o cetate antică (sec. VI-V i.e. n.) s'au mai descoperit peste 700 de săgeţi de bronz care serveau drept mijloace de schimb premonetare, ceramică grecească, adăposturi de alimente în vecinătatea locuinţelor, precum şi alte vestigii.

PREA MULTE MOAŞE

30% din populaţie lucrează în agricultură (numărul voluntarilor nu este inclus, N.R.) în acest procentaj se includ 64.000 de lucrători calificaţi şi experţi. Scolile superioare de agricultură dau în fiecare an 2000 de supraspecialişti!

DEPINDE CUI TE ROGI

"Respectarea şi garantarea libertăţilor religioase nu trebue înţeleasă ca acceptarea de către comunişti a concepţiilor religioase idealiste despre lume."

Credincioşii trebue să-şi ajusteze religia "în cadrul legilor statului, în cadrul legalităţii socialiste", precizează Radio Bucuresti.

Dacă predici socialismul te încadrezi în legile statului, dacă vorbeşti de iubirea lui Dumnezeu ţi se deschide uşa închisorii.

BANI ORI SĂNĂTATE

Criza financiară şi falimentul asistenţei medicale gratuite a silit CPE să răspundă "solicitărilor populaţiei şi să permită asistenţă medicală cu plată la cerere."

S'a legalizat ceea ce se făcea până acuma pe sub mână. Voiai să fi primit sau îngrijit mai bine, trebuia să plăteşti extra.

Asistenţa medicală ambulatorie cu plată se face în afara programului de muncă precum şi de medicii pensionari.

Pentru bolnavii convalescenţi şi cei în recuperare medicală s'a prevăzut organizarea unor unităţi sanitare distincte profilate pe anumite specialităţi medicale.

Cheltuielile de întreţinere cad în sarcina pacienţilor.

Dispensarele policlinici cu plată vor funcţiona pe baza autoconducerii munciloreşti, autogestiunii economico-financiare şi autofinanţării.

INSPECŢIA BOLNAVILOR

In cadrul colectivelor de muncă s'au luat măsuri ca oamenii care lispesc dela lucru pe motiv de boală, să fie vizitaţi acasă. Medicii sunt sfătuiţi să fie mai zgârciţi cu eliberarea certificatelor deoarece se acordă "concedii medicale fără o temeinică justificare".

CÂTEVA PREŢURI

O găină 200 lei, un ou 4 lei, Kgr. carne 50 de lei. Un costum dela 500 la 1000 lei. Tigările Kent 800 lei cartonul. Piept de pasăre şi copane 41 lei Kgr. Muşchi de porc 80 lei. Invelite frumos, în celofan, gâturi, ghiare, pipote, aripi, şi carcase de găină, 22 lei kgr.

CULTURA LA BURSA NEAGRĂ

Guvernul tipăreşte cărţi nu pentru a satisface cerinţele publicului ci pentru a spune că în RSR omul poate citi tot ce-i doreşte inima. Biblia a fost tipărită (afirma Patriarhul) dar nu se găseşte şi nici nu se poate importa. Epuizate şi în mare căutare la talciocuri sunt cărţile: "Istoria Literaturii Române" de George Călinescu, (costă 3000 lei). Acelaşi preţ şi pentru "Cel mai Iubit dintre Pământeni) de Marin Preda. (Se spune c'a fost omorît chiar din ordinul Celui Mai Iubit Fiu). "Istoria Religiilor", autor Mircea Eliade se vinde cu 1000 lei.

CULTURĂ CU PAZĂ

Pentru educarea Omului Nou au fost postate sentinele la straturile creaţiei artistice:

Literatură: Cornelia V. Tudor, Emil Manu, Hristu Candroveanu şi Pavel Perea.

Popescu-Gopo, autorul unor filme animate, ateu şi mare comunist, va supraveghea producţia de filme.

G.Ioniţă(istorie), Margareta Bărbuţă (teatru), Dumitru Ghişe (filosofie), Vasile Tomescu (muzică), Horia Flămându (artele), etc.

Datoria lor e să vegheze ca nici o tulpină să nu dea boboci care ies din perimetrul partidului.

CIRCUITE PARTICULARE

Datorită contoarelor defecte şi dibăciei abonaţilor, o parte din curentul electric ajunge în casă pe linia "fără plată". O anchetă a arătat că unii cetăţeni ai urbiei Bucureşti au consumat electricitate de 16.000 de lei care reprezintă o leafă medie pe cca 6 luni.

3000 LEI IERI ŞI AZI

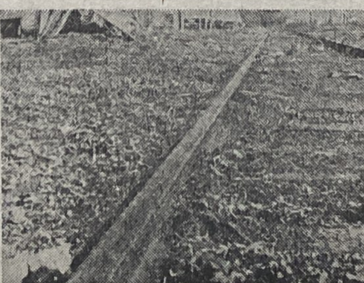
Câteva cifre culese din statisticile oficiale (Enciclopedia Română 1939). In 1930, leafa unui funcţionar de 3000 lunar se împărţea astfel:

1080 lei pentru hrană (O familie de 5 persoane care locuia în Bucureşti, N.R.); 420 lei pentru îmbrăcăminte, 780 lei pentru chirie. Restul de 780 erau destinaţi transportului (10,5%), apă, lumină, distracţii, etc.

Comparaţi viaţa de ieri cu cea de azi? Atât!

CRONICA PRESEI

Cînd intri în această bază de recepţie din judeţul Giurgiu poţi citi îndemnul care se vede (fotografia din stinga). In incintă, risipa e la ea acasă.

"Ilicitul" e tot în floare şi foarte activ: unei bătrâne de 86 de ani (rudă cu cel care povesteşte) i s'a luat o bucată de brânză şi nişte unt! (Ce-o fi făcut, oare, femeia, de a fost "ilicit"?).

••

In timpul muncii "voluntare" a câmpului s'a sugerat ca restaurantele şi celelalte unităţi comerciale, să fie închise. "Toţi din sat, indiferent de vârstă, trebue să ajute pe ţăranii cooperatori." (N.C. 9 Sept.a.c.)

••

Măcelăriile, în mare parte sunt închise complet în ţară!

••

"Tineretul (care oferă muncă fără plată) va trebui să execute cel puţin 500.000 de hectare de irigaţie plus alte lucrări de desecări şi ameliorări de soluri" (Din discursul lui Nic.Ceauşescu, 23 Aug.)

••

Când s'au instalat firele electrice în birourile fabricii "Unio" din Satu Mare, din motive de economie, s'a instalat doar un singur întrerupător care stinge şi aprinde lumina în toate birourile. Dacă funcţionarii dintr'un birou trebue să lucreze mai târziu, atunci toate birourile sunt luminate.

••

Crucea Roşie din RSR s'a politicizat. La Congresul din luna Sept. s'a hotărît înscrierea în "Frontul Democraţiei şi Unităţii Socialiste" şi şi-a însuşit mesagiul tov. Ceauşescu ca să lupte pentru pace, dezarmare (inclusiv oprirea amplasării de rachete nucleare de către americane în Europa.)

••

Datorită îndrumărilor tov. Tamara Dobrin, care-i foarfecele Comitetului pentru cultură şi educaţie socialistă, stagiunea teatrală 1983-84 este pauperată. Pentru circulaţie proprie şi "onoare de familist", autorul T. Mănescu afirmă că "... centrul politic al dramaturgiei mondiale s'a mutat în România"...

••

Radio şi TV din Bucureşti au "eliminat" peste 100 de persoane. D. Octavian Paler dela "România Liberă" a fost pus pe liber. Motivul: economie de buget, sărăcie de inspiraţie progresistă şi lipsă de adjective după numele Ceauşescu.

••

Fostul subdirector al Institutului de Psihologie din Bucureşti şi-a căpătat de lucru ca mânuitor de cărucior la magazinul "Nufărul". Prof. Gheorghiu a fost dat afară din serviciu cu ocazia purificării intelectualilor acuzaţi de "meditaţie transcendentală".

••

Discret, autorităţile duc o campanie de a elimina din posturile de răspundere pe cei cu origină nesănătoasă: rude şi prieteni în străinătate, fii de preoţi, celibatarii, divorţaţii, răspânditorii de zvonuri, etc.

••

Minerii au scos mai mulţi cărbuni şi ţăranii au dat mai mulţi cartofi şi fasole la hectar. Dar cărbunele e amestecat cu pământ şi termocentralele îl refuză. Ziarele nu scriu de cărbunii care stau prin gări şi curtea uzinelor; de asemenea nu se scrie că gospodinele cumpără pământ şi cartofi ori pământ şi fasole.

••

Scriitorul Ion Negoiţescu, unul din semnatarii apelului lui Paul Goma din 1977, a ales libertatea stabilindu-se în Vest.

••

S'a deschis podul dela Agigea, peste albia canalului, care facilitează traficul rutier dintre Constanţa şi Mangalia.

••

Santierele din Galaţi au lansat a treia platformă de foraj marin, care poate fora până la 6000 de metri. Platforma a luat drumul către vecina dela răsărit.

••

Dacă un muncitor e bolnav mai mult de o lună, i se scade concediul medical din concediul de vacanţă. Iar dacă aceste două concedii trec limita prevăzută, se scade timpul nelucart din anii pensiei. Tot din anii pensiei se scad şi concediile fără plată.

••

Numărul convorbirilor telefonice incluse în plata abonamentului a fost redus dela 200 la 100 pe lună.

••

A doua convorbire cu străinătatea, în timp de 3 luni, te costă 500 de lei extra, plus costul convorbirii.

••

In Transilvania motoristul primeşte 50 de litri de benzină pe lună (circa 13 galoane). In vechiul regat şi la oraşe, motoriştii sunt mai norocoşi. (când găsesc benzină îşi pot umple rezervoarele).

••

Dacă eşti prins c'ai găzduit peste noapte o rudă îndepărtată (văr, unchi, etc.) din străinătate, capeţi o amendă de 5000-7000 de lei. Vizitatorul nu e amendat.

••

Liceul de matematică-fizică din Tulcea a împlinit 100 de ani.

••

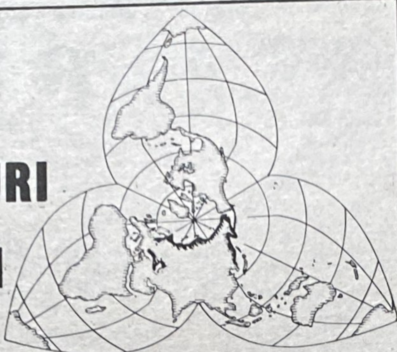
RSR a învestit 50 de milioane de dolari ca să caute uranium în Zambia. Dolarii s'au cheltuit dar uranium nu s'a găsit.

••

La Moscova a avut loc simpozionul Sovietic-Român consacrat problemelor conducerii şi perfecţionării societăţii socialiste dezvoltate. S'a analizat o cuvântare rostită de Y. Andropov ce va servi ca ghid relaţiilor dintre ţările socialiste.

••

DIN CELE TREI COLȚURI ALE LUMII

Rubrică întocmită de ARGUS

LIBAN

RUINILE CARTIERULUI TRUPELOR AMERICANE

Atacul terorist din dimineața zilei de Duminică 23 Octombrie (exact la ora 6.30 a.m.), a distrus cartierul general al trupelor de marină americană aflate în Beirut. Un camion încărcat cu aproximativ 1000 de Kg. de explosiv, a reușit să treacă toate barierele și să se izbească în clădirea cu patru etaje a cartierului, dărâmând-o și omorînd 225 de soldați americani.

Numai la câteva secunde, un alt atac similar a distrus o clădire a cartierului trupelor franceze, omorînd 56 de parașutiști francezi.

Mișcarea Revoluționară a Islamilor Liberi și-a asumat toată responsabilitatea atacurilor. Din surse americane reiese că în spatele acestui grup revoluționar din Liban, s'ar afla regimul fundamentalist din Iran condus de fanaticul Khomeini.

Președintele Statelor Unite, Reagan, a declarat că acest act criminal nu va rămâne nepedepsit.

AUSTRIA

Vicepreședintele Statelor Unite, George Bush, a făcut niște declarații foarte semnificative în Austria, care ar trebui să preocupe în mod deosebit pe cei care pretind că se ocupă de politica românească în exil. Aceste declarații au fost făcute imediat după vizita pe care Vicepreședintele Statelor Unite o efectuase în România și Ungaria.

Vorbind în fața membrilor Asociației Austriece de Politică Externă, Domnul Bush, a condamnat aspru hegemonia sovietică aplicată țărilor europene satelite. El a criticat de asemenea existența Cortinei de fier, care "taie inima Europei" și care violează istoria și tradițiile europene, dar în același timp el și-a exprimat speranța pentru o soluție pașnică a rezolvării împărțirii Europei în blocuri. Limbaj diplomatic cu multe posibilități de interpretare. Referindu-se la acordurile Conferinței dela Yalta, declarațiile D-lui Bush, sunt surprinzătoare. Reproducem textual: "-Lăsați-mă să declar cât pot de clar: nu a existat în acel timp nicio înțelegere de a împărți Europa în sfere de influență. Din contră, Puterile (semnatare n.n.) au căzut de acord asupra principiilor responsabilității comune a celor trei aliați, pentru toate teritoriile eliberate. Violarea de către Soviete a acestor obligații, este adevărata cauză a tensiunii de astăzi dintre Est și Vest."

UNGARIA

Biserica Catolică a deschis o casă de studiu și meditație în localitatea Leanyfalu de lângă Budapesta. Aceasta este prima casă de studii creștine deschisă în Ungaria dela preluarea puterii de către comuniști după cel de-al doilea război mondial. Inaugurarea s'a făcut de către Cardinalul Hoeffener, Arhiepiscop de Colonia din R.F.G. Casa de studii va fi condusă de iezuiții unguri și se așteaptă ca să fie frecventată de peste 1500 de bărbați și femei, anual.

UNIUNEA SOVIETICĂ

In ultimii 10 ani Rusia a vândut în total 74.000 de tancuri, avioane, etc. în Orientul Mijlociu, America de Sud, Africa și Asia.

GRENADA

Lovitura de stat începută pe data de 13 Octombrie, de prim ministrul adjunct Berhard Coard, cu ajutorul majorității parlamentare, a dus la înlăturarea prim ministrului Maurice Bishop. Prima lovitură de stat a fost urmată de o contra lovitură a armatei condusă de generalul Hudson Austin, care a executat imediat pe fostul prim ministru Bishop, împreună cu o parte din asociații lui devotați, pe data de 19 Octombrie, numai la șase zile dela înlăturarea acestuia. Un consiliu militar revoluționar a luat conducerea Grenadei, care sub comanda generalului Austin a promis că Grenada va urma "drumul revoluției marxiste".

Statele vecine cu Grenada: Antigua, St. Lucia, Dominica, St. Vincent, Jamaica și Barbados, au reacționat imediat, anunțând că vor lua măsuri împotriva regimului militar comunist din Grenada. In urma cererii Organizației Statelor Caraibiene din Est, Statele Unite au decis să invadeze Grenada. Marți 25 Octombrie, trupe din marina americană în număr de 1900, susținute de o flotilă de 11 vase de război, au debarcat, ocupând imediat cele două aeroporturi.

STATELE UNITE

La 23 Septembrie 1983, a fost arestat la New York, spionul bulgar Penciu Baiev Constandinov, prins în flagrant delict de procurare de documente secrete privind fabricarea armelor nucleare americane. Agent al securității bulgare, Constandinov, funcționa la New York, pe un post fantomă de consilier comercial-adjunct, al Intreprinderii de Comerț exterior bulgare, fiind lipsit de imunitate diplomatică. Alarmat de viitoarele consecințe ce ar urma în urma acestei arestări, guvernul bulgar a cerut prin ambasadorul Stoiar Julev, eliberarea pe cauțiune a lui Constandinov, dând asigurarea ambasadei și a guvernului bulgar, că spionul nu va părăsi Statele Unite, până nu se va judeca procesul, dar judecătorul de instrucție american a refuzat oferta. Incet dar sigur, factorii de răspundere din lumea liberă se conving pe viu de valoarea asigurărilor date de comuniști.

GERMANIA DE VEST

Cel puțin patru tunele au fost descoperite în Nordul Germaniei și în Bavaria, în jurul localităților Ratzebrug și Lubeck, venind din Germania de Est. Prin aceste tunele se strecurau spionii comuniști și patrulele de frontieră comuniste, în Germania Apuseană și tot prin ele se strecurau înapoi. Un purtător de cuvânt al Ministerului de Interne Vest-German, a declarat că în cursul anului 1982, au fost identificați 20 de grăniceri din Germania de Est strecurați în Apus.

In Germania comunistă, liderul Erich Honecker, a comunicat că peste 60.000 de capcane cu tragere automată au fost scoase de pe frontierea dintre cele două Germanii. Este pentru prima dată când un șef comunist est-german, recunoște că pe frontiera dintre cele două Germanii, au fost instalate capcane cu tragere automată, împotriva celor care căutau libertatea. Insuși Honecker, până nu de mult, declara că pretinsele capcane, nu sunt decât " speculații".

POLONIA

Lech Walessa, conducătorul sindicatelor libere poloneze "Solidaritatea" -scoase în afara legii de guvernul comunist- a primit Premiul Nobel pentru Pace pe anul 1983. Este într'adevăr o adevărată premiere față de parodia când acest premiu a fost acordat lui Kissinger pentru "pacea din Vietnam". Ce fel de pace a urmat, s'a văzut după un an dela premiere.

Walessa a donat întreaga sumă de peste 190.000 de dolari, Bisericii Catolice și a refuzat să părăsească Polonia, pentru a participa la festivitatea de premiere, de teamă că guvernul polonez să nu-i refuze viza de intrare în țară. Un certificat rău pentru comuniștii polonezi, dacă recurg la asemenea trucuri pentru a scăpa de opozanți. Cel mai otrăvit însă de premierea lui Walessa, este N. Ceaușescu. Stie el de ce!

AFRICA DE SUD

Din Johannesburg se anunță că Republica Sud-Africană, a acordat azil politic temporar, unei familii de români care a ales libertatea, fugind din... Mozambic. Ziarul Star care anunță știrea, a comunicat că familia de Români compusă din soț, soție și doi băieți, au parcurs o distanță de nouă mile innot, până au întâlnit un grup de pescari sud-africani, care i-au luat la bord. Soțul era medic veterinar și lucra în Mozambic trimis cu contract de guvernul din România.

GERMANIA DE VEST

Publicistul croat, exilat în Geramania Occidentală, Stepan Durekovici, a fost găsit împușcat la locuința sa de lângă Walfratshausen. El avertizase mai de mult autoritățile, că îi este teamă de poliția secretă iugoslavă, care îl urmărește în exil.

LECH WALESSA ÎNCONJURAT DE PRIETENI CELEBRÂND PRIMIREA PREMULUI NOBEL

Actualitatea internațională

GEORGE BUSH ȘI LECH WALESA

Gh. BĂLTEANU

GEORGE BUSH ÎN AUSTRIA

Europa de Est este din nou în actualitate, puternic și semnificativ. Actualiatatea sa nu trebue lăsată să amorțească, ci, din contră, să-și dovedească prezența zi de zi și tot mai puternic. De Europa de Est depinde soarta omenirii. Ea a fost readusă în actualitate de doi oameni: George Bush și Lech Valesa.

George Bush, vice-președintele USA a efectuat recent o vizită de 11 zile în trei țări nord-africane și patru țări europene. Acestea sunt: Marocul, Algeria și Tunisia, Iugoslavia, România, Ungaria și Austria.

Prima capitală europeană vizitată a fost Belgradul unde Bush s'a întâlnit cu Milka Planic, Mika Spiljak și Vidoje Zarkovic. Temele discutate au fost de politică internațională cât și ajutorarea economică a Iugoslaviei în vederea ieșirii acesteia din inpasul în care se găsește. Bush a lăudat politica de nealiniere și independență a Iugoslaviei și a asigurat că USA vor continua să ajute refacerea economică a ei. In timpul șederii sale la Belgrad, el a depus o coroană de flori ma mormântul lui Tito.

Următoarea capitală a fost Bucureștiul, unde s'a întâlnit cu Ceaușescu, Andrei și Gh. Rădulescu. Convorbirile au fost concentrate asupra realțiilor economice și politica internațională. Bush a declarat că USA sunt interesate în dezvoltarea relațiilor economice cu România, în care scop a fost anunțată vizita la București a Secretarului pentru comerț, Malcolm Baldride, pentru luna Noembrie. In discuțiile internaționale locul cel mai important l-a ocupat Orientul Mijlociu, în care, conform declarațiilor, RSR-ul ar avea un anumit rol de intermediar. Ziariștilor, G. Bush le-a declarat că a avut cu Ceaupescu convorbiri "viguroase, deschise și utile". El a evitat să răspundă la unele întrebări privitoare la situația drepturilor omului în România, țară, pe care, diplomații occidentali, în sfârșit, cu această ocazie au declarat-o "cea mai represivă din Europa de Est".

In perioada premergătoare vizitei ca și în timpul ei, presa internațională s'a ocupat de situația din România, bazată pe date culese la "fața locului", inclusiv dela diplomații occidentali. Un diplomat a calificat reputația lui Ceaușescu, drept "fum în ochii noștri". Un alt diplomat a declarat că România "este un regat feudal, aceasta este pur și simplu", iar un diplomat african a precizat "Nimic nu funcționează aici, cu excepția sistemului securității". De asemenea un diplomat occidental a spus: "Rușii sunt fericiți cu Ceaușescu, în ciuda privirii sale spre Vest". Deși strict supravegheați, cetățenii capitalei au reușit să strecoare scrisori și declarații ziariștilor străini. Un Român a declarat: "Mai întâi ei (comuniștii) ne-au vândut petrolul, apoi mâncarea noastră, iar acum vor să ne vândă și pe noi". A mai ieșit clar la iveală că în România numărul deținuților politici se ridică la cifre impresionante de ordinul zecilor de mii, dar că abil ei sunt deghizați în alte categorii. După Rusia Sovietică, cu un număr total de întemnițați de peste cinci milioane, România ocupă locul doi cu circa 400.000.

Dela București G.Bush a plecat la Budapesta. Precizăm că înaintea plecării sale din Washington, la Budapesta a fost numit un nou ambasador al USA, în persoana lui Nicolas Salgo, cetățean american, născut la Budapesta. De asemenea în timpul vizitei lui Bush la Budapesta, ministrul de externe al Ungariei a vizitat Washingtonul. Vice-președintele s'a întâlnit cu J. Kadar și G. Lazar. El a avut cuvinte clare de laudă la adresa nivelului drepturilor omului și la realizările economice ale Ungariei. Relațiile dintre Ungaria și USA sunt bune și active, cu promisiuni mari de dezvoltare în viitor. In declarațiile sale, vice-președintele american, printre altele, a spus: "Noi vrem mai mult comerț și nimic altceva special -speciale considerații sau speciale cereri din partea Ungariei. Noi vrem să vedem că piața impulsionează munca, noi vrem să vedem un comerț reciproc...

Cu cât va fi un comerț mai liber și mai dezvoltat cu atât va fi mai mult beneficiu în interesul ambelor popoare... Suveranitatea națiunilor mici este scumpă și un privilegiu pentru ele, așa cum este pentru națiunile mari suveranitatea lor. Noi nu vrem să vedem micile națiuni prinse în tensiunea Est-Vest și desigur în tensiunea dintre Uniunea Sovietică și USA... tensiunea actuală fiind mai înaltă decât oricând. Incidentul aerian... a tulburat poporul american și i-a produs mari îngrijorări".

Dela Budapesta, vice-președintele american a vizitat Viena. In fața Asociației Pentru Politică Externă, el a rostit un extrem de important discurs, din care spicuim cele mai de seamă idei, care arată orientarea politică a USA față de Europa de Est. Mai întâi vice-președintele s'a arătat cunoscător al realității dreturilor omului în țările comuniste, țări în jurul cărora se găsesc sârmă ghimpată, ziduri, armată, câini și alte instalații. Din cuvintele rostite reese că America cunoaște contribuția pe care popoarele est-europene și din Europa Centrală au avut-o la dezvoltarea culturii. Se cunoaște că aceste popoare privesc tot timpul spre Vest și nu spre Est. Bush a avut cuvinte de apreciere față de limba română "the beautiful romance language, so similar to french and italian, spoken by the people of Romania", ("frumoasa limbă română atât de asemănătoare cu franceza și italiana, vorbită de poporul din România").

Sunt relevate efectele fisurilor în zidul care înconjoară lagărul comunist. Grupul Charta 77 în Cehoslovacia și Mișcarea Solidaritatea în Polonia care forțează guvernele să respecte propriile legi și obligațiile internaționale. Oameni curajoși cer respectarea drepturilor omului și democratizarea vieții. Ei forțează îmbunătățirea relațiilor cu țarile din Vest. Bush indică că față de popoarele europene din zona rusească "Statele Unite se conduc după constante precise: mai întâi, noi nu recunoaștem divizarea Europei. Există aici o mare neînțelegere despre substanța (conținutul) conferinței dela Yalta. Perimiteți-mi a clarifica aceasta: acolo nu a existat nici un acord privitor la divizarea Europei în "sfere de influență". Din contră, marile puteri au consimțit la principiile responsabilității comune ale celor trei aliați pentru toate teritoriile eliberate. Uniunea Sovietică s'a angajat însăși să respecte totala independență a Poloniei și a tuturor celorlalte state din Europa de Est și a ține alegeri libere acolo. Violarea acestor obligații de către Sovietici este rădăcina tensiunii Est-Vest astăzi.

"O neînțelegere asemănătoare există și privitor la acordul dela Helsinki... Noi am declarat și continuăm să insistăm că inima Helsinki-ului este angajarea la deschidere și drepturile omului"...

"Permiteți-mi a preciza aici că Statele Unite nu caută să destabilizeze ori să submineze nici un guvern, dar atitudinea noastră față de această regiune este formată pe sensul istoriei, a istoriei europene. Pentru această regiune noi susținem și încurajăm toate mișcările sociale, umanitare și democratice, idealuri care au caracterizat dezvoltarea istorică a Europei.

"Noi împărtășim cu popoarele Est și Central europene trei aspirații de bază: libertatea, prosperitatea și pacea. Noi recunoaștem diversitatea... In relațiile cu aceste țări noi luăm în considerare diferențele. Politica noastră este o politică de diferențiere, orientându-ne după gradul de autonomie în politica externă, independență față de Moscova și gradul de liberalizare internă politică, economică și respectul drepturilor omului".

Declarația lui Bush a fost considerată ca o "bombă politică" și o provocare la adresa Uniunii Sovietice. Moscova a reacționat vehement. Politica de diferențiere față de statele est-europene, explicația Yaltei, neacceptarea divizării Europei și încurajarea mișcărilor pentru libertate declarate deschis la Viena, încurajează popoarele captive în lupta lor de rezistență contra comunismului.

Ca o lovitură de maestru, acordarea premiului Nobel pentru pace lui Lech Valesa, a dezvoltat practic declarația lui Bush. Lech Valesa este conducătorul sindicatului "Solidaritatea" din Polonia, creat în August 1980. Această mișcare sindicală liberă, trebue dezvoltată în toate țările din Estul-Europei. Tiranii trebue să fie înfrânți. Ultimile evenimente deschid drumuri mai favorabile acestui curs, inclusiv în România. Un prilej în plus de a pune Uniunea Sovietică în dificultate, în condiții de criză economică și nesiguranță politică. □

Efemeride

Odată cu trecerea echinocțiului de toamnă, zilele anului în curs sunt numărate. Deși în orice clipită se poate întâmpla un mare eveniment, înțelepciunea populară a ajuns la concluzia că: "toamna se număra bobocii".

Urgisita seminție românească nu prea are ce număra nici anul acesta fie în țară, fie în diasporă. Dacă am lua în considerare ultimele măsuri privind ieșirile din România și unele măsuri aplicate la imigrare în Statele Unite, situația este mai rea decât în trecut.

In țară lucrurile merg din rău în mai rău. Dela nefastul act din 23 August 1944 până acum s'au scurs 39 de ani și țara a fost dată cu secole înapoi. Biologic, a apărut a doua generație crescută sub comuniști.

A doua generație se pregătește de luarea ștafetei. A se pregăti este un fel de a zice, pentrucă în frânele țării vor fi numiți după alte criterii, unde promovează mai mult cei nepregătiți. Ce viitor o așteaptă pe România ?

Tineretul de astăzi intoxicat de obsedanta prezentare a cuplului Ceaușescu, a fost lezat în cunoașterea frumosului și a moralului. Pendulând între osanalele ridicate stupidei perechi -dela creșe până la universitate- și usturătoarele anecdote ce circulă împotriva ceauseștilor, tineretul n'a cunoscut atașamentul de marile valori spirituale care au propulsat atât omenirea cât și necunoscuta de ei, istorie a Românilor. Idolii lor, niște sportivi talentați, storși de partid ca la galere, se prăbușesc în anonimat înainte de vreme, epuizați și inadaptabili altor profesii.

Capacitățile tehnice, lâncezesc în ateliere obscure, pentrucă proiectele lor putrezesc în sertarele mucegăite ale politrucilor birocrați. Medicii -o mândrie a școlii românești pe vremuri- au ajuns în postura de simpli vraci de trib, lipsiți de aparatură și condiții normale de dezvoltare.

Tăranii români ajunși curioase îmbinări între Păcală și Nastratin Hogea -deposedați de pământul pentru care strămoșii lor și-au dat viața- sunt îndrumați de "președintele țării" să cultive orice palmă de pământ, până și ghivecele de flori. Ce "boboci" să mai numere bieții de ei, când așteaptă oul la cuibul găinii, ca să-l dea pe cine știe ce cote inventate de înțelepciunea scorniceșteanului ?

Toamna însă vine, chemată sau nechemată și odată cu ea începe mascarada din resere. Copii, studenți, funcționari, ostași, sunt scoși din case și birouri, din cazărmi și cămine, ca pe timpul năvălirii barbarilor sau a jecmănelii fanariote.

Duși ca turmele de vite pe câmpuri la "muncă voluntară", lăsând în urma lor desmăț și pagubă, pentrucă nu se culege nimic, dar se distruge și bruma de recoltă dată de răbdătorul pământ românesc.

Ziarele necinstite publică cifre uluitoare și entuziasm delirant.

Prin hambare bate vântul și sacii țăranilor rămân goi, în continuare.

Există însă dincolo de Cortina de fier, Românii Liberi ! Speranța celor năpăstuiți în țară. O, cu ce aureolă sunt împodobiți ei, luptătorii pentru eliberarea țării.

Dând la o parte cortina de fier, de catifea sau de stambă proastă- imaginea Românilor Liberi apare atât de deformată încât cel care o privește ar putea crede că este victima unor oglinzi poznașe.

Vechii români au clădit biserici și așezăminte culturale. Mulți din cei veniți după cel de al doilea război mondial și în continuare până la ultimii veniți, sunt atei, liber cugetători și "universali". Alții au rămas cu nostalgia vedetismului de Hollywood, pentrucă au fost aplaudați pe scenele căminelor culturale dela fabricile unde lucrau. "Descurcăreții", bișnițari prin târgurile din România visează îmbogățirea peste noapte dintr'o lovitură. Alții se vor pensionați la vârsta când ar putea sfărâma munții. O parte nici nu se mai consideră Români. Au terminat cu "țigănia" de acolo, fără a se gândi cel puțin să-și însușească valorile spirituale ale țărilor care i-au primit.

O altă categorie, bine calificată profesional în țară, își echivalează diplomele, ocupă funcții bune sau lucrează ca liber profesionist și: "Adio Românie !"

Zevzecii, giolarii, barbugiii și alți de aceiași categorie, se țin de coțcării și ciubucuri și cum fac un ban, iau primul avion Tarom până în România, să-i vadă cunoscuții ce grozavi au ajuns.

Oameni de bine își dau ultimul ban și țin casă deschisă pentru Românii nevoiași, de același sânge cu ei. De multe ori drept mulțumire se aleg cu înjurături din partea celor care au mâncat la masa lor.

Orgoliosii nu știu cum să intre în nemurire, făcânduși loc cu coatele și împingând pe cine le stă în cale...

Ma există însă o mână de oameni, răspândiți pe toate continentele care n'au uitat că sunt OAMENI și ROMANI. Cum țin steagul sus, cum scriu, cum creiază, cum tipăresc, cum ajută ? Simplu: "Dacă aveți credință cât un grăunte de muștar și veți zice muntelui -Mută-te, el se va muta". Au și ei poate mai puțină credință decât bobul de muștar, dar au ! Si aceasta este de ajuns. Sunt singurii cărora toamna nu le sosește în zadar.

CRONICA VREMII

CAMPANIA ELECTORALĂ AMERICANĂ

Ion BOIERU

Intr'un fel sau altul, poporul american a intrat în "febra alegerilor" prezidențiale, care vor avea loc abia în Noembrie 1984. Cursa întrecerilor a început, cu o tot mai susținută campanie electorală, prin candidaturile reprezentanților partidului democrat. Cu cea mai simplă și dreaptă obiectivitate, se poate spune că numărul mare de candidați democrați denotă oarecum o lipsă de unitate în corpul politic al partidului democrat. Tocmai acum, era nevoie de o strângere a rândurilor democratice, și de o împreunare de forțe, care să poată crea condiții mai bune pentru acțiuni politice, care ar fi asigurat șanse de reușită în alegeri.

In fața succeselor politice, economice și parlamentare, ale președintelui Reagan, partidul democrat nu își poate permite luxul unor diviziuni interne, al unor diferențieri de vederi care ar putea fi fatale șanselor lor de succes la alegerile viitoare. Reagan nu poate fi bătut în alegeri de către oricine, de către indiferent care candidat al partidului democrat. Pe de altă parte, numărul mare al candidaților democrați, nu demonstrează de loc că partidul democrat dispune de forțe politice, de elemente eminente, care depășesc calitativ pe republicani, deci își pot permite jocul numeric al candidaților, fără riscuri.

Numărul mare de candidați crează o stare de adversitate a structurii de partid, deci reduce potențialul de luptă. Recent, senatorul John Glenn, care este personalitatea cea mai puțin atinsă de otrava "politicianismului", și are un prestigiu național, care depășește cadrele partidului democrat a ținut să lanseze un atac de artilerie grea politică, împotriva lui Mondale. Atacul a fost incisiv, nemilos și fără greș, ceea ce poate duce la victimatizarea

WALTER MONDALE

fostului vice - președinte. După vederile lui Glenn, Walter Mondale nu ar mai fi îndreptățit să candideze, în numele partidului democrat, pentrucă el a fost asociat la administrația lui Carter, deci este răspunzător și vinovat de starea economică decadentă și dereglată a Americii, după cum este răspunzător și vinovat de toate falimentele de politică internă și externă americană.

Asalturile lui Glenn, firește izvorăsc și din propria lui nemulțumire că sindicatele muncitorești americane au oferit, cu oarecare grabă și impacientare, suportul lor, lui Mondale.

Dar, nu este mai puțin adevărat că senatorul din Ohio exprimă și o stare de opinie a unui segment din partidul democrat, care se simte incomodat de revenirea lui Mondale, după o guvernare care nu a strălucit cu nimic, în viața americană. Deci, candidatura lui Mondale nu poate fi motivată și întemeiată pe dorințe și interese reale ale partidului democrat.

Un ultim sosit, în grupul candidaților, este George Mc Govern, exponentul unui "liberalism american" de curioasă factură, care a fost respins în modul cel mai categoric, în competiția cu Richard Nixon. El nu mai dispune de nici un fel de bază politică la democrați, și orientarea politică a poporului american, de azi, nu are tendințe de nici un fel cu liberalismul său. Prezența lui în ceata candidaților democrați, nu poate duce decât la fracționări și separatisme, care nu sunt un plus pentru intențiile partidului.

Cam aceeași este povestea și cu Gary Hart, senator din Colorado, care a fost directorul campaniei electorale a lui McGovern, atunci când a eșuat complet, în confruntarea cu Nixon. Astăzi, senatorul Hart este un "liberal" moderat, devenit moderat din cauza circumstanțelor, căci altfel, nu ar fi avut șanse prea mari de a ajunge în Senatul american.

Ceilalți candidați democrați, nu reprezintă nici forțe individuale, cu perspective de mari conducători, și nu se pot spune lucruri prea multe despre poziția, reușita sau nereușita lor. Se află în treabă pentru a satisface cerințele și principiile de democrație de tip american.

Despre participarea republicanilor, nu se poate face vreo teorie, la ora actuală, pentrucă nu au apărut pe arenă, încă, decât indirect, prin vagi indicații date de Reagan în ultimile lui discursuri.

Ceea ce este însă interesant, în cadrul unor alegeri prezidențiale, este faptul că trebuesc identificate problemele urgente, principale și de interes general, căci acestea sunt dătătoare de tot. Ele vor capta atenția poporului și vor fi urmărite în dezbaterile care vor avea loc, și în urma cărora se vor lua deciziile individuale ale votanților.

Inițial, situația economică, a constituit punctul de reper al campaniei electorale democratice, în căutarea unei victorii politice. Democrații îl socoteau pe Reagan vulnerabil în domeniul economic, unde credeau că vor fi în stare să aducă alternative mai bune, pentru ameliorarea condițiilor de viață economică. La începutul administrației sale, Reagan a revizuit starea economiei americane și a stabilit direcții și metode noi, pentru ieșirea din criza generală a acestei economii. Orice schimbare, de astfel de proporții, duce la forme și structuri noi, ale căror rezultate nu pot fi sesizate imediat.

Este necesară o scurgere de timp, pentru a observa roadele sau insuccesele unor reforme radicale. Starea de tranzit, spre noile forme, au îngăduit democraților să prevadă mari dezastre în economia națională, așa cum a fost așezată ea, după principiile și ideile lui Reagan. Căci începuturile nu au arătat semne de refacere economică, de reînvigorare a economiei.

Astăzi, însă, indicatorii economici aduc semne concrete și irefutabile că economia americană se îndreaptă ascensional spre zone de stabilitate și producție care îi vor îngădui să-și regăsească din nou locul cel mai potrivit, atât în viața internă a Americii, cât și pe planul vieții internaționale. Dacă economia își va urma cursul ei, de azi, ascensional, ea nu va mai putea constitui un punct vulnerabil al administrației lui Reagan. Dimpotrivă, se va putea vorbi de un plus, de un mare avantaj al republicanilor, indiferent dacă va candida sau nu Reagan, în viitoarele alegeri.

Partidul democrat va fi constrâns să găsească alte elemente și puncte de atac, în campania electorală, ca să poată oferi alternative mai bune sau să poată denunța carențele republicanilor, în guvernarea de acum. Până acum, nu au fost identificate aceste puncte de atac, și nu sunt semne că le vor găsi curând.

CUVÂNTUL ROMÂNESC
THE ROMANIAN VOICE

ISSN 0705-8365

Redacția și administrația:

P.O. BOX 4217
STATION D.
HAMILTON, ONTARIO
L8V 4L6
CANADA
TELEPHONE:
(416) 387-1832

NOTE SI COMENTARII

DIN NOU, CU OIȘTE'N GARD

Pentru a dovedi cât de obtuză îi este gândirea, dl. Nicolae Ceaușescu a dat-o din nou cu oiștea'n gard, făcându-se de râs în fața opiniei publice mondiale.

Ziarul de mare circulație "BILD" din Germania de Vest, în Nr. din 31 August 1983, publică sub titlul cu litere de 2 cm. :"SEFUL STATULUI ROMANIEI II INTERZICE CASATORIA", odată cu fotografia "șefului" și a campioanei de sărituri de lungă distanță Anișoara Cusmir, următorul articol semnat de Horst Cronauer, pe care-l reproducem în întregime în traducere, mai jos:

"Săritoarea de lungă distanță care deține recordul mondial Anișoara Cusmir urmează să se căsătorească cu un student-sportiv din Constanța la 28 Septembrie. Dar, când e vorba de cineva care sare 7.45 metri, asta incumbă probleme. La o întâlnire, Președintele Ceaușescu a luat-o de o parte pe renumita campioană, spunându-i: "De ce ai ieșit numai a doua la campionatul mondial? Noi așteptăm dela tine anul viitor în Los Angeles, medalia de aur. Olimpiada stă mai presus de cât căsătoria ta". Cuvinte explicite, cărora le urmează alte adevăruri: în România nu există pilule contraceptive iar avorturile sunt interzise. O sarcină ar ruina viitorul sportiv al Anișoarei.

"Cu toate acestea, ea ține neapărat să respecte termenul căsătoriei. Pentru prietenul ei, ea și-a schimbat întreaga îngățișare: rochia scurtă, în loc de pantaloni și în schimbul părului lung și brun, păr scurt și vopsit blond.

"Dar oare, va risca ea, pentru iubitul ei o ceartă cu Ceaușescu?", se întreabă la încheiere ziaristul german.

Sfârșitul acestei povești de dragoste nu este necunoscut. Dar asta n'are nicio importanță. Ceea ce are însă o adevărată semnificație este faptul că "șeful" Nicoale Ceaușescu, punând mai presus o medalie de aur în locul unei căsătorii, a dovedit încăodată cât de subrede sunt drepturile personale ale omului într'o țară cu un regim dictatorial.

Desigur că atunci când este în joc prestigiul țării, este necesar a se recurge și la unele sacrificii personale. Punând însă restricțiile respective Anișoarei Cusmir, restricții ce au avut ecou nefavorabil în presa din lumea liberă, după cum s'a putut constata din articolul pe care l-am reprodus mai sus, Nicolae Ceaușescu a călcat în piciare, de două ori și jumătate, prestigiul țării.

O PRECIZARE

In numărul din Sept. al ziarului nostru, în articolul "Femeia Română", -articol prețios pentru documentarea istoriei închisorilor de exterminare de sub dictatura comunistă- semnat de dl. Cicerone Ionițoiu, citim în pag. 4, coloana a 3-a, următoarele: "MARE, învățătoare din com. Soncuța, sora căpitanului parașutist Sabin Mare, condamnat la moarte și executat".

Pentru restabilirea adevărului și a respectivei drame, din sursă demnă de toată încrederea, ținem să facem următoarea PRECIZARE:

Sabin Mare a fost într'adevăr parașutat în August 1953 în țară, dar nu a fost căpitan parașutist ci căpitan de infanterie, promoția 1941, instructor la un centru de instrucție din Făgăras, trimis pe frontul din Rusia în 1943 cu divizia 24 Infanterie. El n'a apărut în fața nici unui tribunal și nici n'a fost executat, pentrucă n'a fost prins viu. Când trupele de securitate au înconjurat casa unde sta ascuns și l-au somat să se predea el a deschis focul cu pistolul-mitralieră și a tras până ce a căzut secerat de gloanțele securiștilor.

Drama căpitanului Sabin Mare și a celorlalți parașutați odată cu el, este cu atât mai înfiorătoare cu cât ei au fost trădați de chiar unul din echipa lor care divulgase securității lungimea de undă și codul aparatelor de radio cu care erau echipați și făceau transmisiuni.

Cu toate că fusese sfătuit de prieteni la Salzburg, în ajunul plecării, să renunțe la respectiva expediție, dat fiind faptul că la ultima escală din Grecia, urma să fie introduse în echipă alte persoane necunoscute și neverificate, el a refuzat.

Este bine să se știe deci că, Sabin Mare, căpitan de infanterie, a căzut luptând pentru țara lui pe care a iubit-o până la sacrificiul suprem, scriind cu propriul său sânge o pagină de eroism în istoria rezistenței românești împotriva comunismului.

Nicolae NOVAC